

 SILVARIUM^{TV}

kurovcoveinfo.cz

kurovcovamapa.cz

NEKRMBROUKA.CZ

 LESNICKÝ A MYSLIVECKÝ
DIGITÁLNÍ ARCHIV
lmda.silvarium.cz

 svět
myslivosti

svět
myslivosti.cz

AFRICKÝ MOR PRASAT

LESNICKÉ § JUDIKÁTY

 SILVARIUM^{CZ}

LESNICKÁ PRÁCE

NAKLADATELSTVÍ A VYDAVATELSTVÍ

PŘEDPLATNÉ ČASOPISŮ

LESNICKÁ PRÁCE A SVĚT MYSLIVOSTI V ROCE 2022

Vážení čtenáři,
rádi bychom Vám poděkovali
za zájem o naše časopisy a věříme,
že nám zachováte svou přízeň
i v roce 2022.

Automatizace předplatného

V rámci zkvalitnění služeb jsme v loňském roce přešli na nový systém evidence **PERIODIK ABO**, který většinu operací automatizuje. Systém je založen na komunikaci přes vaši **e-mailovou adresu**.

Předplatné pro rok 2022

Cena časopisu pro celoroční předplatitele **na rok 2022** bude **924 Kč** pro Lesnickou práci a **900 Kč** pro Svět myslivosti včetně 10% DPH. V ceně jsou zahrnuty všechny přílohy a stránky navíc.

Jak je možné časopis předplatit

E-mailem:
předplatne@lesprace.cz

Telefonicky:
604 211 171 či 321 679 413
(paní Jehnětová, v pracovní době 8:30-15:30 hod.).

Elektronicky:
www.lesprace.cz
www.svetmyslivosti.cz

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí přátelé,

dovolte, abych vás na začátku nového roku 2022 pozdravil a popřál všem především pevné zdraví a mnoho osobních i pracovních úspěchů.

Vstupujeme do roku, který je pro mne i pro vás v mnoha ohledech přelomový. Po několik posledních let byla určujícím faktorem veškerých aktivit v lesním hospodářství přetrvávající kůrovcová kalamita, která postihla převážnou část lesů na území České republiky. Po progresivním šíření kalamity a dramatickém nárůstu souvisejících těžeb napadeného dřeva v letech 2018 až 2019 došlo v roce 2020, zejména díky příznivému vývoji počasí a mimořádnému nasazení těžebních kapacit, ke zpomalení rozvoje kalamity a kulminaci kalamitních těžeb na úrovni více než 26 milionů m³, což byl historicky nejvyšší roční objem kůrovcových těžeb.

V loňském roce bylo opět díky pokračování příznivých klimatických podmínek a velkému nasazení všech dostupných zpracovatelských kapacit zaznamenáno další zpomalení vývoje kalamity. Přispělo k tomu nejen zastavení úmyslných těžeb v lesích ve vlastnictví státu, ale i efektivní využití provozních kapacit. Nelze pominout ani úpravu legislativy, která umožňuje mimořádné výjimky ze striktních pravidel pro zalesňování tak, aby bylo možno využít k zalesňování veškerý dostupný reprodukční materiál a ve zvýšené míře i přirozenou obnovu.

Jsem přesvědčen, že především díky mimořádnému úsilí a obětavé práci vás všech, tedy zaměstnanců lesnického provozu a vlastníků lesů, se již podařilo kůrovcovou kalamitu a její další nekontrolované šíření zastavit. Nyní nastává čas, ve kterém bude třeba se s následky kalamity a se všemi s tím souvisejícími problémy lesního hospodářství co nejrychleji a co nejefektivněji vypořádat.

Všichni společně jsme v uplynulém období pracovali na tom, aby se podařilo vytvořit příznivé podmínky pro zvládnutí četných problémů lesního hospodářství. Stát prostřednictvím Ministerstva zemědělství podpořil hospodaření v lesích zvýšeným přidělem finančních prostředků, který znamenal historicky největší objem peněz jak na podporu lesnických činností, tak i na pokrytí ztrát, které utrpěli vlastníci lesů v důsledku kůrovcové kalamity. Finanční příspěvky na hospodaření v lesích podle nařízení vlády č. 30/2014 Sb. činily v letech 2018 až 2021 celkem více než 3,720 miliardy korun a jako kompenzace ztrát z kalamity bylo vlastníkům lesů v letech 2019 až 2021 vyplaceno celkem více než 10,180 miliardy korun. Bohužel složité ekonomické podmínky, dopady zvýšené inflace a další nepříznivé vnější i vnitřní faktory přispěly k tomu, že zejména kompenzace ztrát z kalamity za rok 2020 byly nižší, než bychom si přáli. V nejbližších letech je však potřeba směřovat úsilí nás všech především na obnovu lesů zasažených kalamitou a s tím související péči o nově vysázené lesy. To by měla umožnit v prosinci schválená novela nařízení vlády o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích, mimo jiné zavedením nových příspěvků či navýšením stávajících sazeb. Financovány budou tyto příspěvky z větší části z Národního plánu obnovy, tedy ze zdrojů Evropské unie, částečně pak ze státního rozpočtu.

Péče o lesy jako národní bohatství a nenahraditelnou součást životního prostředí nemůže být jen záležitostí lesníků a vlastníků lesů, ale musí být v odpovídající míře zájmem celé společnosti. Proto Ministerstvo zemědělství připravilo Koncepti státní lesnické politiky do roku 2035, kterou v únoru 2020 schválila vláda. Tato koncepce podává ucelený přehled o hlavních problémech, které trvale ovlivňují stav lesů, a představuje dlouhodobé cíle, jichž je třeba dosáhnout, aby i v rychle se měnících podmínkách prostředí v důsledku probíhajících klimatických změn bylo možno zachovat lesy schopné plnit všechny ekologické, ekonomické a sociální funkce.

Nejen realizace dlouhodobých cílů lesnické politiky, ale i řešení aktuálních problémů lesnicko-dřevařského sektoru, zejména boj se suchem, zvýšení odbytu dřeva a rozšíření jeho využití, vyžadují širší spolupráci přesahující resort zemědělství. Jsem rád, že se do řešení těchto problémů podařilo v minulých letech při četných setkáních zapojit formou kulatých stolů jak zájmová sdružení vlastníků lesů, tak i profesní asociace zastupující zpracovatele dřeva, v neposlední řadě i zástupce ministerstev průmyslu a obchodu, financí, místního rozvoje a konečně i některých nevládních organizací.

Mluví-li o spolupráci, musím zmínit i podporu, které se nám dostalo od poslanců a senátorů. To se projevilo především v době, kdy bylo třeba urychleně projednat a přijmout legislativní úpravy, zejména změny lesního zákona umožňující realizaci mimořádných opatření nezbytných ke zvládnutí kůrovcové kalamity a efektivnímu zdolání jejích následků. Škoda, že stejného úspěchu nebylo dosaženo při projednávání novely zákona o myslivosti.

Nicméně i v oblasti myslivosti bylo dosaženo několika významných úspěchů, z nichž na prvním místě musím uvést zdárné potlačení výskytu afrického moru prasat, což se s plným úspěchem podařilo právě jen v České republice. Nebezpečí zavlečení této závažné choroby však dosud trvá, a proto je třeba zintenzivnit lov černé zvěře. Z tohoto důvodu a v zájmu vytvoření podmínek pro intenzivní lov ostatních druhů spárkaté zvěře, jejíž zvýšené stavy ztěžují i obnovu lesních porostů po kalamitě, jsme upravili vyhlášku o dobách lovů zvěře.

Odvětví lesního hospodářství je důležitou součástí resortu zemědělství již proto, že lesníci a vlastníci lesů a spolu s nimi zemědělci, vodohospodáři a správci vodních toků mají největší vliv na utváření krajiny, její vzhled a její kvalitu pro život celé společnosti. Jsem rád, že mohu konstatovat, že se v době mého působení v čele resortu podařilo zintenzivnit spolupráci nejen těchto odvětví, ale i lesnického provozu, lesnického výzkumu a lesnického školství k dosažení společného cíle, jímž je zachování všech lesů v podmínkách očekávaných klimatických změn.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, chci se s vámi při této příležitosti zároveň osobně rozloučit a vyjádřit poděkování za spolupráci. Věřím, že i pod novým vedením resortu budete mít dostatečný prostor a příznivé podmínky k práci, které vám umožní udržet vysokou úroveň lesního hospodářství v naší zemi. K tomu vám upřímně přeji hodně úspěchů.

Ing. Miroslav Toman, CSc.
ministr zemědělství (2018–2021)

Vydavatel: Lesnická práce, s.r.o. – člen skupiny DYAS.EU
nám. Smiřických 1, 281 63 Kostelec nad Černými lesy
Tel.: 321 679 413-4, e-mail: redakcelp@lesprace.cz,
www.silvarium.cz

Ředitel společnosti:

Ing. Oto Lasák
Tel.: 604 211 166, lasak@lesprace.cz

Šéfredaktor:

Ing. Jan Příhoda
Tel.: 604 211 167, prihoda@lesprace.cz

Redaktoři:

Ing. Bc. Petra Kulhanová
Tel.: 604 211 041, kulhanova@lesprace.cz
Bc. František Viktorin
Tel.: 604 211 501, viktorin@lesprace.cz

Manažerka PR a reklamy:

Lucie Ichová
Tel.: 604 211 172, ichova@lesprace.cz

Grafická úprava, DTP:

Ing. Pavla Neuhöferová, CSc.
Michaela Nussbergerová

Korektorka:

Mgr. Iva Daňková

Předplatné:

Irena Jehnětová
Tel.: 604 211 171, 321 679 413,
predplatne@lesprace.cz

Externí spolupracovníci:

Ing. Hana Nováková, Ing. Jan Kozel, Ph.D.

Redakční rada:

Ing. Jaromír Vašíček, CSc. – předseda,
Ing. Jan Václavík – místopředseda, doc. Ing. Martin Böhm, Ph.D.,
Ing. František Dejnoška, JUDr. Ing. Martin Flora, Dr., Ing. Pavel Indra,
prof. Dr. Ing. Libor Jankovský, Ing. Jan Kozel, Ph.D.,
Ing. Tomáš Krejzar, Ph.D., Ing. Vladimír Krchov, Ph.D.,
Ing. Václav Lidický, Ing. Jiří Novák, Ph.D.,
Ing. Michal Pernica, Ph.D., prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc.,
Ing. Jiří Pohan, Ing. Roman Pospíšil, Ing. Petr Pražan, Ph.D.,
Ing. Jaroslav Rygl, prof. Ing. Vladimír Šimanov, CSc.,
Ing. Stanislav Slanina, Ph.D., Ing. Radovan Srba,
Ing. Luděk Szórád, RNDr. Vladimír Veselý, Ing. Josef Vojáček,
doc. Dr. Ing. Tomáš Vrška, doc. Ing. Petr Zahradník, CSc.

Foto na titulní straně: Jan Příhoda

V lese i po silnici
pohodlně a s jistotou stálého
pohonu všech kol

Časopis Lesnická práce je vytištěn
na PEFC certifikovaném papíru

LESNICKÁ PRÁCE

LEDEN 2022

ANKETA

Jaký byl rok 2021 a jaký bude rok 2022?..... 4

Jan Příhoda

ROZHOVOR

Jizerskohorské bučiny 28

První česká přírodní památka
na Seznamu světového dědictví UNESCO

Jan Příhoda

AKTUÁLNĚ

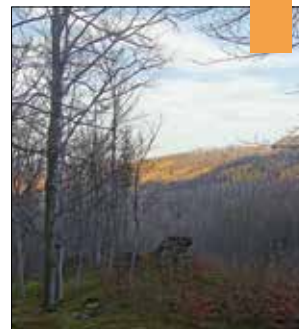
Změny v pravidlech příspěvků na hospodaření
v lesích od roku 2022 37

Tomáš Smejkal

4

28

37

42

44

46

DISKUZE

Připravovaná evropská legislativa
– je čeho se obávat? 42
Jana Čacká

ZAHRANIČNÍ LESNICTVÍ

Lesy a dřeviny Libanonu 44
Jiří Morawetz

LESNÍ LÉKÁRNA

Kúra kůrou neboli kůrová kúra 46
Václav Bažant

LOS informuje.....	50
PEFC ČR informuje.....	53
Forstliches Deutsch	54
Zahraniční události.....	55
Události a zajímavosti	56
Ceny dříví	58
Dřevařská burza	59
Dřevozpracovatelé.....	60
Kalendář akcí	71

PŘÍLOHA

Kalendář ochrany lesa 2022

50

53

S námi víte, jak se z lesa ozývá!

www.silvarium.cz

archiv Lesnické práce naleznete na stránce: lmda.silvarium.cz

JAKÝ BYL ROK 2021 A JAKÝ BUDE ROK 2022?

Při bilancování roku 2021 asi většině z nás vytanou na mysl dopady pandemie nemoci covid-19. Tato situace ukazuje mnohé rysy dnešní společnosti, na něž můžeme být hrdí (vysoce funkční zdravotnický systém, schopnost implementace moderních metod a technologií třeba v podobě extrémně rychlého vývoje účinné vakcíny nebo velkou vlnu solidarity). Pandemie ale také velmi zřetelně ukazuje zranitelnost moderní civilizace, nedokonalost všemožných predikcí a přirozeně odhaluje i některé vlastnosti, na které být hrdí nemůžeme. Příkladem je často pomalá akceschopnost státu nebo typicky české švejkování a následné postupné rozdělování společnosti. Pokračuje tak určitá podobnost s bojem s kůrovcovou kalamitou a následnou obnovou lesů. Většina občanů vždy byla vysoce erudována v problematice fotbalu, ale dnes zde máme podobně zapálené odborníky na problematiku covidu, očkování, ale právě i lesnictví. A na rozdíl od nedávné minulosti současná doba intenzivní (bezbariérové) komunikace prostřednictvím sociálních sítí dává těmto „odborníkům“ téměř neomezený prostor. Stejně jako pro epidemiology a zdravotníky je současná doba velkou výzvou v oblasti komunikace a schopnosti prosazovat, propagovat názory a postupy založené na „evidence based medicine“ (medicína založená na důkazech), pro nás lesníky může být paralelou „evidence based forestry“ dohromady s ekonomicko-společenským pohledem.

Jak se ukazuje zpětně, pandemie velmi silně ovlivnila i světovou ekonomiku (zásadně odlišně proti prvotním predikcím na počátku pandemie), jejíž součástí je globální trh s dřívím. Zažili jsme tak rok s patrně nejdynamičtějšími výkyvy cen surového dříví, kdy jeho ceny z historického minima během několika týdnů vystřelily, nebo dokonce překonaly historická maxima. Ačkoliv příčinou byly negativní jevy způsobené pandemií jako narušení dodavatelsko-odběratelských vztahů či ne vždy adekvátní a promyšlená podpora ekonomik z veřejných zdrojů, resp. veřejných dluhů, pro vlastníky a správce lesů i navázané subjekty se jednalo o vítaný vývoj, který jim umožnil postupný návrat k rentabilnímu hospodaření. Snad se jednalo o výkyv znamenající návrat k normálu, a ne ukázkou možné nestability trhu s dřívím pro budoucí období. Obtížná predikovatelnost vývoje cen a chování trhu s dřívím se totiž může stát zásadním limitem rozvoje celého lesnicko-dřevařského sektoru.

Pozitivem roku 2021, které jistě nikdo z nás nechce zakřiknout, byl také příznivý vývoj počasí a na většině území úspěšný boj s kůrovcovou kalamitou, což naznačuje možný zlom a postupný opatrný návrat k běžnému hospodaření v lesích.

Důsledkem kůrovcové kalamity je nutnost obnovy rozsáhlých ploch lesů. I zde pomohlo počasí, vynalézavost a kreativita vlastníků, správců lesů, lesnických firem a živnostníků. Podobně jako se podařilo navýšit kapacity pro těžbu a dopravu kůrovcového dříví, podařilo se i přes omezení pohybu osob, tedy i přílivu zahraničních dělníků, významně navyšovat plochy obnovy. Limitem úspěšné obnovy stále zůstávají vysoké stavy zvěře, které se na úrovni legislativy přes mnohé snahy zatím řešit nedaří.

Rok 2021 byl významný i z hlediska strategického směřování lesnictví. Nová strategie EU pro lesy do roku 2030 poměrně jasně deklaruje odklon od lesnictví jako produkčně chápaného hospodářského oboru k oboru zaměřenému spíše na ekologické a mimoprodukční funkce, v rámci kterých se ale počítá se zvyšováním využívání dříví. V podobném duchu je koncipována také koaliční smlouva vítězů podzimních voleb. Tento trend je negativně vnímán také vlastníky v mnoha sousedních zemích a minimálně v očích lesníků poškozuje pohled na EU. Myslím, že nejsem sám, kdo si intenzivně klade (zatím trochu bezradně) otázku, jaká budoucnost čeká naše lesnictví...

Tradiční novoroční anketa přináší mnoho odpovědí, ale i otázek.

Příjemné počtení a do nového roku hodně fyzického i psychického zdraví a zdravého úsudku přeje za redakci
Lesnické práce

Jan Příhoda

Ing. Josef Vojáček
Lesy ČR

■ Co považujete z pohledu Lesů ČR za nejpodstatnější události roku 2021?

Podstatné události roku souvisejí se zvládnutím kůrovcové kalamity, kterou se nám na většině území podařilo potlačit, takže se od roku 2022 vracíme na 79 % výměry k plánovitému hospodaření podle lesních hospodářských plánů. Kromě počasí, které nám přálo, přispělo k dosaženému výsledku podstatně navýšení naší vlastní těžební kapacity, a to nejenom rozšířením lesních závodů, ale i vybudováním Závodu lesní techniky. Získali jsme tak možnost operativního nasazení techniky pro zpracování menších i větších polomů a kalamit, které se regionálně objevují každý rok.

Významně jsme také pokročili v přestavbě a modernizaci Semenářského závodu v Týništi nad Orlicí ke zpracování většího objemu semen a plodů listnatých dřevin. Semenářský závod tak potvrdil zásadní význam pro obnovu lesů, a nejen státních. Obnovených 22 tisíc hektarů lesa je v historii podniku rekordních a stejnou výměru plánujeme i v roce 2022.

Zalesňujeme tak za rok více než dvojnásobnou plochu oproti době před kalamitou. Podstatně tak urychlíme obnovu našich lesů. Současně nám ekonomická situace, která se významně zlepšila, umožnila opět hospodařit v kladných číslech a vytvářet rezervy, které použijeme na obnovu lesa v dalších letech. V roce 2022 nejméně ve stejné výši jako v roce 2021 také navýšujeme plány oprav, údržeb a investic, zejména v oblasti lesní dopravní sítě a infrastruktury.

Za úspěšný považuji i obchod Lesů ČR s dřívím ve vlastní režii, kdy jsme začínali úplně od nuly a dnes se jedná o plně integrovaný proces.

Musím zmínit i úspěšné tendry na provádění lesnických činností, které přinesly nebyvale velký zájem lesnických firem. V průměru jsme obdrželi takřka devět nabídek na každou část veřejné zakázky. Vysoce soutěžní prostředí vygenerovalo pro Lesy ČR velmi zajímavé nabídkové ceny.

A nemohu opomenout ani vzájemný převod práva hospodařit k pozemkům s Vojenskými lesy a statky ČR, s nímž souvisí i nově vznikající Lesní závod Mimoň.

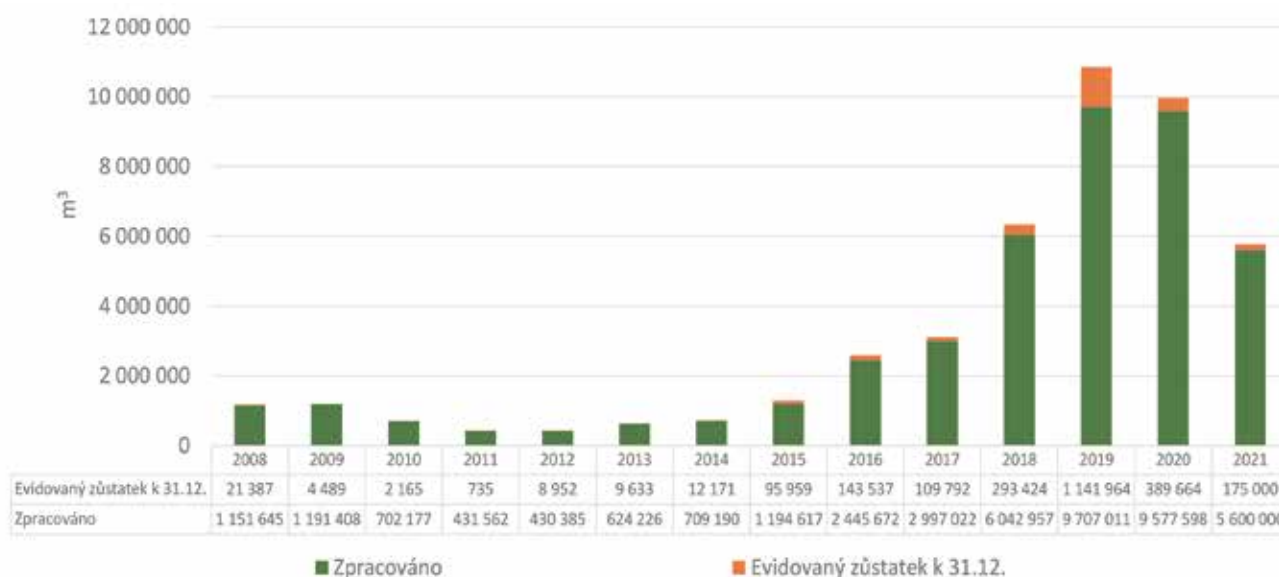
■ Jak se Lesy ČR s těmito organizačními změnami vypořádávají?

Postupujeme podle harmonogramu, tedy převádíme území i začleňujeme nové zaměstnance. Organizační změny jsme projednali se zástupci odborů, takže přicházející zaměstnanci nemusí mít oba-

vy, že by si nástupem k nám pohoršili. Po Novém roce vznikne u Lesů ČR nový Lesní závod Mimoň, který posílí výrobní kapacity v severní části republiky. Tedy tam, kde eskaluje kůrovcová kalamita. Zatím doladujeme související procesy, nákupy strojního vybavení, IT prostředků a další, aby od počátku roku 2022 fungovalo vše hladce.

■ Rok 2021 se jeví jako zlomový ve vývoji kůrovcové kalamity. Jak hodnotíte kůrovcovou situaci u Lesů ČR a s jakou prognózou pracujete pro rok 2022?

Cílené a efektivní zásahy podpořené chladnějším počasím už na většině spravovaného území dostaly kalamitu pod kontrolu, situace se zlepšuje i na Vysočině. Tomu odpovídá i meziroční snížení objemu napadeného a zpracovaného dříví. V roce 2021 počítáme se zpracováním 5,6 milionů m³ kůrovcového dříví, tedy o 3,98 milionů m³ a 41,5 % méně než v roce 2020. Kůrovcová kalamita v roce 2021 eskalovala v severních Čechách, na Českolipsku, Rumbursku, Děčínsku a v oblasti Ještědu. Věřím, že máme nejhorší za sebou. Pokud nedojde k dalšímu oslabení stromů, můžeme i v těchto oblastech počítat s podstatným snížením objemu zpracovaného kalamitního dříví. Jak jsem už ale uvedl dříve, rozhodně nelze usnout na vavřínech. Ve všech spravovaných lesích tak pokračujeme ve vyhledávání a zpracování napadeného dříví

Vývoj zpracování kůrovcového dříví a zůstatků u Lesů ČR k 31. 12. daného roku

a velmi rychle snižujeme kůrovcový základ. V roce 2022 proto očekáváme další pokles objemu napadeného dříví, a jak jsem zmínil, nejméně na 79 % území se vrátíme k hospodaření podle lesních hospodářských plánů.

■ **Velmi zásadní činností je nyní obnova lesa, kterou, jak se zdá, začíná komplikovat nedostatek sazenic. Můžete stručně zhodnotit vývoj obnovy lesa u státního podniku i zajištění osiva na semenářském závodě?**

Obnova lesů logicky patří k nejvyšším prioritám podniku. Zásadní je nejen její rychlost, ale i pestrost. Výchozí podmínkou je dostatek kvalitní semenné suroviny mnoha dřevin, z jejichž semen lze vypěstovat kvalitní životaschopné sazenice pro naše „lesy nové generace“. Zdaleka se nejedná jen o marketingovou zkratku, ale o vyjádření skutečné změny. Poměr mezi vysazovanými skupinami dřevin se zcela otočil. Nově zakládáné lesy dnes tvoří 67 % listnáčů a pouze 33 % jehličnanů.

Velkou roli hraje i rychlost obnovy, která eliminuje nebezpečí zabuřnění části vytěžených ploch. Ještě nikdy se neobnovovaly lesy tak rychle jako v roce 2021, kdy jsme zalesnili 22 tisíc hektarů 90 milionů sazenic s převahou listnáčů. Všude,

kde to je reálné, dostala příležitost přirozená obnova lesa. V porovnání s rokem 2020 jsme navýšili rozsah obnovy o 30 %.

Díky počasí i včasnému zajištění dostatku kapacit se zalesnění dařilo na jaře i na podzim. Zajištění čerstvé semenné suroviny v roce 2020 komplikovala neúroda semen téměř všech druhů dřevin. Během podzimu jsme tedy v semenářském závodě upravili plány sběru záměnami druhů dřevin, abychom v maximální možné míře zajistili čerstvý semenný materiál, konkrétně javorů, třešní ptáčích, habrů, jasanů, ale i okrajovějších dřevin, jejichž význam s ohledem na zvyšování pestrosti našich lesů stoupá. Počítáme i s takovými druhy, jako jsou jabloně lesní, hrušně polníčky nebo jeřáby oskeruše. Poptávky po semenném materiálu buku či dubů vykryváme ze zásob z minulých let. V souvislosti s rekordní obnovou lesů se zřetelně projevila stabilizující funkce semenářského závodu, bez něhož by se nepodařilo překlenout neúrodu semen a zároveň vyhovět požadavkům různých vlastníků na obnovu lesů.

■ **V koaliční smlouvě budoucí vlády se ve vztahu k Lesům ČR mimo jiné objevuje záměr „zásadního upřednostnění mimoprodukční funkce lesa**

u státních lesů“. Jaký může mít tento záměr vliv na chod podniku?

Jako zástupci státního podniku mi nepřísluší komentovat program politických stran, tedy ani koaliční smlouvu.

Ing. Jiří Svoboda
Sdružení vlastníků
obecních, soukromých
a církevních lesů v ČR
(SVOL)

■ **Co považujete za nejpodstatnější okamžiky z pohledu SVOL v roce 2021?**

Ve SVOL považuji za nejdůležitější dosažení celkové konsolidace, která byla završena přijetím novely stanov a zvolením nového vedení, dále upravení vnitřních poměrů a dosažení rovnováhy postavení jednotlivých komor.

■ **Jak se vyvíjela kůrovcová situace u nestátních vlastníků?**

Kůrovcová situace byla mírně lepší než v roce 2020 a to možná vyvolává pocit, že kůrovcová kalamita odeznívá. Jeden chladnější a vlhčí rok to jistě nezachrání. Kůrovců je příliš mnoho, aby to bylo tak jednoduché. Celá řada vlastníků má v podstatě po kalamitě, jednoduše proto, že už nemá téměř žádné smrky starší 40 let. Ale neměli bychom vytvářet pocit, že problém je vyřešen a že vlastníci nepotřebují pomoc. Právě teď je ten okamžik, kdy bude velmi důležité nasměrovat masivní prostředky do co nejrychlejší obnovy porostů, a zabránit tak degradaci holin rozložením surového humusu. Ztráta těžebních možností bude do budoucna pro některé vlastníky zásadním problémem, a zejména oni potřebují pomoc nejvíce.

■ **SVOL dlouhodobě bojoval za podporu nestátních vlastníků zasažených kůrovcovou kalamitou. Jak výsledky těchto snah hodnotíte?**

Nepochybně bylo dosažení kompenzací za kůrovcové těžby jednoznačným úspěchem SVOL, ale nedokázali jsme zabránit marginalizaci této podpory. Poslední částka kompenzace za rok 2020 ve výši 145 Kč/m³ je už za hranou. V roce 2020 byly ceny dříví na samém dně, a přesto

bude kompenzace takto nízká. Pro většinu vlastníků je to velké zklamání. Těžko si lze představit, že tyto prostředky vlastníků nějak zásadně pomohou.

Významně lepší situace je v podpoře jednotlivých činností prostřednictvím novelizovaného nařízení vlády č. 30/2014. Tam se podařilo dosáhnout většího počtu podporovaných činností i vyšších sazeb. Doufáme, že na tyto podpory bude dostatek prostředků a nebude je třeba krátit ani zastropovat. Věřím, že se podaří oživit i zamýšlenou podporu na adaptaci porostů na klimatickou změnu. V této chvíli ještě neznáme všechny detaily, ale snad se to podaří včas dokončit a vlastníci dostanou první prostředky již v roce 2023.

■ **V roce 2021 byly zveřejněny různé strategické dokumenty, například Nová strategie EU pro lesy do roku 2030, ale také koaliční smlouva budoucí vlády. Jak směřování, případně některé konkrétní návrhy jako zástupci nestátních vlastníků vnímáte a budete činit nějaké kroky ke změně pohledu EU a politické reprezentace na lesnictví?**

Strategické dokumenty EU jsou pro nás zklamáním i hrozbou zároveň. Je nepochybné, že směr, kterým vykročila Evropská komise, je vychýlen ve prospěch environmentálního pilíře a nehodlá respektovat naše snahy o trvale udržitelný způsob hospodaření, který dovolí využití obnovitelné suroviny. Budeme se snažit prostřednictvím našich europoslanců v tomto něco udělat, zejména v období našeho předsednictví. Využijeme i naše členství v evropských sdruženích ELO i CEPF, abychom prosadili změnu tohoto nesmyslného postoje.

Bohužel koaliční smlouva se současněmu žalostnému stavu lesů v podstatě ne-

věnuje a vyhlášení dvou nových národních parků přinese jen další omezení hospodaření a náklady. Naše odhodlání změnit postoje politiků, ať už na národní, nebo evropské úrovni, je značné. Hodláme komunikovat s novými ministry i poslanci, chceme dosáhnout významnějšího postavení vlastníků lesů a budeme silně obhajovat právo v našich lesích i nadále hospodařit.

Ing. Petr Král
VLS ČR

■ Jak hodnotíte uplynulý rok 2021?

Pro Vojenské lesy a statky přinesl rok 2021 v mnoha ohledech zlepšení hospodářských výsledků, a to nejen v dominantním oboru podnikání, kterým je lesnictví. V něm se do výsledků samozřejmě pozitivně promítlo oživení na trhu se surovým dřívím, byť jej v určitých obdobích roku doprovázely poměrně velké cenové výkyvy. Vedle zvýšení realizačních cen se do výnosů podniku promítne i to, že se nám díky zvýšené poptávce podařilo snížit zásoby dříví na několikaleté minimum. V pěstební činnosti jsme v roce 2021 prakticky dotáhli rozsáhlé zalesňovací akce ve dvou námi spravovaných lokalitách na Moravě, na Dražanské vrchovině a ve vojenském újezdu Libavá, kde jsme kalamitou zničené smrkové porosty nahradili druhově rozmanitou výsadbou, v níž převládají listnaté dřeviny. Na českých lesnických divizích se nám dařilo

HLAVNÍ UDÁLOSTI V LESNICKO-DŘEVAŘSKÉM SEKTORU V ROCE 2021

LEDEN

1. 1.
Časopis Lesnická práce slaví jubilejní 100. vydání. Řada osobností a institucí z lesnicko-dřevařského sektoru popřála časopisu prostřednictvím videa na Silvarium.tv.

8. 1.
V důsledku nepříznivé epidemické situace a vládních opatření, která neumožnila realizaci plnohodnotného veletrhu, a přetrvávající nejistotě dalšího vývoje se rozhodlo o zrušení veletrhů SILVA REGINA, TECHAGRO a BIOMASA 2021. Konat se budou v roce 2022 od 3. do 7. dubna. Veletrhy ANIMAL TECH, Národní výstava hospodářských zvířat a Národní výstava myslivosti byly přesunuty do termínu 27.–30. června 2021.

21. 1.
Arcibiskupské lesy a statky Olomouc v roce 2020 kvůli chladnějšímu a deštivému počasí vytěžily o téměř 90 000 m³ kůrovcového dříví méně, než původně plánovaly. Lesníci také na holinách vysázeli oproti plánu více stromů.

26. 1.
Nová studie vědců z 28 institucí představila první komplexní vyhodnocení stavu ochrany původních evropských pralesů a ukázala, že mnohé z nich nejsou dostatečně chráněny a hrozí jim zánik. Výzkumný tým dospěl k závěru, že evropské pralesy jsou ve stavu ohrožení, v mnoha z nich dochází soustavně k těžbě a formální ochrana těchto pralesů by se měla stát prioritou pro jednotlivé země, aby splnily své cíle v ochraně klimatu a biodiverzity.

29. 1.
Vláda vzala na vědomí Aplikační dokument, který vede k realizaci Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035. Dokument se věnuje opatřením, jako jsou obnova lesů po kalamitě, snížení počtu povinností a omezení pro vlastníky lesů či podpora ukládání uhlíku v lesních půdách a porostech. Aplikační dokument lesnické koncepce by měl být nástrojem státní lesnické politiky a základem například pro přípravu podpor nebo výzkumných úkolů v lesním hospodářství. Na tvorbě Aplikačního dokumentu se podílelo 32 subjektů, podobně jako při tvorbě Koncepce.

ÚNOR

3. 2.
Zástupci lesnicko-dřevařského oboru se ostře vymezili proti vyjádření Hnutí DUHA, ve kterém se uvádí, že masivní těžba českých lesů začala ovlivňovat klima, způsobuje více emisí než auta a Česko kvůli tomu bude muset platit astronomické částky za překročení limitů emisí. Proti prohlášení Hnutí DUHA se vyjádřili SVOL, ALDP, Lesy ČR a VLS ČR, MZe a členové CZECH FOREST think tanku.

10. 2.
Výzkumní pracovníci Fakulty aplikované informatiky (FAI) Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně vynalezli inteligentní systém, který v krátkém čase dokáže rozeznat kvalitní sazenici lesních dřevin od nekvalitní. Je to díky metodám umělé inteligence a počítačového vidění.

16. 2.
Stav lesních porostů je v důsledku zhoršující se kůrovcové kalamity a sucha alarmující, což byl jeden ze zásadních negativních závěrů Zprávy o životním prostředí za rok 2019. Objem evidované těžby dřeva překonal dosavadní rekord z roku 2018 a činil 32,6 mil. m³ (bez kůry). Podíl kalamitní těžby na celkové těžbě činil 95 %. V roce 2019 bylo v lesích poprvé v historii vysazeno více listnáčů (14,7 tis. ha) než jehličnanů (14,0 tis. ha), nejčastěji vysazovanou dřevinou byl stále smrk (8,7 tis. ha).

Ukazatele výroby podniku VLS ČR v letech 2016–2021

Rok	Těžba celkem (m ³)	Těžba kůrovec (m ³)	Těžba nahodilá (m ³)	Těžba nahodilá (%)	Zalesnění (ha)
2016	1 248 504	231 094	1 007 436	81%	1 930
2017	1 657 624	471 683	1 427 523	86%	2 352
2018	1 680 859	473 953	1 619 472	96%	2 883
2019	1 294 561	629 644	1 259 675	97%	3 585
2020	1 115 382	529 078	1 064 276	95%	1 993
2021 k 10/2021	1 091 419	447 623	933 834	86%	1 386
2021 – výhled	1 150 000	460 000	992 415	86%	1 472

kontinuálně vzniklé holiny obnovovat podle cílů, které jsme si vytýčili.

Jak už jsem zmínil, dařilo se nám i mimo lesnictví v dalších oborech, které jako komplexní hospodář v krajině využívané armádou vykonáváme. Skvělých výsledků dosáhla naše divize zemědělské výroby, kde se nám podařilo prodat celou produkci našich biofarem a zároveň zvýšit realizační ceny. Stejně tak se nám dařilo naplnit všechny plánované cíle v dalších oblastech, především ve službách, které realizujeme pro resort obrany.

Negativně se do hospodaření promítla pokračující pandemie covid-19, byť oproti jiným výrobním sektorům nijak dramaticky. V našem hospodaření šlo především o zvýšené náklady na hygienu a ochranu zaměstnanců.

Celkově však můžeme konstatovat, že za rok 2021 jsme naplnili všechny naše plánované hospodářské cíle.

■ V roce 2021 došlo mezi LČR a VLS k poměrně rozsáhlým majetkoprávním změnám. Jak se VLS ČR s těmito změnami vypořádávají?

S touto změnou práva hospodařit mezi oběma správci státních lesů je spojeno poměrně velké množství administrativních úkonů, právních kroků a jednání, které bylo a bude třeba zrealizovat. Prio-

ritou je hospodařit na nových lesních porostech dle našich zaběhlých postupů. Procesně je tato záležitost připravena, od přelomu roku nové organizační jednotky a nabyté majetky fakticky adaptujeme do našeho hospodářského systému v rámci jednotlivých lesnických divizí. Věřím, že se to odehraje bez vážnějších problémů, protože celý proces je do detailů v rámci podniku připraven, za což patří velké poděkování všem zaměstnancům VLS.

■ Můžete shrnout, jak se vám daří bojovat s kůrovcovou kalamitou?

S kůrovcem nám stejně jako dalším kolegům lesníkům opětovně i v roce 2021 pomohlo příznivé počasí. Chladné jaro a dostatek srážek ve většině regionů umožnily v nižších nadmořských výškách vývoj jen dvou pokolení škůdce. Teritoriálně se přesun kůrovcové kalamity z Moravy na západ projevil hlavně ve dvou ze čtyř českých lokalit v naší správě – v Ralsku na Liberecku a v Brdech. Na Šumavě a na západě Čech v Doupovských horách byl výskyt kůrovce minimální.

■ S jakými plány a očekáváními vstupujete do roku 2022?

Primárním cílem, na který se v novém roce budeme muset zaměřit, je plnohodnotná konsolidace správy v nově nabytých lokalitách v rámci změny práva hospodaření ve státních lesích. Máme vytyčeny ambiciózní, avšak reálné cíle ve všech hlavních podnikatelských činnostech – od lesnictví přes zemědělství až po služby pro Ministerstvo obrany. V mnoha ohledech pro nás bude důležitý také vývoj národní státní zemědělské politiky vzhledem ke klimatickým směrnicím Evropské unie, který ovlivní strategické nastavení naší zemědělské činnosti.

Ing. Arnošt Buček
Arcibiskupské lesy
a statky Olomouc

■ Jaký byl rok 2021 pro Arcibiskupské lesy a statky Olomouc?

Rok 2021 byl pro Arcibiskupské lesy a statky Olomouc plný změn, dobrých i špatných. Tou nejsmutnější událostí byl náhlý odchod našeho jednatele Petra Skočdopoleho, který nás navždy opustil v červnu roku 2021. Pro naši společnost i celý lesnický sektor to byla velmi smutná událost.

I díky jeho úsilí se nám na jaře podařilo rozjet vlastní pílařský závod ve zcela nově zbudovaném areálu ve Vápenné. S novým pílařským provozem se nás o to více dotkly enormní výkyvy cen dříví a řeziva, se kterými jsme se museli vypořádat. Na závěr to nejpozitivnější – podařilo se nám konečně výrazně zbrzdit kůrovcovou kalamitu v rámci spravovaného majetku.

Vzhledem k funkčnímu systému a obětavým zaměstnancům se nám podařilo se se všemi výzvami roku 2021 se ctí vypořádat. Za to všem našim zaměstnancům patří velký dík.

Prál bych si, aby nadcházející rok 2022 byl pro nás pro všechny symbolem větší stability, kterou náš konzervativní sektor po předchozích turbulentních letech potřebuje. Věřím, že se to konečně podaří.

■ Jak hodnotíte rozjezd vlastní píly? Naplnil tento záměr vaše očekávání?

Budova pilnice ve Vápenné. Foto: Arcibiskupské lesy a statky Olomouc

V říjnu roku 2021 jsme po půlročním zkušebním provozu úspěšně zkolaudovali vlastní nový pilařský závod ve Vápenné s pořezovou kapacitou k 60 tis. m³ ročně při dvousměnném provozu. Jedná se bezesporu o ambiciózní projekt, protože nový pilařský závod s takovou pořezovou kapacitou žádný větší vlastník lesů v ČR již dlouho nevybudoval. Při vlastním rozjezdu pily jsme měli štěstí, protože se potkal se skokovým navýšením ceny i poptávky po řezivu. Zároveň jsme následně v krátké době zažili i prudký propad ceny. Byly to pro nás cenné zkušenosti, které je potřeba do budoucna zúročit. Jsme na trhu s řezivem novým hráčem a je třeba budovat stabilní síť obchodních partnerů a vztahů.

Cílem vlastníka bylo především dát svému vlastnímu dříví přidanou hodnotu a neprodávat pouze surovinu, podpořit zaměstnanost v regionu, a přispět tak k jeho většímu sepětí s naší společností. Záměr vybudovat vlastní pilařský závod určitě naplnil naše očekávání. Nyní jsou tak před námi další úkoly a výzvy, které je potřeba zvládnout stejně úspěšně jako ty předchozí.

■ **Jeseníky, kde máte významnou část lesního majetku, jsou svým způsobem specifické střety mezi vlastníky a správ-**

ci lesa na jedné straně a aktivistickými skupinami na straně druhé. Jak se tato situace z vašeho pohledu v roce 2021 vyvíjela a plynou z ní pro vás nějaká omezení?

Situace, kdy v dnešní době často dochází k třenicím mezi vlastníky lesů na straně jedné a aktivistickými skupinami na straně druhé, považujeme za nebezpečné. Dochází k nim kvůli rozdílnému úhlu pohledu na věc. Pro vlastníky lesů je jejich les zdrojem obživy. Aktivistické skupiny se ohánějí domnělým veřejným zájmem. Problém tkví v tom, že vlastníkově jde o živobytí a za veškerá svá rozhodnutí nese reálná rizika, každé omezení je pro něj spojeno se zvýšenými náklady. Aktivistické skupiny tvrdí, že postupují v souladu s veřejným zájmem, naopak nenosí žádná rizika, s případnými omezeními nemají žádné přímé náklady a za důsledky svých činů nenosí ani žádnou odpovědnost.

Je smutné, že ani více než 30 let od změny režimu nedošlo ve společnosti k postupnému návratu respektu k nestátnímu vlastnictví. Každý mluví o svých právech, ale méně o svých povinnostech. Někteří návštěvníci lesů se chovají tak, jako by všechno patřilo všem. Obecně ve společnosti chybí více tolerance a empatie. Již naše ústava, jako základní dokument každého demokratického státu,

HLAVNÍ UDÁLOSTI V LESNICKO-DŘEVAŘSKÉM SEKTORU V ROCE 2021

18. 2.

Policie ČR obvinila bývalého generálního ředitele Lesů České republiky Daniela Szóráda z porušení povinnosti při správě cizího majetku a z podvodu v souvislosti s působením ve vedení státního podniku Lesy ČR. Podle kriminalistů způsobil škodu zhruba 1,8 miliardy Kč. V případě prokázání viny mu hrozilo dva až osm let vězení. Daniel Szórád trval na své nevině.

23. 2.

Společnost Metsä Fibre, součást skupiny Metsä Group, postaví ve finském městě Kemi obří továrnu na bioprodukty. Hodnota investice dosahuje 1,6 mld. eur. Jde o největší investici finského lesnického průmyslu na území Finska a zároveň půjde o největší továrnu na zpracování dřeva na severní polokouli.

BŘEZEN

11. 3.

V pořadí čtvrtou etapu Generelu obnovy porostů po kalamitě zpracoval Ústav pro hospodářskou úpravu lesů ve spolupráci s Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti. Generel obnovy lesů po kalamitě analyzuje situaci a přináší rámcová doporučení pro obnovu lesa s cílem zabezpečit vznik stabilních, trvale udržitelných, multifunkčních porostů pomocí druhové, věkové a prostorové rozrůzněnosti.

12. 3.

Američtí vědci pracují na plánu „pěstovat“ dřevo v laboratoři bez slunečního světla a půdy. Tým Ashley Beckwith z Massachusetts Institute of Technology (MIT) v americkém Cambridge pěstuje dřevo pomocí 3D vytisknutého gelu k formování rostlinných buněk do požadovaného tvaru. Přestože je výzkum v raných fázích, Ashley Beckwith doufá, že do deseti let uvidí výrazný pokrok a že laboratorně vypěstované dřevo by mohlo jednoho dne doplnit tradiční lesnické metody.

22. 3.

Zahájen byl projekt CLIMAFORCEE LIFE, který si klade za cíl vyvinout a uplatnit takové metody obhospodařování lesů, které povedou k jejich vyšší odolnosti i ve změnách podmínek prostředí. Projektu se účastní 5 zemí ze střední a východní Evropy: Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Rumunsko a Slovensko.

DUBEN

7. 4.

Profesní organizace lesnicko-dřevařského sektoru, přes složitou situaci související s covidovou pandemií a jejími dopady, považovaly za nezbytné upozornit vládu, dotčené resorty a Parlament České republiky na problém dlouhodobých dopadů sucha a kůrovcové kalamity, které se v roce 2020 projeví se stejnou intenzitou jako v roce předešlém. Proto došlo ke vzniku Lesnické výzvy II, jejíž signatáři poukázali na alarmující ekonomické dopady kůrovcové kalamity za období 2018–2020, které jsou odhadovány na téměř 100 miliard Kč. Společně volají po stabilizaci a dostatečné robustnosti systému podpory péče o lesy a jejich obnovu.

13. 4.

Nový pilařský závod Arcibiskupských lesů ve Vápenné nedaleko Javorníku zahájil zkušební provoz. Pílu vybudovala za bezmála 300 milionů Kč společnost Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o. a v březnu, po sedmi měsících výstavby, zahájili lesníci zkušební provoz. Areál pily nabízí uplatnění pětadvaceti zaměstnancům z regionu a zefektivní zpracování kalamitního dříví z Jeseníků a Rychlebských hor.

pamatuje na omezení vlastnického práva v důsledku veřejného zájmu. Pokud je ovšem nezbytně nutné k něčemu takovému přistoupit, je to vždy spojeno s náhradou. Ve vztahu k vlastníků lesů se na tuto základní podmínku často nějak zapomíná.

V Jeseníkách nastává konflikt především v 1. zónách CHKO, kde jsou lesy napadeny kůrovcem, který se odtud šíří do hospodářského lesa ve 2. zónách a dál. Po několika odvoláních aktivistických skupin nabyla v roce 2021 právní moci výjimka vydaná Správou CHKO Jeseníky týkající se zákazu hospodařit na území 1. a 2. zóny chráněné krajinné oblasti způsobem vyžadujícím intenzivní technologie za účelem celoroční asanace kůrovcem napadených stromů nebo zpracování živelní kalamity. Z výjimky plyne povinnost ponechávat k přirozenému rozpadu stanovené množství dříví, pokud vznikne holina větší než 1 ha. Bohužel je to velmi vágní ustavení, které je v praxi s ohledem na vývoj nahodilých těžeb obtížně uchopitelné. Opakované odvolávání a hlášení nových podnětů na orgány státní správy ze strany aktivistických skupin je extrémně vyčerpávající pro všechny zúčastněné.

Podle nás je důležité, aby společnost panicky nepodléhala tlakům různých aktivistických skupin a hnutí. Vzhledem k tomu,

že udržitelnost je celospolečensky důležité téma, dostane se snadno sluchu každému, kdo hlasitě křičí, bez ohledu na obsah. Je škoda, že si veřejnost tak málo uvědomuje, jak velkou službu pro obecné zájmy všech občanů majitelé lesů bezplatně zajišťují.

Ing. Tomáš Krejzar,
Ph.D.
Ministerstvo
zemědělství ČR

■ Můžete zrekapitulovat projednávání podstatných lesnických témat na mezinárodní úrovni za uplynulý rok?

V roce 2021 se uskutečnilo několik významných akcí na globální a panevropské úrovni. Zmínil bych ministerskou konferenci Forest Europe, která se v dubnu uskutečnila formou videokonference. Ministři zodpovědní za lesy se podpisem ministerské deklarace zavázali k plnění vize pro evropské lesy 2030, v rámci které jsou evropské lesy udržitelně obhospodařovány, aby byly odolné, zdravé, produktivní a multifunkční a aby přispívaly k udržitel-

nému rozvoji. V rezoluci o adaptaci panevropských lesů na změnu klimatu se signatáři zavázali zlepšit mezinárodní spolupráci a propojit národní a mezinárodní aktivity prostřednictvím založení mechanismu pro sdílení znalostí o rizicích pro lesy.

Jinak byl ovšem nejpodstatnější vývoj v rámci Evropské unie: Evropská komise nás doslova zavalila množstvím strategických dokumentů a návrhů právních předpisů s dopady na lesy a lesní hospodářství, zejména s cílem řešit klimatickou krizi a ochranu biologické rozmanitosti. Po opakovaných urgencích jsme se dočkali Nové strategie EU pro lesy do roku 2030 (podrobně se jí věnovalo listopadové číslo LP). Vzhledem k našemu kritickému postoji k tomuto dokumentu jsme poté věnovali značnou energii přípravě reakce členských států EU (tzv. závěrů Rady), které byly schváleny na listopadové Radě pro zemědělství a rybolov.

Z legislativních návrhů se lesního hospodářství dotkne zejména revize směrnice EU č. 2001/18 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (kritéria udržitelnosti lesní biomasy), revize nařízení (EU) č. 2018/841 (dosažení klimatické neutrality v odvětví lesnictví do roku 2035) a návrh nového nařízení EU o uvádění na trh a vývozu komodit a výrobků spojených s odlesňováním a degradací lesů (které zahrne i dřevo a dřevařské výrobky). Kromě toho do konce roku očekáváme ještě zveřejnění návrhu nařízení EU o závazných cílech obnovy přírody, opět s dopadem na lesní hospodářství.

■ Co nás v kontextu těchto jednání čeká v roce 2022?

V roce 2022 nás čeká projednávání všech zmíněných právních předpisů v pracovních orgánech EU. Nový rozměr tato jednání dostanou v druhé polovině roku, kdy se Česká republika ujme předsednictví v Radě EU. Na jednu stranu je to příležitost aktivně ovlivnit projednávání těchto agend, současně je třeba si uvědomit, že předsednictví má spíše roli neutrální, organizační a koordinační, a musí zejména hledat konsensus mezi pozicemi členských států. Prostřednictvím neformálních předsednických akcí v ČR (workshop, zasedání ředitelů pro lesy členských států EU) chceme ovlivňovat realizaci Nové strategie EU pro lesy do roku 2030 s ohledem na skutečnost, že na první čtvrtletí 2023 Komise plánuje zveřejnit další legis-

lativní návrh o monitoringu a sběru dat o lesích a navrhnout nové ukazatele hospodaření v lesích, včetně stanovení jejich limitů.

Ing. Tomáš Pařík
Asociace lesnických
a dřevozpracovatelských podniků (ALDP)

■ **Rok 2021 se nesl ve znamení extrémního nárůstu cen kulatiny a následných výkyvů. Jak tento rok hodnotíte z pohledu situace na trhu s dřívím?**

Rok 2021 byl poznamenán několika vlivy a obávám se, že některé budou přetrvávat i v následujících letech. Dopady klimatické změny vedly k pokračujícím, i když zmírněným, navýšeným těžbám. Situace kolem tzv. anticovidových opatření narušila globální toky komodit a ovlivnila i chování zákazníků. Počátek implementace plánu na snížení emisí CO₂ v rámci EU vede, a v roce 2022 dále povede k výrazným změnám v mnoha oblastech. Výrobky za dřeva jsou globálním produktem, a proto i jejich cena je ovlivněna globální poptávkou. Situace na domácím

trhu je navíc ovlivněna poptávkou po dřevní surovině ze zahraničí a politickými rozhodnutími činěnými spolu s našimi politiky v Bruselu, popřípadě v našem parlamentu. Samozřejmě nikdo není schopen zodpovědně předpovědět vývoj v následujících měsících. Mojí útěchou zůstává, že většinou je vývoj jiný, nežli si většinově myslíme.

■ **Jak s odstupem času hodnotíte posun ve vnímání lesnictví, který je patrný například z Nové strategie EU pro lesy do roku 2030, ale také z koaliční smlouvy budoucí vlády? Připravujete v této souvislosti nějaké kroky vedoucí ke změně pohledu na lesy a hospodaření v nich?**

Bohužel lesnický stav prohrává na mediálním kolbišti. Lesníci a dřevaři nejsou vnímáni jako ti, kteří rozumně hospodaří s přírodou ve prospěch celé společnosti, ba naopak. Pak dochází k absurditám typu odstřelování stromů dynamitem v národních parcích s odůvodněním, že je to přírodě bližší způsob hospodaření v lesích. V těch samých lesích, které lesníci dlouhodobě obhospodařovali s cílem přispět k udržitelné budoucnosti společnosti. Dnes jsou ty lesy mrtvé. Lesníka vyženeme z lesa a necháme les zničit, opět se zakládámle tzv. ochrany přírody. Nová strategie EU na jedné straně prosazuje především ekologický pilíř principu udržitelnosti, na druhé straně volá po zásadní

HLAVNÍ UDÁLOSTI V LESNICKO-DŘEVAŘSKÉM SEKTORU V ROCE 2021

14. 4.
Ekonomický ředitel státního podniku Lesy České republiky Jiří Krejča v polovině března ve funkci skončil. Funkce se vzdal z osobních důvodů.

14.–15. 4.
Adaptace lesů na změnu klimatu a jejich rozvoj ve prospěch společnosti byly zpečetěny v dvou zásadních dokumentech – Bratislavské ministerské deklaraci a Bratislavské ministerské rezoluci, které byly jednomyslně přijaty a podepsány signatáři 8. ministerské konference FOREST EUROPE, kterou organizovalo Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova SR ve spolupráci s německým Spolkovým ministerstvem výživy a zemědělství.

16. 4.
Státní zástupce zastavil stíhání bývalého ředitele Lesů ČR Daniela Szóráda kvůli porušení povinnosti při správě cizího majetku. Podle kriminalistů poškodil státní podnik tím, že nabídl těžbařským firmám předčasné ukončení kontraktů dohodou kvůli kúrovové kalamitě, čímž Lesy ČR ochudil o 1,8 miliardy Kč. Podle Nejvyššího státního zastupitelství ale pro to policisté nemají dostatek důkazů.

29. 4.
Autoři ze Spojeného výzkumného centra Evropské komise tvrdili, že po roce 2016 došlo v Evropě k 69% nárůstu lesních těžeb. Toto zjištění vyvolalo v Evropě bouřlivé odborné a politické diskuze. Třicet vědců z 13 evropských zemí včetně odborníků z Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze však závěry této studie zpochybnily vydáním článku v časopise Nature.

KVĚTEN

7. 5.
Soud uložil šéfovi Lesní správy Lány Miloši Balákovi nepodmíněný tříletý trest ve věznici s ostrahou, čtyřletý zákaz činnosti a peněžitý trest. Podle rozsudku ovlivnil veřejnou zakázku. Manažer firmy Energie – stavební a báňská (ESB) Libor Tkadlec dostal podmíněný a peněžitý trest. Firma ESB měla zaplatit peněžitý trest přes pět milionů Kč a dostala několikaletý zákaz účasti ve veřejných zakázkách. Všichni obžalovaní se odvolali.

10. 5.
Teplé dny v týdnu od 10. května spustily jarní rojení lýkožrouta smrkového.

19. 5.
Slovenská generální prokuratura podala k nejvyššímu soudu mimořádný opravný prostředek, kterým chtěla zvrátit verdikt nižší soudní instance v léta trvajícím soudním sporu o převod slovenských lesů, jejichž hodnota činila podle dřívějších informací 33 milionů eur (840 milionů Kč), na českou firmu Zbrojovka Vsetín.

21. 5.
Nabyla platnost vyhláška o lesní hospodářské evidenci, která upravuje vedení, obsah a předávání souhrnných údajů lesní hospodářské evidence a evidence o provedené obnově lesa. Účinnost vyhlášky byla s ohledem na nutnost provedení nezbytných souvisejících úprav na straně informačního standardu LH a výrobních softwarů vlastníků lesů posunuta na 1. 1. 2022.

27. 5.
AOPK ČR schválila lesní hospodářské plány, což je začátkem nezbytné změny hospodaření v lesích Pálavy a Soutoku. Schválení lesních hospodářských plánů vychází z rámcové dohody mezi AOPK ČR a státním podnikem Lesy ČR, ve které si obě instituce vzájemně odsouhlasily základní principy hospodaření.

změně spotřeby celé společnosti. Po změně zdroje výroby energie ve prospěch například i biomasy volá po masivním využití obnovitelných zdrojů například ve stavebnictví, ale v další větě navrhuje ponechat 10 % rozlohy lesů bez zásahu a 30 % lesů ve zvláštním režimu. Pokud nedojde k absolutnímu kolapsu celé myšlenky, tak budeme opět pálit dřevo, abychom se v zimě ohřáli a možná si sem tam posvítíme, ale vrátíme se tím do středověku, a co hůř, vytvoříme další tlak na zdroje mimo EU. Žádný politik neříká, že ke splnění ambiciózních cílů by musela celá tzv. vyspělá společnost výrazně omezit spotřebu takřka ve všech směrech. Program nové vlády je veden ve stejném duchu, zřejmě s ohledem na nutnost vyjít vstříc názorům ve všech 5 koaličních stranách. Les již nebude „továrna na dřevo“, vyhlásíme dva nové národní parky, ale budeme stavět ze dřeva a vyrábět z něho energii. Opět jsem tedy názoru, že realita bude zásadně jiná, ale budeme asi muset nejdříve začít vypínat elektřinu, aby se nám rozsvítilo. Náš stav musí samozřejmě projít sebereflexí. Musíme hledat cestu, jak mediálně uspět a jak být schopni přizpůsobit hospodaření v lesích společenské objednávce. Považuji to možná za větší výzvu pro náš stav, nežli jsou dopady klimatické změny.

■ S jakým výhledem vstupujete jako zástupce dřevozpracujících firem do roku 2022?

Dřevozpracující firmy vstupují do nového roku s velkými očekáváními a zároveň obavami. Dlouhodobě propagovaný fakt, že dřevo je obnovitelná surovina a výrobky ze dřeva jsou přírodě blízkým způsobem, jak se chovat udržitelně, zvyšuje postupně poptávku. Bohužel je zde zároveň masivní tlak na omezení hospodaření v evropských lesích, jakkoliv lesů v rámci EU výrazně přibývá, ale bohužel jsou neustále méně využívány na úkor využívání lesů v kritických oblastech, především tropů, kde probíhá masivní odlesňování. Očekáváme tedy rok s pokračující dobrou poptávkou po výrobcích ze dřeva, nicméně zároveň s turbulentním, těžko předvídatelným vývojem na straně nabídky dřevní suroviny pro primární výrobu. Na závěr bych si dovolil popřát všem kolegům zdraví, štěstí, pevné nervy, rozvahu a celé společnosti více pokory a návrat k selskému rozumu.

Ing. Petr Vondráček
Česká asociace
podnikatelů v lesním
hospodářství (ČAPLH)

■ Jaký byl rok 2021 pro lesnické firmy?

Lesnické firmy, které zastupuje Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství (ČAPLH), což jsou zejména firmy malé a střední velikosti v českém vlastnictví, hodnotí rok 2021 jako značně „nejistotu sezonu“. Trvá nedostatek pracovních sil a tlak na zvýšení mezd. Podnikatelské příležitosti pro malé a střední firmy v lesnictví jsou v extrémním ohrožení. Je to způsobeno tlakem velkých, často i nadnárodních firem či firem s napojením na politiku, kde se preferují velké komplexní zakázky s velkým objemem dříví, což znehodnocuje kvalitní práci firem v regionech, zejména v pěstební činnosti, a nedává to našim firmám šanci na úspěch. Druhé ohrožení existence malých a středních firem je v rozvíjení vlastního podnikání státních podniků, zejména u obchodu se dřívím. Věříme, že s nástupem nové vlády a ve spolupráci s MZe i státními podniky dokážeme tento trend změnit.

■ Jak vnímají lesnické firmy sdružené v ČAPLH snahy o upřednostnění mimoprodukční funkce lesa u státních lesů, zmíněné v koaliční smlouvě nové vlády?

Je to skutečně otázka zjevně politická. My, jako firmy zejména službového typu, usilujeme o to, abychom měli v tržním prostředí příležitost se o práci ucházet. Na druhou stranu se domníváme, že dřevo a výrobky z něj mají nezastupitelnou roli.

■ Jste zástupce firmy, která je významným regionálním dodavatelem palivového dříví. Jak se v roce 2021 vyvíjel tento trh a zaznamenáváte zvýšenou poptávku v důsledku zdražování energií?

Ano. Tak jak byl ještě v roce 2020 přebytek palivového dříví, tak se to nyní obrátilo – poptávka je enormní.

■ Projevila se zvýšená poptávka i na ceně štípaného palivového dříví?

Odpověď zní opět ano. Ekonomické zákony fungují: Zvýší-li se cena jedné ener-

gie (elektřina, plyn), projeví se to na ceně energií ostatních..., tzn. cena se zvyšuje.

Na závěr si dovoluji jménem svým i jménem České asociace podnikatelů v lesním hospodářství všem popřát klidnější rok 2022 ve stabilním lesnickém prostředí s dostatkem příležitostí pro všechny.

Ing. Petr Pražan, Ph.D.
Společenstvo
dřevozpracujících
podniků v ČR (SDP ČR)

■ Jak hodnotíte situaci na trhu s dřívím a reživem pohledem zástupce středních a malých zpracovatelů?

Rok 2021 byl rokem neočekávatelných extrémů, a to zejména v cenách a odbytu řeziva na jaře a začátkem léta. V této době se hlavně z důvodů vysokého zájmu o řezivo jeho ceny vymkly ze standardních pohybů a raketově rostly. Následně začaly prudce stoupat i ceny kulatiny. Vyvrcholení zájmu o řezivo nastalo v polovině července a od té doby zájem, ale i ceny klesaly až do konce roku. S tím pochopitelně začala klesat i aktivita pilařů, která vyústila v mnohých případech nakonec i v prodloužení vánočních svátků na 3–4 týdny. Snížení výkonu pil spolu se značně vysokou těžbou dřeva, vyvolanou vysokými cenami pilařské kulatiny, způsobily pokles zájmu o surovinu, a tím mírné snížení její ceny. Po zkušenostech z průběhu sezon předešlých let nelze na přelomu roku očekávat velký nárůst poptávky po řezivu, snad se může zvýšit v únoru a březnu. Situaci se zřejmě bude přizpůsobovat i cena a dostupnost suroviny, i když po extrémních výkyvech, které nastaly v průběhu roku 2021, je možné očekávat další výkyvy. Zásadní otázkou bude, kam až klesnou ceny řeziva v prvním čtvrtletí a zda bude pořez při cenách kulatiny v této době rentabilní.

■ S jakými očekáváními vstupujete do roku 2022?

V roce 2022 očekávám, že dojde k určitě stabilizaci situace jak v odbytu, tak i v cenách řeziva. Toto by umožnilo lépe, a hlavně dlouhodoběji kalkulovat ceny

výrobků ze dřeva, které mnoho malých a středních pilářů produkuje. Odborníci se však shodují v tom, že k určitým turbulentním ve vývoji cen a odbytu řeziva bude docházet i nadále. Klidné časy nás tedy asi nečekají.

Nezbývá než doufat, že odbyt řeziva se s příchodem jara tradičně zlepší, a naplní se tak dlouhodobější očekávání relativně dobrého celosvětového odbytu jehličnatého řeziva.

Rok 2022 také ukáže, zda je ústup kurzův kalami skutečně trendem, a pravděpodobně naznačí, jakou lze očekávat dostupnost smrkové kulatiny v následujících letech, a to i vzhledem ke změně vlády naší země.

RNDr. Vladimír Veselý
Lesnicko-dřevařská
komora ČR

■ Jaký byl rok 2021 z pohledu Lesnicko-dřevařské komory?

Je třeba konstatovat, že celou společnost i náš obor nepochybně ovlivnila pokračující pandemie a s ní spojené dopady a omezení. Současně se v tomto roce připravovaly legislativní normy i dlouhodobější strategie, u kterých lze předpokládat, že významně zasáhnou do budoucího směřování lesnicko-dřevařského sektoru. Nová strategie EU pro lesy do roku 2030, jejíž řádné projednání členskými státy bylo sporné, jednoznačně signalizuje posunutí pomyslného kormidla do zelených vod s útlumem dosavadního pojetí lesnictví jako hospodářské činnosti a podnikatelského oboru. Ambice EU aktivně usměrňovat a regulovat hospodaření v lesích členských států, které až dosud byly vázány pouze národní legislativou, je znepokojující a současně to vyvolalo potřebu se spojit a aktivněji se do tohoto procesu zapojit.

Z unijních témat pokračovala příprava strategického plánu Společné zemědělské politiky pro období 2023–2027, jehož finální podoba je nyní na stole. Lesnická opatření jsou zde sice rozpracována ve větším rozsahu než v minulosti, nicméně finanční rozdělení zdaleka neodpovídá

potřebám sektoru při vyrovnávání se s důsledky historicky největší kalamity.

Nedostatek pracovníků, zejména pro méně kvalifikované činnosti, je téma, do kterého se LDK aktivně zapojila a v pozici garanta za lesnicko-dřevařský sektor administruje žádosti pro zahraniční uchazeče v rámci programů ekonomické migrace.

V tomto roce završila LDK interní nastavení a administrativní přípravu lesnicko-dřevařského fondu, určeného zejména ke zvýšení konkurenceschopnosti lesního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu a pro podporu domácího využívání dřeva jako ekologické a obnovitelné suroviny. Dosavadní úsilí spojené s přípravou a založením fondu i samotný komunikační potenciál fondu, jak navenek, tak dovnitř sektoru, zůstávají zatím do značné míry nevyužity.

Přes všechny uvedené komplikace je potřeba říci, že rok 2021 pro většinu účastníků pohybujících se v prostředí lesnicko-dřevařského sektoru rozhodně nebyl rokem špatným. Dal naději ve zpracování fatální živelní kalamity, díky státní podpoře i výraznému pohybu klíčových cen jehličnatého dříví pomohl stabilizovat situaci vlastníků lesů, a to nikoliv na úkor podnikatelského sektoru. Situace (zejména finanční) většiny zpracovatelů se jenom dále vylepšila.

■ S jakými očekáváními vstupujete do roku 2022?

Očekávání při vstupu do nového roku jsou vždy spojena na jedné straně s nadějemi, na druhé s obavami. Přejeme si, aby se potvrdil trend v pozitivním vývoji kalamiční situace, ale pokorně si uvědomujeme, že rozhodující podmínky nám určí „vyšší moc“. Nečekáme, že se zbavíme epidemiologických hrozeb, ale doufáme, že se s „covidy“ naučíme žít. Přejeme si, aby se podařilo udržet vývoj i v ekonomické situaci sektoru, ale uvědomujeme si rizika, která to mohou zkomplikovat, nebo dokonce zvrátit.

Očekávání i obavy jsou spojeny s nástupem nové vlády. K dispozici je zatím pouze zveřejněná koaliční smlouva, ale saldo nadějí a obav, které z ní vyplývají v oblasti lesnictví a navazujících zpracovatelských odvětví, je z racionálního pohledu spíše záporné.

Deklarace podpory dřeva jako obnovitelné suroviny ve státních zakázkách je rozhodně pozitivní. Ale neumíme si představit spravedlivé rozdělování zpracovatelů na ty, kteří si státní podporu zaslouží, a ty ostatní. Snížení tlaku na odvody zisků státních lesů vypadá dobře, ale že by se tím vytvořil výrazný prostor pro financování upřednostněných mimo-produkčních funkcí, o tom lze mít jistě pochybnosti. A další rozšiřování velkoplošných, nejpřísněji chráněných území

 LESNICKÁ PRÁCE

 SILVARIUM^{TV}

kurovcoveinfo.cz

kurovcovamapa.cz

NEKRMBROUKA.CZ

 LESNICKÝ A MYSLIVECKÝ
DIGITÁLNÍ ARCHIV
lmda.silvarium.cz

 svět
myslivosti

svět
myslivosti.cz

AFRICKÝ MOR PRASAT

LESNICKÉ § JUDIKÁTY

 SILVARIUM^{CZ}

LESNICKÁ PRÁCE

NAKLADATELSTVÍ A VYDAVATELSTVÍ

PŘEDPLATNÉ ČASOPISŮ

LESNICKÁ PRÁCE A SVĚT MYSLIVOSTI V ROCE 2022

Vážení čtenáři,
rádi bychom Vám poděkovali
za zájem o naše časopisy a věříme,
že nám zachováte svou přízeň
i v roce 2022.

Automatizace předplatného

V rámci zkvalitnění služeb jsme v loňském roce přešli na nový systém evidence **PERIODIK ABO**, který většinu operací automatizuje. Systém je založen na komunikaci přes vaši **e-mailovou adresu**.

Předplatné pro rok 2022

Cena časopisu pro celoroční předplatitele **na rok 2022** bude **924 Kč** pro Lesnickou práci a **900 Kč** pro Svět myslivosti včetně 10% DPH. V ceně jsou zahrnuty všechny přílohy a stránky navíc.

Jak je možné časopis předplatit

E-mailem:
předplatne@lesprace.cz

Telefonicky:
604 211 171 či 321 679 413
(paní Jehnětová, v pracovní době 8:30-15:30 hod.).

Elektronicky:
www.lesprace.cz
www.svetmyslivosti.cz

v kulturní krajině bez většinového souhlasu občanů a vlastníků žijících a podnikajících na těchto územích považujeme přinejmenším za neracionální. Zásadní upřednostnění mimoprodukční funkce lesů může významně ohrozit vyváženost základních pilířů trvale udržitelného hospodaření v lesích – ekologického, ekonomického a sociálního.

Proto si přejeme, aby při formulaci programového prohlášení vlády, a zejména při jeho realizaci převládal zdravý rozum a respekt k těm, kteří se v prostředí lesnicko-dřevařského sektoru pohybují, pracují a žijí a kteří svými daněmi „živí“ státní správu i neziskový sektor.

Ing. Jiří Pohan
Česká komora
odborných lesních
hospodářů (ČKOLH)

■ Jak hodnotíte rok 2021 z pohledu odborných lesních hospodářů?

Zima na začátku roku i vlhké a chladné jaro dávaly naději, že se kůrovcová kalamita na Vysočině konečně zlomí. Zimující generace brouka byla ale natolik silná, že i přes pomalé jarní rojení a chladnější léto stejně došlo k dalším obrovským ztrátám smrkových porostů. V některých lokalitách se kalamita zastavila až poté, co došlo smrkové dřevo. Začátek roku byl ještě ve znamení odbytových potíží a nízkých cen. Třetí čtvrtletí přineslo pro vlastníky vzpruhu a po několika letech alespoň jednu pozitivní skutečnost, došlo k výraznému nárůstu cen. Ztráta a těžba smrkových porostů alespoň vlastníka tolik nebolela. Ceny později částečně poklesly, ale stále jsou na dobré úrovni, mnohdy na hladině cen „před kůrovcem“. Vyšší ceny se projeví i větší aktivitou vlastníků a snahou zpracovat i dřevo, jehož těžba byla dosud odkládána. Jako hospodáři a vlastníci si pokládáme otázku, co se tak zásadně změnilo na trhu se dřevem, že najednou ceny vylétly na trojnásobek? Kde se tedy před tím ztrácela hodnota dřeva, které bylo téměř neprodejně?

Příznivý rok byl i z pohledu zalesňování, situaci však kazil opětý nedostatek sazenic.

■ OLH se museli aktivně zapojit do tvorby žádostí o kompenzační příspěvky za kůrovcovou kalamitu. Můžete shrnout, jak tento proces probíhal a kde byly jeho největší problémy?

Již od července jsme očekávali vyhlášení příjmu žádostí na kůrovcové těžby. K vyhlášení došlo až začátkem září a na podávání byla poměrně krátká doba, pouhých 45 dnů. Stejně jako kolegové jsem zpracovával stovky žádostí a po šest týdnů jsem byl zcela paralyzován. Většina vlastníků nedokáže v modulu žádosti vyplnit a obrací se na nás. Žádosti tedy jenom nepotvrzujeme, což by měl být zájem, ale většinu jich musíme vytvořit, včetně zpracování mnohdy nekompletních a chybných podkladů. Stejně je to i u žádostí na příspěvky na hospodaření v lesích. Celý maraton skončil vyhlášením konečné sazby 145 Kč/m³, což bylo pro všechny velké zklamání. Menší žádosti např. do 50 m³, kterých bylo nemalé množství, nemělo skoro smysl ani podávat. Myslím si, že MZe mělo lépe odhadnout rozsah kalamity a zajistit více prostředků. Mnohé vlastníky jsme stimulovali k těžbám v roce 2020, že dostanou alespoň nějakou kompenzaci ke špatné ceně. Slibovali jsme jim snad i 300 Kč. Těžbu nahonem provedli, dřevo špatně prodali a kompenzaci nakonec dostali minimální. Ti, kteří se na kůrovce „vykašlali“, poté v létě 2021 prodávali rozpraskanou „činu“ za 2 300 Kč. Takže se zase ukázalo, že je lepší vyčkávat, ono to nějak dopadne. Těžko můžeme vlastníkům radit a něco od nich chtít, když je nakonec všechno jinak.

■ S jakými očekáváními vstupujete do roku 2022?

Do nového roku vstoupíme s optimismem, protože nám asi nic jiného nezbyvá. Ceny dřeva snad budou i nadále slušné a bude mít pro vlastníky smysl dřevo těžit. Věříme, že i vody bude dost. Pozitivní je, že dochází ke změnám pravidel poskytování příspěvků na hospodaření v lesích. Ceny za některé výkony se zvyšují, což je dobré. Dochází i ke změnám v minimálních počtech sazenic, u většiny ke snížení. Dlouhodobý nedostatek hlavních listnatých dřevin, tedy buku a dubu, se však MZe rozhodlo řešit zvýšením min. počtů na dvojnásobek. Tím dojde i ke dvojnásobnému nárůstu vyplácených dotací na tyto dřeviny, dvojnásobné pracovní pro vlastníky, dvojnásobné spotřebě saze-

nic, které nejsou. Obávám se, že u malých vlastníků se podíly MZD sníží ve prospěch smrku.

Toto je ale jen malý stín na výhledu do nového roku, který, věřme, bude nakonec dobrý.

I přes určitou kritiku chci státní správě a ministerstvu poděkovat za snahu o podporu a pomoc vlastníkům.

Přeji všem hodně sil a Lesu zdar!

Ing. Ladislav Půlpán
odbor lesního
hospodářství
a ochrany přírody Lesů
ČR

■ Jak lze hodnotit vývoj kůrovcové situace u LČR v roce 2021?

V souladu s prognózou, s využitím obranných opatření a vytrvalým vyhledáváním a asanací napadených stromů od okamžiku náletu kůrovce se podařilo meziročně velikost populace kůrovce na většině území výrazně snížit. Protože objem předpokládaného napadeného dříví bude na většině organizačních jednotek tvořit jen část etátu, je možné se vrátit k běžnému hospodaření.

Podle předpokladů situace gradovala v oblasti lesních správ Rumburk, Česká Lípa, Děčín, Ještěd, ale s ohledem na časové rozložení zpracování v průběhu roku lze v roce 2022 i zde očekávat zlom gradace.

Aktuálně probíhá vyhledávání a zpracování kůrovcových stromů průběžně, do jarního rojení by měly být aktivní kůrovcové stromy zpracovány s výjimkou ploch, kde orgány ochrany přírody požadují jejich ponechání.

■ Můžete shrnout nové poznatky a doporučení z oblasti ochrany lesa s vazbou na lesnický provoz?

Odklad vzniku kůrovcových stromů převážně na červen spolu s deštivým počasím v průběhu léta způsobil, že druhé rojení se roztáhlo do celého léta a nedošlo ani ke kompletnímu výletu první generace. I stromy vzniklé při jarním rojení tak jsou až na výjimky dosud aktivní kůrovcové stromy a je potřeba je asanovat, současně velké množ-

ství kůrovcových stromů díky tomu ne- vzniklo.

Průlomovým poznatkem je pružnost rojení ve vazbě na maximální denní teploty. K napadení stromů dochází dávkově především při maximálních denních teplotách nad 25 °C. Při oscilaci teplot se ohnisko v době rojení může vytvářet pokaždé, kdy dojde k překročení této teploty. Při hlodání snubních komůrek a matečných chodeb kůrovci vyhazují tolik drtinek, že napadené stromy nelze přehlédnout. Tato doba trvá podle počasí cca 8–10 dnů po napadení, pak drtinky mohou intenzivní deště omýt a kůrovcové stromy se vyhledávají podstatně hůře až do doby barevných změn, kdy už je vývoj nové generace pokročilejší a zbývá méně času na asanaci. Důležité je proto tyto dny neproměškat.

Podstatné je i využití obranných opatření, která jsou nejlépe funkční při teplotách mezi 20–25 °C, menší vrcholy mohou opatření utlumit zcela a větší částečně. Jak ukázal loňský rok, v kombinaci s počasím je využití opatření velmi efektivní. Nejsou to zdaleka jen lapače a lapáky, ale pro ty, kteří mají problém tato tradiční zařízení účelně kontrolovat, se hodí i lapáky otrávené. Efekt je srovnatelný a neztrácí se čas na jejich obsluhu ve prospěch kontroly stěn v době jednotlivých vrcholů rojení. O opatřeních by měli uvažovat především ti, kdo mají problém s vyhledáváním napadených stromů. Zmenšením ohnisek odchylem může při druhé, dceřiné generaci, kdy se nově napadené stromy znásobí až deseti, vzniknout zásadní rozdíl v rozsahu napadení.

■ Jaký vývoj kůrovcové situace očekáváte pro rok 2022?

U Lesů České republiky se kalamitní základ meziročně snížil pod 60 % základu pro rok 2021 (historicky čtvrtý v pořadí co do jeho výše). Očekáváme tedy další pokles a musíme udělat všechno pro to, aby se toto očekávání naplnilo. V tuto chvíli proto už kromě neustálého vyhledávání a asanace napadených stromů probíhají přípravy na jaro. Úspěšnost odchytu prvního rojení je klíčová. Další bude záviset i na průběhu počasí. I přes pokles bude totiž kalamitní základ přibližně 3,5 milionu m³, což je stále hodnota hodná respektu, kterou nesmíme podcenit.

V rámci celé ČR je další vývoj závislý do značné míry na tom, jak se podaří přes zimu porosty vyčistit a poté podchytit jar-

ní rojení. Lze předpokládat, že budou rozdíly, které při teplém počasí mohou „nůžky“ pokračování gradace v České republice značně rozevřít.

Ing. Pavel Češka, Ph.D.
Czech Sports Loggers

■ Jaké úspěchy zaznamenali čeští dřevorubci v roce 2021 a jak se daří rozvíjet činnost poměrně mladého spolku Czech Sports Loggers?

V posledních dvou letech lze za úspěch považovat to, že jsme schopni uspořádat jakékoliv dřevorubecské závody, za což patří všem organizátorům veliký dík. V roce 2020 byl úplně zrušen Lesnický den v Ralsku včetně mistrovství České republiky. V roce 2021 jsme se rozhodli, že XIX. mistrovství České republiky za každou cenu uspořádáme, což se v srpnu s významnou podporou Vojenských lesů a statků, Lesů České republiky a firmy Husqvarna Česko podařilo. Pro Czech Sports Loggers to byla první zkušenost s organizací závodu celorepublikového formátu a i v budoucnu bychom chtěli v pořádání mistrovství pokračovat, což považujeme za naplnění jednoho z cílů, který si spolek vytyčil. V rámci možného je činnost spolku poměrně bohatá, organizujeme společné tréninky, pořádáme dřevorubecské show (např. Volarské slavnosti dřeva v roce 2019), zajišťujeme výjezdy na zahraniční závody (především Německo). Vzhledem k povaze našich sportovních akcí byly však plánované aktivity výrazně omezeny pandemickými opatřeními. Snažíme se sbírat informace a fotografie z historie dřevorubecských soutěží, aby neupadly v zapomnění, a výběr zveřejňujeme na facebooku nebo našich webových stránkách www.czechsportsloggers.cz.

■ Daří se pro tento typ aktivit oslovovat nové zájemce?

Nové tváře se objevují každoročně. Jednak jsou to žáci lesnických učilišť, kteří obvykle začínají na juniorských soutěžích, a pokud uspějí, jsou zváni na mistrovské závody. Jen malá část z nich však u soutě-

HLAVNÍ UDÁLOSTI V LESNICKO-DŘEVAŘSKÉM SEKTORU V ROCE 2021

28. 5.

Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo výzvu pro dotační program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny pro rok 2021. Zájemci mohli žádat o příspěvek například na výsadbu stromoradií, mezi a remízky, extenzivních sadů či na budování vodních prvků jako tůň a mokřadů. Pro rok 2021 výzva nabízel 30 milionů Kč, což je třikrát více než v roce 2020.

31. 5.

Podle tiskové zprávy Českého statistického úřadu se v ČR v roce 2020 vytěžilo 35,8 mil. m³ dříví bez kůry. Téměř veškeré vytěžené dříví přitom pocházelo z nahodilé těžby, stejně jako v roce 2019, kdy se vytěžilo 32,6 mil. m³ dříví bez kůry. Výrazně rostle ale také plocha zalesňování, která za rok 2020 dosáhla rozlohy 33 671 ha (v roce 2019 bylo zalesněno 28 670 ha).

ČERVEN

3. 6.

Těžba kůrovcového dříví v lesích Krkonošského národního parku (KRNP) za rok 2020 meziročně vzrostla o 42 % na 81 tisíc m³ dřeva. Správci KRNP předpokládají, že současná kůrovcová kalamita v Krkonoších tím má svůj vrchol za sebou a nejspíš se začala blížit ke konci.

7. 6.

Státní podniky Lesy České republiky a Vojenské lesy a statky ČR na základě souhlasu vlády ČR provedly vzájemnou úpravu majetkoprávních vztahů. Podle společné tiskové zprávy ministerstev zemědělství a obrany bylo cílem výměny pozemků zefektivnit hospodaření v lesích a vytvořit lepší podmínky pro zvládnutí kůrovcové kalamity.

7. 6.

Novým slovenským ministrem zemědělství byl navrhnut bývalý náměstek na tomto ministerstvu Samuel Vlčan. Na jmenování Vlčana se dohodl premiér Eduard Heger s prezidentkou Zuzanou Čaputovou. Dříve ten den přitom úřadující ministr zemědělství Ján Mičovský oznámil, že odvolal svou demisi, kterou podal týden předtím; podle ústavy ve věci předložené rezignace člena vlády ale rozhoduje hlava státu.

11. 6.

Na svém červnovém jednání si Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství (ČAPLH), která je nejstarší organizací hájící zájmy podnikatelů v oboru (od roku 1995), vybrala do svého čela jako nového prezidenta Petra Vondráčka. Ten vyžádal k zastavení oligarchizace lesů. Vondráček se s usazením do čela ČAPLH stal současně i prezidentem Konfederace lesnických a dřevařských svazů ČR.

13. 6.

Náhle zemřel Petr Skočdopole, jednatel společnosti Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o. Vážený kolega a uznávaný lesní odborník odešel ve věku nedožitých 50 let.

17. 6.

Ředitel Vojenských lesů a statků Petr Král s děkanem Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze Róbertem Marušákem podepsali memorandum, které ve vojenských lesích odstartovalo hospodaření přírodě bližším způsobem. Ve vhodných lokalitách bude státní podnik s metodickou podporou fakulty rozvíjet hospodaření s využitím principů výběrného hospodářského způsobu.

28. 6.

Středočeskí zastupitelé podpořili vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. Pro bylo 39 zastupitelů, tři proti a sedm se zdrželo. To dalo impuls k započatí přípravy podkladů pro vznik parku. Park má zabrat zhruba 100 čtverečních kilometrů z nyníjší Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko, tedy zhruba 16 %.

ží zůstává i po odchodu ze školy. Bez cizí podpory je to finančně poměrně náročný koníček, kdy jen základní vybavení vyjde na vyšší desítky tisíc korun, a pokud se nechcete jen účastnit, pak je třeba obětovat ne nevýznamný podíl volného času na trénink a přípravu. Od roku 2009 je součástí šampionátu kategorie Začátečník, kam se mohou přihlásit a mezi sebou vzájemně utkat ti, kteří s dřevorubeckým sportem teprve začínají. Celá řada závodníků, kteří touto kategorií prošli, se dnes umísťují na stupních vítězů nejen v jednotlivých disciplínách, ale i v celkovém pořadí. Kdokoliv projeví zájem se o soutěžích něco dovědět nebo s nimi i aktivně začít, může se na nás bez obav obrátit.

■ S jakými vyhlídkami a očekáváními vstupujete do roku 2022?

Především chceme závodit, a to jak v Česku, tak v zahraničí. Závodníci dělají závody a je větší motivace k pravidelnému tréninku. Rádi bychom opět uspořádali národní šampionát, a to v původním, červnovém termínu. S odstupem dvou let proběhne 7.–11. září 2022 odložené mistrovství světa v srbském Bělehradu. Českou republiku budou reprezentovat Jiří Anděl, Martin Pňáček, Jaroslav Štelc a Jan Anděl. Úspěchem bude jakákoliv medaile. Poslední medaile, a to dokonce zlaté, získali junior

Martin Švec za vítězství ve výměně řetězu v polské Visle v roce 2016 a Martina Malzová jako členka mezinárodní štafety v ženské kategorii v Lillehammeru 2018. Opět chceme zažít zvyšující se zájem o dřevorubecký sport, který vyvrcholil v roce 2018 účastí šedesáti závodníků na republikovém šampionátu. Vloni to z pochopitelných důvodů nebyla ani polovina. Věříme, že na závodech přivítáme opět diváky, bez jejichž podpory je i pro nás závodníky zážitek poloviční. Všem pevně zdraví a v pravou chvíli vždy i kapku štěstí v roce 2022.

Ing. Petr Martinec
LESCUS Cetkovice

■ Jak se v roce 2021 vyvíjela produkce sazenic a naplňování plánů provozů?

Díky každoročnímu navyšování produkce byl pro nás rok 2021 opět rokem rekordním jak v počtu vyexpedovaných, tak i vysazených sazenic. Po investicích z roku 2020 v lesní školce

Mišinská – Cetkovice a dále v roce 2021 v lesní školce Rolský vrch – Nová Role se nám významně zvýšil objem především u krytokořenného sadebního materiálu. To vše by nebylo možné bez našich zákazníků, protože nebyť jich a velkého úsilí týmu LESCUS, tento rozvoj by nešlo realizovat. Děkuji vám všem.

V loňském roce jsme také rozšířili naše působení v ČR o čtvrtou školku, kterou je lesní školka Nové Zámky – Hostinné. Investováním do nejmodernějších technologií zkracujeme dobu pěstování sadebního materiálu, dosahujeme vyšší výpěstnosti a zvyšujeme kvalitu výpěstků. Cílem je především pokrýt aktuální poptávku, ale bohužel ne vždy je to možné. V současné době nám nejvíce starostí dělá špatná loňská úroda semen u některých druhů dřevin, u nichž tak stále nemáme zajištěný dostatek osiva pro naši další produkci.

■ LESCUS investoval do školkařského provozu v Rakousku. Jak se české firmě v Rakousku daří?

Dobře. Navázali jsme na dlouholetou tradici společnosti Forstbaumschulen Natlacen GmbH (nyní se však společnost jmenuje LESCUS GmbH). Ve dvou spolkových zemích (Burgenlandsko a Štýrsko) máme čtyři lesní školky, které produkují sadební materiál lesních dřevin, keře do krajiny a pro výsadbu živých plotů, rychle rostoucí dřeviny pro energetické plantáže, ale i sazenice pro plantáže vánočních stromků.

Lesy v severní polovině Rakouska se v posledních letech potýkají se stejnými problémy jako lesy v České republice a se zvýšeným objemem nahodilých těžeb stoupla i celková poptávka po sadebním materiálu. I změny v poptávce jsou obdobné jako v ČR. Co se druhů dřevin týká, mění se trendy v lesnictví a tím i státní finanční podpory na jejich použití. Dlouhodobá odlišnost od našeho trhu je ale v tom, že rakouští vlastníci a správci lesa preferují mnohem vyšší sadební materiál, než je tomu v ČR – u nás tyto výpěstky označujeme jako poloodrostky a odrostky. Takže v našich čtyřech rakouských školkách pěstujeme vyšší a starší prostokořenné výpěstky, než je tomu v tuzemsku. Shodný je u obou zemí i obrovský konzervatismus v lesnictví, takže využívání krytokořenného sadebního materiálu má pozvolný nárůst. V Rakousku začal ale později a mnozí rakouští zákazníci jeho výhody teprve „objevují“. Kryto-

kořený materiál pro rakouský trh produkuje v jižních Čechách v lesní školce Žofinka – Nová Ves nad Lužnicí.

■ S jakými očekáváními vstupujete do roku 2022?

Očekáváme další rozvoj naší společnosti a rozšíření naší nabídky.

Předpokládáme, že budeme potřebovat ještě více sadebního materiálu, takže chceme pokračovat s investicemi do našich školkařských provozů. Jedná se hlavně o zvýšení produkce krytokořených výpěstků pro český a rakouský trh v lesní školce Žofinka, včetně rozšíření ploch pro pěstování krytokořených poloostrodků na vzduchovém polštáři. Další investice jsou v plánu i v lesní školce Nové Zámky. Na úkor ploch pro pěstování prostokořených sazenic zde budeme budovat úložiště pro produkci krytokořeného sadebního materiálu.

Ing. Jana Kostelníková
Sdružení lesních
školkařů ČR

■ Můžete zhodnotit situaci na trhu s reprodukčním materiálem (včetně výčtu nejčastěji poptávaných a chybějících dřevin) v roce 2021?

V současnosti by mělo být na trhu dostatek sadebního materiálu hlavních hospodářských listnatých dřevin, jako je buk, dub, javor, olše. V roce 2020 byla dobrá úroda semenného materiálu těchto dřevin, což bylo hlavním předpokladem současné nabídky. Horší je to už s lipoou, u které byly v posledních letech zaznamenány problémy s neúrodou semen, a jehličnatými druhy, jejichž napěstovaná zásoba byla hodně využita pro podzimní obnovu lesa a na jaře bude omezená.

Pravděpodobně k největšímu výpadku došlo v produkci sadebního materiálu smrku ztepilého, který má víceletý výrobní cyklus. Důvodem je pokles zájmu ze strany odběratelů v předchozích letech 2016 až 2019, kdy cca 15 mil. kusů vypěstovaných a v lesních školkách k expedici připravených sazenic smrku ztepilého muselo být bez užitku spáleno, ač bylo

na tuto situaci opakovaně poukazováno. Školkařům tak vznikly značné ztráty. Nyní je již smrku rozpěstováno tolik, že se v letech 2023 až 2025 očekává i jeho přebytek.

■ Jak ovlivnila zvýšená poptávka, ale například i covidová omezení nebo nárůst cen energií ceny sazenic na trhu?

Cena sadebního materiálu lesních dřevin je ovlivněna zejména poptávkou, nabídkou a vstupními výrobními náklady. Vzhledem k rostoucím cenám vstupů (např. některé osivo o 100%, osobní náklady 5–10%, rašelina 30%) se dá očekávat i růst cen sadebního materiálu lesních dřevin v návaznosti na zvyšující se inflaci. Případný růst cen by ovšem nebyl skokový, nýbrž postupný tak, jak bude stoupat inflace v tomto roce. Dobrou zprávou je, že se náš sektor lesního školkařství dovedl vypořádat s dopady covidových omezení tak, že jej významně nezasáhl, a nemusel tudíž omezit svou produkci. Ba naopak. Lesní školkaři rozpěstovali ve svých školkách opět velké množství sadebního materiálu, určeného primárně pro zalesnění a obnovu lesních porostů v ČR.

■ Jak hodnotíte novelizaci vyhlášky č. 139/2004 Sb.?

Sdružení lesních školkařů ČR se aktivně podílelo na tvorbě novely vyhlášky č. 139/2004 Sb. Vznegli jsme řadu připomínek, některé nebyly bohužel akceptovány (např. počty sazenic na ha při umělé obnově lesa). Musíme přiznat, že jsme očekávali ambicióznější návrh novelizace této vyhlášky, ale domníváme se, že její konečné znění bude kompromisním řešením všech zúčastněných stran.

■ Co lze ve vztahu k dodávkám sazenic očekávat v roce 2022?

Rok 2021 nebyl u většiny hospodářských lesních dřevin semenným rokem (snad kromě nevelké úrody semenného materiálu u borovice lesní – sběry ještě probíhají). Tato skutečnost ovlivní produkci a nabídku sadebního materiálu lesních dřevin v letech 2022–2024. Je možné, že nabídka nebude tak široká jako vloni, a pro obnovu lesa bude tedy dobré využít i jiné, doposud ne tak uplatňované druhy dřevin. V letošním roce bude proto velmi záležet na zodpovědném přístupu všech vlastníků uznaných zdrojů reprodukčního materiálu lesních dřevin ke sběrům semenného materiálu. Z to-

HLAVNÍ UDÁLOSTI V LESNICKO-DŘEVAŘSKÉM SEKTORU V ROCE 2021

29. 6. Vichřice ke konci června poničila v lesích státního podniku Lesy České republiky v celé zemi podle prvních odhadů asi 100 000 m³ dříví. Představuje to asi 100 000 stromů. V lokalitě jižní Moravy, kterou zasáhlo tornádo, lesníci škody odhadli asi na 40 000 m³ dříví.

ČERVENEC

2. 7. Novým jednatelem společnosti Arcibiskupské lesy a statky Olomouc byl zvolen Arnošt Buček, dosavadní ředitel výrobního úseku společnosti. Ve funkci tak nahradí Petra Škodopole, který náhle zemřel v neděli 13. června.

15. 7. Liberecký kraj založil koordinační skupinu pro boj s přemnoženým kůrovcem. Lesy na území kraje trápí od roku 2018, během roku 2021 devastoval nejvíce lesní porosty v Lužických horách na Novoborsku. Koordinační skupina by měla zajistit lepší komunikaci a prosazovat bude také zájmy dotčených samospráv.

16. 7. Evropská unie si stanovila ambiciózní cíle v oblasti změny klimatu, přičemž preferuje řešení blízká přírodě. V této souvislosti upřela svoji pozornost na lesy, které by měly co největší měrou přispět ke snižování emisí skleníkových plynů. Společně s plánem na zastavení úbytku biodiverzity se tyto dokumenty otkly do Nové strategie EU pro lesy do roku 2030, kterou zveřejnila Evropská komise. Aktuální, v pořadí již třetí evropská strategie zabývající se lesnictvím tak mluví o potřebě rozlehlejších, zdravějších a rozmanitějších lesů, než jaké máme dnes.

28. 7. Česká republika má od 28. 7. první přírodní lokalitu oceněnou jako součást dědictví celého lidstva – všech dalších 15 míst světového dědictví v ČR jsou významné kulturní památky globálního významu. Výbor pro světové dědictví UNESCO (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu) schválil zapsání národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny na Seznam světového dědictví UNESCO.

29. 7. Ministerstvo zemědělství připravilo 13. kolo Programu rozvoje venkova, které je zaměřeno na zlepšení stavu lesů, vzdělávání a podporu zemědělců. Zájemci mohli ve 13. kole příjmu žádostí získat celkem 1,2 miliardy Kč, například na lesní cesty a výsadbu stromků na holinách.

SRPEN

4. 8. Vegetační období v roce 2020 mělo v porovnání s předchozími léty výrazně příznivější průběh a posílilo celkovou vitalitu lesních porostů. Došlo k mírnému zlepšení zdravotního stavu jehličnanů. V případě hlavních listnatých dřevin došlo u dubu ke zřetelnému zlepšení, u buku naopak k mírnému zhoršení. Vyplývá to z hodnocení zdravotního stavu lesa, které se v České republice provádí od roku 1986.

19. 8. Státní podnik Vojenské lesy a statky ČR v roce 2020 meziročně více než zpětinasobil zisk na 50 milionů Kč. Čistý obrát firmy stoupl o čtyři procenta na 2,9 miliardy Kč. Společnost to uvedla ve své výroční zprávě.

20. 8. Státní podnik Lesy České republiky v prvním pololetí snížil meziročně těžbu dřeva o 12 % na 5,6 milionu m³ z předchozích rekordních 6,34 milionu m³. Důvodem je ústup kůrovcové kalamity, která je již na většině území pod správou Lesů ČR za svým vrcholem.

hoto důvodu bychom zde chtěli apelovat na všechny vlastníky těchto zdrojů, aby v roce 2022 maximalizovali své sběry, jak jen to bude možné. Je třeba zvýšit využívání uznaných zdrojů reprodukčního materiálu, které je v ČR stále poměrně nízké, a připravit se tak na možný výpadek v úrodě semenného materiálu lesních dřevin, který je určující pro rozsah výroby sadebního materiálu.

Vzhledem k tomu, že i sektor školkařství a obnovy lesa je z velké části závislý na sezónních pracovnících ze zahraničí, záleží také na tom, jak bude těmto lidem umožněn vstup na náš pracovní trh.

Ing. Luděk Szórád
Kloboucká lesní

■ Jak byste charakterizoval situaci na trhu s dřívím a řezivem v roce 2021?

Situace na trhu s dřívím byla v jednotlivých obdobích roku 2021 značně dynamická, a v případě řeziva navíc i turbulentní. Ve vlákninových sortimentech byla ve srovnání s kulatinovými situace mírně stabilnější a přehlednější s trendově rostoucí objemovou i cenovou poptávkou napříč celým rokem 2021.

Masivní růst celosvětové poptávky po řezivu se poměrně rychle, byť ne v plném cenovém rozsahu, přenášel do cen kulatinových sortimentů, kterých bylo zejména v první polovině roku 2021 na trhu ve vztahu k poptávce nedostatek.

V průběhu 3. kvartálu došlo k výrazné korekci cen a poptávky po řezivu prakticky na všech lokálních i globálních trzích, která však v kontextu předcházejícího takřka exponenciálního růstu cen a objemové poptávky v předešlém období byla nevyhnutelná. Jinak řečeno cenová úroveň řeziva i návazných produktů (lepené hranoly, hoblované produkty) jednoduše narazila na kupní sílu koncových zákazníků. Tato korekce cen a poptávky po řezivu se následně ve 4. kvartálu pochopitelně promítla v odpovídající míře i do trhu s kulatinou.

Nutno dodat, že přestože tomu tak nebylo po celý rok 2021, tak v jeho posledních měsících se vstupní trh s kulatinou

opět po velmi dlouhé době začal postupně dostávat na korelující a udržitelnou cenovou úroveň s výstupním trhem řeziva. Zachování této cenové i objemové korelace do budoucna je nezbytné pro udržitelné fungování všech subjektů a celého lesnicko-dřevařského sektoru jako celku.

■ Jak konkrétně se u vás projevil dopad výkyvů nabídky a poptávky?

Velmi konkrétně na nás dopadly prognózané poklesy těžeb, které s sebou nesly jednak výrazný pokles poptávky zejména po těžbách dříví harvesterovou technologií, jednak s tím spojené výkyvy regionální nabídky po stránce objemu, struktury i kvality dříví. Na druhou stranu jsme zaznamenali výrazný nárůst poptávky po sadebním materiálu a provádění pěstebních činností. Příjemným překvapením samozřejmě bylo oživení trhu jak už se dřívím, tak i řezivem, které však na přelomu 3. a 4. kvartálu roku 2021 vyústilo ve výše popsanou cenovou i objemovou korekci poptávky.

Vzhledem k tomu, že Kloboucká lesní je dlouhodobě budována s cílem diverzifikace a vzájemného provázání činností napříč celým lesnicko-dřevařským sektorem, daří se nám poměrně úspěšně dopady těchto výkyvů minimalizovat na úrovni firmy jako celku.

Většina našich činností je mezi sebou úzce provázána. Produkovaný sadební materiál je ve většině používán v rámci dlouhodobých zakázek u vlastníků či správců lesů. Dříví, které v rámci těchto zakázek vyrábíme a nakupujeme, míří cílově do vlastního pilářského provozu, na který navazuje finální výroba ať už lepených vazníků, nebo hoblovaných výrobků pro koncového zákazníka.

■ Na jaký vývoj se připravujete pro rok 2022?

Osobně jsem si vždy myslel, že se snažím plánovat a připravovat se spíše na ty negativní scénáře dalšího vývoje. Bohužel v posledních letech musím přiznat, že jsem byl až přílišný optimista a důvěřivec v logiku a zdravý selský rozum, sice ne v celosvětovém měřítku lidské společnosti, ale minimálně u části lídrů či politických představitelů jak na národní, tak světové úrovni.

Je potřeba si položit otázku, jaký vývoj vlastně může čekat celý náš obor, když na úrovni „celospolečenské objednávky“ na lesnictví je z jedné strany proklamová-

HLAVNÍ UDÁLOSTI V LESNICKO-DŘEVAŘSKÉM SEKTORU V ROCE 2021

ZÁŘÍ

1. 9. Státní podnik Lesy České republiky se díky rostoucím cenám dřeva vrátil v prvním pololetí roku 2021 do zisku 680 milionů Kč. V roce 2020 ve stejném období Lesy ČR vykázaly ztrátu 480 milionů Kč. Tržby státního podniku v pololetí meziročně vzrostly o 54 % na 6,05 miliardy Kč.

7. 9. Jako každý rok Lesní ochranná služba VÚLHM zpracovala Zprávu o výskytu škodlivých faktorů v lesích Česka. Rok 2020 byl pro lesy stále ještě obdobím krajně nepříznivým. Situaci příliš nezlepšil ani příznivější průběh počasí na jaře, kdy byl květen, tedy hlavní doba jarního rojení kůrovců, výrazně chladný. Hlavní škodlivé faktory byly obdobné jako v minulých letech, z abiotických vlivů se jednalo především o přímé následky větrných polomů a sucha, z biotických činitelů o poškození způsobené přemnožením podkorního hmyzu na smrku a výrazný nárůst poškození borových porostů.

7. 9. Na XXI. konferenci Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR byl novým předsedou zvolen Jiří Svoboda, předseda Komory obecních lesů a ředitel Lesního družstva obcí Příbyslav. V úvodním proslovu přednesl, že očekává přísun náročných výzev a úkolů, které jsou spojeny zejména s budováním respektu vůči SVOL ze strany politiků i veřejnosti či dosažením smysluplného modelu financování lesních majetků.

9. 9. V Praze na Novotného lávce se uskutečnila XXXII. valná hromada České lesnické společnosti (ČLS). Jednalo se o klíčovou valnou hromadu, neboť na programu byl zásadní bod ovlivňující další vývoj ČLS, největší lesnické stavovské organizace v České republice. Po šesti letech byli zvoleni noví členové republikového výboru, kontrolní komise a předsedové obou orgánů ČLS. V předsednictví ČLS pokračuje Pavel Drašík.

14. 9. Ministerstvo zemědělství rozšířilo území tzv. červené zóny lesů. Jde o účelově vybrané oblasti, kde jsou lesy mimořádně silně zasažené, až ohrožené kůrovcovou kalamitou. V červených zónách mohou vlastníci lesů upustit od některých opatření tak, aby měli kapacitu na zpracování kůrovcového dříví a snižování následků kalamity. Rozšířením území ministerstvo reaguje na další plošný postup kalamity od roku 2020.

14. 9. Členové stráže přírody a lesní stráže získali širší pravomoci a úřady mohou zakázat nebo omezit odpalování ohrožených či zábavní pyrotechniky také na zvláště chráněných územích nebo ve významných ptačích oblastech. Dosavadní postup plánování mysliveckého hospodaření se na podzim neměnil. V předloze o invazivních druzích rostlin a živočichů to schválila Poslanecká sněmovna, která přijala její senátní znění. V praxi to znamená zrušení „mysliveckého přílepu“ k novele lesního zákona z roku 2019, který měl nabýt účinnosti v listopadu. V myslivecké legislativě se tak nakonec nic podstatného nezměnilo, nadále platí zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

15. 9. Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (SVOL) na tiskové konferenci v Praze představilo nové vedení a dokument „Zelená kniha – lesy i pro příští generace“. Zelená kniha je výzvou pro budoucí vládu a nové poslance, ale obrácí se i k široké veřejnosti. SVOL v ní nastiňuje základní témata a vize směřování českých lesů, o jejichž pochopení a podporu žádají nestátní vlastníci lesů vedení státu i širokou veřejnost. Druhým cílem dokumentu je vyvrátit některé předsudky a vžitá mýty, které mohou být s nestátním vlastnictvím lesů spojovány.

na podpora spotřeby, a tím pádem růst poptávky po dříví i ostatní produkci hospodářského lesa jako ekologického a obnovitelného materiálu... A z druhé strany zároveň neustále roste tlak na omezování hospodářských funkcí lesů jako něčeho nechtěného či negativního, což s sebou neodvratitelně nese jisté snižování produkce.

Proč neustále chybí silná prezentace skutečnosti, že kvalitně vychovávaný a obhospodařovaný hospodářský les je zároveň schopen kvalitně plnit veškeré mimoprodukční, ekologické i celospolečenské funkce? Jak je možné v jednom místě a čase zvyšovat spotřebu dříví a zároveň snižovat jeho produkci?

Tam, kde nefunguje logika a zdravý leský rozum, se jen velmi těžko cokoliv predikuje a je prakticky nemožné se na cokoliv připravit. Na závěr se mi chce dodat snad už jen „držte si klobouky, jedeme z kopce“ a popřát nám všem hlavně pevné zdraví a pokud možno životní i profesní optimismus.

Ing. Pavel Drašík
Česká lesnická společnost

■ Jaký byl rok 2021 z pohledu ČLS?

Pro nás byl loňský rok opět dalším v řadě, kdy jsme museli stále sledovat situaci kolem pandemie, abychom splnili co nejlépe naše plány a závazky ohledně naší hlavní činnosti, kterou jsou konference a semináře, jež slouží k celoživotnímu vzdělávání lesnické obce. Opět jsme u některých museli opustit naši tradiční formu jejich pořádání a nahradit ji videokonferencemi. U některých akcí to jde, ale pokud je součástí plánovaná venkovní část, tak to nelze touto formou substituuovat a ani to není naším cílem. V tomto směru považuji rok předešlý za poměrně úspěšný a zdařile zvládnutý. Zároveň byl rok 2021 pro ČLS rokem volebním, kdy se konala přeložená volební valná hromada. Členická základna si zvolila nový republikový výbor a kontrolní komisi.

■ Jaký je postoj ČLS jako stavovské lesnické organizace s nejvíce členy

k Nové strategii EU pro lesy do roku 2030 a koaliční smlouvě nastupující vlády?

V těchto otázkách je postoj ČLS stále stejný a dalo by se říct, že setrvale konzervativní. To znamená, že pokud v Nové strategii EU pro lesy do roku 2030 bude preferováno trvale udržitelné hospodaření v lesích ČR, pokud budou stále stejně vyvážené tři základní pilíře lesnictví – environmentální, ekonomický a sociální – a nebude se žádný nadřazovat nad ostatní dva, pokud bude zachována konkurenceschopnost lesnictví do budoucnosti, pokud budou respektovány principy vlastnických práv a jejich rovnosti, tak zcela jistě budeme velmi usilovně a s veškerým naším vědomostním potenciálem a zkušenostmi na uvedení této směrnice v rámci republiky pracovat. Pokud se bude některý z těchto výše uvedených principů vytěsňovat, pokud se budou nad tyto principy nadřazovat nějaké další ekologické požadavky, pokud budou narůstat další nesmyslné požadavky jako například bezzásahová území, která bude EU prosazovat ještě nařízením o jejich povinném objemu v procentech, tak bychom se na této „zelené sebevraždě Evropy“ neměli podílet a měli bychom se proti ní z pohledu lesnického i celospolečenského velmi důrazně vymezit. Jestli si stále myslíme, že budou všechna odvětví, která pracují v přírodním prostředí a na venkově, stát s rukou nastavenou pro příjem dotací

a podpor, aby mohla být z něčeho živa, tak potom vezme, že tato cesta do pekel není cestou ČLS. Tolik finančních prostředků nikdy Unie mít nebude a možná, nadneseně řečeno, ani tolik tiskáren peněz, aby to stíhala rozdávat. Co se týká koaliční smlouvy nastupující vlády, tak nás velmi mrzí, že se proti vůli místních občanů a samospráv, proti vůli vlastníků a správců lesů vrací do hry NP Krivoklátsko umocněný ještě o NP Soutok. ČLS je v tomto území aktivní již přes deset let prostřednictvím našeho pobočného spolku Krivoklátský. V minulosti jsme iniciovali založení prvního lesnického parku u nás se základním mottem „Území pro přírodu, území pro lidi“. Dle nás tento odkaz plně vystihuje více než dvoustoletou historii lesnictví a práci lesníků na Krivoklátsku, a proto jsme založili tento park. Rád bych zde připomněl nynějším nastupujícím vládním politikům slova tehdejšího ministra zemědělství Jakuba Šebesty: „Zřízení ochrany tohoto území je unikátně jedinečné tím, že se na tomto zvýšeném stupni ochrany přírody dohodli místní občané, samosprávy, vlastníci a správci lesů zcela dobrovolně, bez nároků na státní rozpočet a bez direktivního nařízení shora.“ Domnívám se, že nové projednávání založení NP Krivoklátska výše uvedená slova ctít nebude. Potom tedy následně, stejně jako v roce 2010, budeme na straně místních občanů a lesnictva. Závěrem mi dovoluji popřát členům ČLS, čtenářům Lesnické

práce a celému lesnictvu všechno nejlepší do nového roku, hodně zdraví a ať nám pohody, lesů a vod neubývá.

Ing. Milan Hron
Pro Silva Bohemica

■ V roce 2021 Pro Silva Bohemica vystoupila z ČLS. Jaké pro to byly hlavní důvody?

Předně je potřeba se vrátit ke vzniku české pobočky evropského hnutí Pro Silva v roce 1995 v Brně. Na ustavující schůzi byli pozváni lesníci, kteří měli zájem hospodařit přírodě blízce. Sjelo se nás z celé republiky hodně přes stovku a tento organizačně trošku náročnější atribut (členové po celé ploše republiky) nám zůstal. Zakladatelé Pro Silva Bohemica (PSB) již od začátku v rámci udržení jednoty lesnictva konstitovali PSB jako pobočku ČLS. Právě snaha netříštit zbytečně lesnickou odbornost vedla PSB k setrvávání uvnitř ČLS přes občas značné názorové neshody s mateřskou organizací (dřevěná kniha, chráněná území, myslivost atp.). Asi není úplně známo, že se o vystoupení z ČLS hlasovalo v pětadvacetileté historii PSB v roce 2021 již potřetí. První dvě hlasování byla těsná, loňské jednoznačné.

Důvodů vystoupení je víc. Mezi ty hlavní patří přetrvávající názorová neshoda v několika z našeho pohledu zásadních lesopolitických otázkách. Občas byly interpretovány za ČLS, tedy i za nás, a naše aktivní a vzdělaná členská základna žádala vysvětlení a nápravu. Stvrzením situace pak byly zářijové volby do výboru ČLS, ve kterých byli delegáty výroční schůze ČLS ve vzácné shodě odmítnuti všichni naši kandidáti. Jiné názory a názor na jejich užitečnost a přínos jsou tedy evidentně zásadní překážkou setrvání pod jednou hlavičkou. V demokratické společnosti je to jasný signál k potřebě reflexe tohoto stavu. Tu nám potom poskytla naše řádná výroční členská schůze.

Oddělení PSB od ČLS ale nepovažujeme za „událost roku“, takové věci se prostě stávají. Budeme se zájmem aktivitu ČLS

i nadále sledovat a předpokládám, že se i na úrovni členů občas vzájemně účastnit zajímavých akcí. Koneckonců zřejmě budeme i nadále část členů sdílet, jelikož aktivní lesníci jsou často členy více zájmových spolků.

■ Jak bude Pro Silva Bohemica dále pokračovat?

Nepotřebujeme dělat žádnou revoluci. Pokračujeme dál jako samostatný zapsaný spolek se stejným názvem, do prvních samostatných voleb i se stejnými orgány, stejným sídlem a stejným personálním obsazením. Principy činnosti (otevřenost názorů, ochota naslouchat a diskutovat, aktivita členů, přátelské prostředí a radostné setkávání) zůstávají, sjednocující platformou jsou nové stanovy, které jsme si upravili více podle našich potřeb. Jak nám přibývá členů, musíme být samozřejmě připraveni i na vznik pobočných spolků zakládaných na principu zájmovém i regionálním. Máme rozpracovaných několik dlouhodobějších projektů (demonstrační objekty, publikační nápady, jsme zapojeni do „norských fondů“ a projektů TAČR) a jeden opravdu velký projekt připravujeme. Navíc bychom se rádi zabývali i řešením otázek praktického lesnického hospodaření v době kalamit, klimatické změny, nedostatku lidí, sazenic atd., a to nejlépe lokálními tematickými akcemi pro členy i lesnickou veřejnost tak jako doposud. Více zajímavých úkolů budou mít před sebou i naše odborné skupiny, které by rády uvítaly posily z různých oborů.

■ Jak hodnotíte aktuální úpravy legislativy – novelizaci „zalesňovací“ vyhlášky a nařízení vlády o finančních příspěvcích do LH?

Coby pobočný spolek ČLS (dříve) a nově zakládaný spolek (ted) jsme nebyli ke komentování nové legislativy přizváni, takže prodiskutované stanovisko PSB u nás nenajdete. Alespoň obecně k tomu ale něco podotknout mohu. Principiálně preferujeme maximální využití přírodních sil, které si nedají vždy poručit, co a kam a dokdy nám dodají. Pak samozřejmě využijeme i „méně přírodní“ lesnická řešení, ale (myslím, že promluví z duše většiny lesníků) zbytečně vysoká míra regulace a podrobností nám komplikuje život. Les, jeho stanoviště a mikrostanoviště budou chtít být vždycky pestřejší než současná i navrhovaná vyhláška. Chápeme zájem

HLAVNÍ UDÁLOSTI V LESNICKO-DŘEVAŘSKÉM SEKTORU V ROCE 2021

27. 9. Zprávu o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2020 vzala na vědomí vláda ČR. Ze zprávy vyplývá, že v roce 2020 dosáhly nahodilé těžby rekordní výše 33,91 milionu m³, což je o 2,97 milionu m³ více než v předchozím roce. Rekordní bylo také zalesnění holin po rozsáhlých těžbách. Plocha obnovených lesních porostů dosáhla 40 286 hektarů. U výsadeb převažovaly listnaté druhy.

ŘÍJEN

1. 10. Vědci se podařilo zmapovat celý genom lýkožrouta smrkového. Tento průlom otvírá cestu novému výzkumu kůrovců a lepším vyhlídkám na účinnou ochranu proti škůdcům druhu, který dokáže během jednoho roku v Evropě a Asii zničit více než 100 milionů m³ smrkového lesa. Mapování genomu lýkožrouta smrkového umožňuje daleko hlubší pochopení toho, jak a proč se stal velmi úspěšným lesním škůdcem. Kromě švédských univerzit Lund University a Švédské univerzity zemědělských věd (SLU) se studie zúčastnili vědci z České zemědělské univerzity, Norského institutu pro bioekonomický výzkum, Institutu Maxe Plancka pro chemickou ekologii v Německu a SciLife v Uppsale.

6. 10. Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR společně se Svazem měst a obcí České republiky a Českou biskupskou konferencí prostřednictvím memoranda žádají Ministerstvo zemědělství, aby zohlednilo místní podmínky a potřeby České republiky v oblasti lesního hospodářství a vyčlenilo v pilíři rozvoje venkova Společné zemědělské politiky 130 mil. eur na nadcházející programové období 2023–2027.

11.–12. 10. Příprava strategických plánů Společné zemědělské politiky. Nová strategie EU pro lesy do roku 2030, zemědělské aspekty balíčku Fit for 55 nebo situace v odvětví vepřového masa byly hlavními tématy říjnové Rady ministrů zemědělství, která proběhla v Lucemburku. Česká delegace, kterou vedl náměstek ministra zemědělství Jiří Šír, upozornila, že je třeba, aby Evropská komise včas zveřejňovala vodítka, podle kterých se mají členské státy řídit při přípravě národních strategických plánů.

14. 10. V roce 2021 uplynulo 100 let od doby, kdy vznikl první ze státních lesnických výzkumných ústavů v tehdejší Republice Československé. Na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství bylo v roce 1921 založeno oddělení ochrany lesa, později Ústav pro ochranu lesa. Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., je pokračovatelem organizovaného lesnického výzkumu v českých zemích.

16. 10. Třináct lokalit po celé republice hostilo Den za obnovu lesa. Po vynucené pauze v roce 2020 způsobené pandemií koronaviru se uskutečnila v pořadí druhá celorepubliková akce státního podniku Lesy ČR, mající za cíl zapojit veřejnost do obnovy lesů silně zasažených kalamitami posledních let a přiblížit jí problematiku lesního hospodářství. Návštěvníci měli možnost nejen pomoci přímo vysazováním sazenic, ale byla pro ně připravena řada doprovodných vzdělávacích i zábavních aktivit.

18. 10. Akademický senát zvolil novým rektorem Mendelovy univerzity v Brně dosavadního prorektora pro tvůrčí činnost Vojtěcha Adama. Ten od února 2022 v čele univerzity nahradí ekonomku Danuši Nerudovou. O funkci v pořadí 34. rektora se ucházeli celkem čtyři kandidáti. Adam byl zvolen hned v prvním kole, kdy získal 22 hlasů z 31 možných.

společnosti zachovat lesy a pro jistotu to přikázat všem nějakým předpisem, ale domníváme se, že by to šlo i bez složitých tabulek minimálních počtů podle dřevin a požadavku na rovnoměrnost zastoupení sazenic po ploše. To jsou atributy hospodářského zájmu státu, vlastník by to měl chápat jako (pro jeho kapsu) správné a odborně podložené doporučení. Ale jdeme po nějaké cestě a učíme se za pochodu.

Sazbové finanční příspěvky jsou nepochybně vítaná podpora – nejen pro majitele lesů, ale i pro jejich dodavatele. Jedná se o podporu sektoru (vlastníci lesů i dodavatelé jsou na sobě často závislí) jako celku, ale podle mého názoru nastal čas na „podporu za správné vedený les“, čili (aspoň postupně) zavedení plošných plateb za to, že vlastník obhospodařuje les i pro společnost. Ekosystémové platby jsou na správné cestě, ale na několika majetcích, které spravují, by asi vlastník raději dostal „lesní paušál“ a sám by se rozhodl, jak jej investuje. Tady uvažují jako lesník, který „musí uvažovat přes dotace“ a nemálo času tráví jejich vypisováním, ověřováním provedení prací a následnými kontrolami. Asi předbíhám dobu.

prof. Dr. Ing. Libor Jankovský
Lesnická a dřevařská
fakulta Mendelovy
univerzity v Brně

■ Jak se Lesnické a dřevařské fakultě podařilo vypořádat s dalším rokem, který byl ovlivněn pandemií covid-19?

Část akademických činností proběhla v režimu online, především výuka v letním semestru. Praktická výuka ve formě terénních seminářů letního semestru proběhla již částečně prezenčně, plně prezenčně se pak odehrály závěrečné státní zkoušky. Jsem rád, že i zimní semestr proběhl a bude uzavřen v maximální míře prezenčně. Hybridní formou výuky, kdy přednášky byly streamovány, jsme se snažili vyjít vstříc studentům, kteří neměli možnost se výuky účastnit prezenčně. Výzkumné aktivity neustaly po celou dobu covidových opatření s výjimkou části zahraničních cest, které musely být přeorga-

nizovány či zrušeny z důvodu opatření v cílových zemích. Všechny úkoly se podařilo splnit jen díky vysokému nasazení jak akademiků, tak i studentů.

■ S jakými cíli, vizemi, novinkami vstupujete do roku 2022?

Zahajujeme nově akreditované studijní programy, jako je např. bakalářský studijní program Myslivost, dokončujeme další akreditace, jako například bakalářského studijního programu Integrovaná ochrana přírody, ve kterém je lesnictví nedílným nástrojem ochrany přírody a trvale udržitelného obhospodařování krajiny. Letošní rok je 2. rokem realizace nového strategického plánu fakulty s řadou úkolů ve všech oblastech akademického života. Plánováno je otevření Mendel Design Labu jako unikátního pracoviště nabízejícího výsledky práce a výzkumné kapacity především dřevařských a nábytkářských oborů. V lesnictví je hlavním úkolem společně s praxí řešit problematiku nejen obnovy porostů po kůrovcové kalamitě, ale i celkové koncepční změny lesnictví jako součásti obhospodařování středoevropské krajiny. Očekáváme, že se podaří plně restartovat mezinárodní spolupráci, asi nejvíce ovlivněnou covidovými opatřeními. A v neposlední řadě si fakulta v roce 2022 zvolí děkana na nadcházející čtyři roky.

Ing. Lukáš Kandler
Střední lesnická škola
Hranice

■ Jak ovlivnil chod školy v pořadí již druhý „covidový“ rok?

Školní rok 2020/2021 byl pro všechny zainteresované horší tím, že zavření škol trvalo velmi dlouho. Pro učitele bylo náročné chystat hodiny bez osobního kontaktu, pro žáky bylo těžké udržovat sebmotivaci a úsilí bez úzkých sociálních vazeb. Pro celkový provoz školy znamenalo dlouhé uzavření škol zejména významný výpadek příjmu. Z pohledu kulturního jsme byli nuceni všechny tradiční akce buď rovnou zrušit (Hubertská zábava, pochovávaní posledního semestru, lyžařský kurz, školní akademie), nebo přesunout na podzimní termín (např. pasování prvního ročníku do lesnického stavu nebo třídní výlety). Stejně tak byla na podzimní termín přesunuta výuka těžebních praxí.

Jakmile jsme mohli na jaře spustit výuku, soustředili jsme se na maturitní ročník, dále na praktickou výuku a výuku předmětových cvičení s žáky ostatních ročníků. I díky zvýšenému nasazení jak

učitelů, tak žáků lze konstatovat, že na výsledku maturit se covidová opatření nijak výrazně neprojevala.

A pokud se zaměřím na provoz školy v této zvláštní covidové době, kdy jsme rádi za každý den přítomnosti žáků na prezenční výuce – co je nejtěžší? Bez-mocnost. Jarní období bylo znamením solidarity, všichni chápali důležitost mimořádných opatření, vše bylo lepší než distanční výuka. Po prázdninách se postoj celé společnosti významně posunul. Takže kromě nejistoty, která třída bude v karanténě, musíme také řešit odmítavé postoje rodičů a neustále připomínat žákům dodržování nařízených opatření. Bez-mocnost cítíme i z pohledu na některé nelogické kroky mimořádných naříze-ní, kdy na jednu stranu musíme ve škole zachovávat celkem přísná opatření, na druhou stranu se po výuce ti samí žáci přesunou do domovů mládeže a tam ta opatření nejsou tak přísná. Administra-tivní zátěž v souvislosti s testováním, vykazováním, školním trasováním, kom-unikací s hygienou, žáky i rodiči je velmi vysoká.

■ Ve školním roce 2020/2021 jste re-alizovali několik projektů. Můžete ty nejzajímavější představit a prozradit, jaké další plánujete ve školním roce 2021/2022?

V netypickém školním roce 2020/2021 jsme museli projekty spíše omezit, tedy převážně ty, ve kterých jsou nutnou a ne-zbytnou podmínkou žáci a jejich aktivita. Přesto jsme úspěšně realizovali zejména investiční projekty – např. rekonstrukce lesní cesty Nětčická, výměna oken na his-torické budově školy, nákup vozidel na školní polesí (vyvážecí souprava, nové osobní vozidlo). Z programu Centra odborné přípravy jsme nakoupili další pomůcky pro praktickou výuku – ať už štěpkovač, grejdovací radlici či rozmeta-dlo hnojiv. Také jsme se zapojili do pro-gramu EDUgrant, jehož cílem je podpora aktivního a smysluplného využití moder-ní technologie ve výuce s důrazem na vhodnou metodiku. V neposlední řadě myslíme také na osobní rozvoj našich stu-dentů a od ledna 2022 budeme zapojeni do programu vévody z Edinburgu, zkrá-čeně DofE.

Studenti Střední lesnické školy Hranice podpořili akci Sazení stromu pro Světlušku. Foto: archiv SLŠ Hranice

HLAVNÍ UDÁLOSTI V LESNICKO-DŘEVAŘSKÉM SEKTORU V ROCE 2021

21. 10.
Žádost o „kúrovcový příspěvek“ za rok 2020 přišlo od vlastníků lesů na MŽE celkem 12 522, což ve srovnání s rokem 2019 představuje nárůst o jednu čtvrtinu. Kompenzace se týkají přibližně 30 milionů m³ dříví z nahodilých těžeb jehličnatého dříví. Výše požadavků dosahuje 11,5 miliardy Kč. V tomto třetím a posledním kole dostali vlastníci lesů od Ministerstva zemědělství více než 3,6 miliardy Kč. Většinu příspěvků měli dostat vlastníci lesů do konce roku 2021.

27. 10.
Nejvíce nejlepších cenových nabídek v pětimiliardovém lesnickém tendru 2022+ státního podniku Lesy České republiky (LCR) podaly společnosti Uniles a LDF Rožnov. Z celkem 46 soutěžných jednotek má každá z nich šanci uspět na sedmi jednotkách, a získat tak sedm kontraktů.

28. 10.
Manifest „Podpora naší nízkouhlíkové budoucnosti: Čas pro dřevo“ (Growing our low-carbon future: Time for Timber) zveřejnily lesnické a dřevařské organizace z celého světa v předvečer klimatického summitu v Glasgow. Cílem manifestu je upozornit na dřevo jako klíčový materiál, který má potenciál umožnit rychlé a výrazné snížení uhlíkové stopy ve stavebnictví.

LISTOPAD

1. 11.
Světoví lídři se na klimatické konferenci COP26 v Glasgow zavázali, že do roku 2030 zvrátí úbytek světových lesů. Ke společnému prohlášení se připojilo přes 100 států včetně Brazílie, Indonésie a Konžské demokratické republiky, na jejichž území se rozkládá většina světových tropických pralesů. Odborníci nicméně upozorňují, že podobné sliby již řada zemí v minulosti učinila, ale nakonec je nesplnila.

3. 11.
Probíhající kúrovcová kalamita obnažila problémy vlastníků lesů malých výměr, kteří se v důsledku nefunkčního modelu státní správy lesů i neefektivního systému činnosti odborného lesního hospodáře ocitli prakticky bez jakékoliv pomoci státu při ochraně lesů i následné obnově a výchově lesních porostů. Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR proto iniciovalo petici „Za podporu dobrovolného sdružování vlastníků lesů a zajištění trvale udržitelného hospodaření v maloleších i do budoucna“. Až do 30. ledna 2022 na ni sbírá podpisy občanů ČR.

8. 11.
Zástupci ODS, KDU-ČSL a TOP 09 v koalici Spolu a Piráti se STAN podepsali v Poslanecké sněmovně koaliční smlouvu vznikající vlády. Koaliční smlouva, co se týče lesů, obsahuje například pro-sazení změn vyhlášek (zejména o lesním hospodářském plánování) k zjednodušení realizace nepasečných způsobů hospodaření v lesích, nastavení systému pozitivní a hospodárné motivace vlastníků pro potřebnou přeměnu lesů či zpracování surovinové politiky pro dřevo. V oblasti životního prostředí smlouva obsahuje mimo jiné záměr vyhlásit dva nové národní parky nebo prefe-renci mimoprodukčních funkcí u státních lesů.

8. 11.
Rozvojové země na klimatické konferenci OSN v Glasgow obvinily bohaté státy, že jejich závazky jsou nedostatečné a že si zahrávají se životy miliard lidí v oblastech, kterých se nejvíce dotýkají změny klimatu. Rozvojové státy zároveň chtěly prosadit, aby se na su-mmitu jednalo také o náhradu škod, které utrpěly následkem klimatických změn. Tvrdí, že klimatické změny jsou v určitých ob-lastech tak intenzivní, že komunity v těchto regionech se jim už nedokážou přizpůsobit. Místo toho potřebují finanční prostředky na to, aby znovu vybudovaly svoji existenci nebo aby přesídlily. Podle zprávy EU z roku 2020 patří k největším znečišťovateli Čína, USA, Indie, Rusko a EU, pokud se počítá jako celek.

Doc. Ing. Vít Šrámek,
Ph.D.
Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti

■ Můžete shrnout uplynulý rok z pohledu VÚLHM a zmínit nejzajímavější výstupy výzkumných aktivit ústavu?

Rok 2021 byl již druhým rokem s covidem-19, což citelně omezovalo zejména zahraniční spolupráci, která se v zásadě celá přesunula do on-line prostoru. Poradenské a expertní činnosti a řešení výzkumných úkolů našťastí ovlivnila pandemie minimálně. Z větších akcí se podařilo v říjnu uspořádat setkání ke 100. výročí VÚLHM, kterého se symbolicky účastnilo pouze 100 hostů. Fyzicky také proběhly některé menší semináře a exkurze – například semináře pro drobné vlastníky lesů s tématem vhodných postupů zalesňování po kůrovcové kalamitě. V roce 2021 byly finalizovány některé výzkumné projekty se zajímavými výsledky. Z databází půdních průzkumů se podařilo zpracovat mapy živin v lesních půdách ČR a jejich ohrožení acidifikací. Tato aktivita přinesla i cenné informace o ukládání uhlíku v lesních půdách. Projekt řešený pro

Lesy ČR přispěl k definování rizikových stanovišť pro pěstování borovice a dubu. Byly zpracovány nové metodické postupy pro uznávání a zabezpečení zdrojů reprodukčního materiálu a pozornost byla věnována např. i bříze, jejíž význam v souvislosti s vícefázovým zalesňováním kalamitních holin v současné době roste. Kolegům z útvaru myslivosti se podařilo objasnit způsoby přenosu afrického moru prasat mezi kadávery uhynulých jedinců a doposud nenakaženými divočáky. Těch zajímavých výsledků je pochopitelně mnohem více – zájemce odkazují na výroční zprávu, která se na našich webových stránkách objeví v červnu. Jsme rádi, že zájem o naši činnost ilustruje i narůstající spolupráce s vlastníky lesů přímo v rámci řešení výzkumných projektů.

■ Jak hodnotíte kůrovcovou situaci v roce 2021 a její výhled do roku 2022?

Průběh počasí v roce 2021 ve vztahu ke kůrovcové kalamitě byl jednoznačně příznivý. Chladné jarní období a srážkově normální až nadnormální letní měsíce vedly ke zpoždění rojení lýkožrouta smrkového a založení obvyklých dvou pokolení. Napadení smrkových porostů se tak pohybovalo odhadem na úrovni dvou třetin oproti roku 2020. Dalším výrazným pozitivním vlivem byl nárůst cen surového dříví, což byl jeden z faktorů, které

motivovaly vlastníky ke včasnému těžebním zásahům. Úroveň kůrovcových těžeb v ČR za rok 2021 lze očekávat řádově kolem 15 milionů m³, což je významný pokles oproti roku 2020 (22 mil. m³). Číslo je to ovšem stále velmi vysoké a zvyšující se, až kalamitní stav přetrvává prakticky na celém území Čech. O dalším vývoji tak bude výrazně rozhodovat opět stav počasí v průběhu příštího roku. Kalamitu ještě nemáme za sebou a nelze podcenit včasné vyhledávání napadených stromů, jejich těžbu a asanaci. Účinná opatření v tomto roce mohou hrozbu dalšího rozvoje kalamity významně snížit, v případě nepříznivého vývoje počasí alespoň tlumit.

Ing. Jan Kozel, Ph.D.
NP Šumava

■ Můžete zhodnotit uplynulý rok z pohledu ochrany lesa, naplňování cílů ochrany a hospodaření parku?

Pěči o les v NP Šumava vedle lesního zákona upravují také ustanovení ZOPK. To se promítá do postupů v ochraně lesa. Např. na území přírodní a přírodě blízké zóny (52 % rozlohy NPŠ) neplatí § 32 odst. 1 a 2 zákona č. 289/1995 Sb. Tento fakt je v souladu s dlouhodobým cílem ochrany národních parků a jejich posláním, přináší však správcům lesa specifické problémy. Především území ponechaná samovolnému vývoji zvyšují populační hustotu podkorního hmyzu a způsobují jeho chronickou gradaci. Přesto byl rok 2021 z pohledu ochrany lesa v NPŠ relativně klidný. Kůrovcová těžba byla i díky vlhkému vegetačnímu období na cca 90 % roku 2020. Celkově příznivé situaci, i z ekonomického pohledu, nahrávala zejména změna na trhu dřívím, který již na konci roku 2020 naznačoval rostoucí poptávku a stoupající cenu dříví. V roce 2021 tedy nebylo nutné organizovat a financovat alternativní způsoby asanace jako v letech předchozích. Odvoz dříví byl rychlý a plynulý, jeho soustředování místy komplikoval vlhký půdní povrch, nebylo však nezbytné tolik odkorňovat, nebo dokonce navážet dříví na náhradní sklady. V roce

2021 se výrazně zvýšilo zpeněžení dříví a kůrovcová těžba mírně poklesla.

■ **Rok 2021 byl již druhým, který se nesl ve stínu covidových opatření. Jak se situace promítla do fungování parku a změnilo se v tomto ohledu něco oproti předchozímu „covidovému“ roku?**

Kvůli pandemickým opatřením a zvýšenému zájmu o tuzemskou rekreaci výrazně vzrostla návštěvnost Šumavy, a to především v roce 2020. Terénní pracovníci Správy NPŠ museli řešit více konfliktů. V roce 2021 návštěvnost poklesla, ale zaznamenali jsme vyšší agresivitu výletníků, a tedy i potřebu návštěvníky informovat, kontrolovat a usměrňovat. Pokud jde o péči o lesní ekosystémy, největší dopad měla pandemie na snížení přílivu zahraničních pracovníků, a zkomplikovala tak lesnické práce. K tomu se přidaly i přetrvávající vysoké nahodilé těžby v hospodářských lesích, které vytváří dlouhodobě vysokou poptávku po těžebních kapacitách. Také se výrazněji projevil nedostatek kvalifikovaných pracovníků v péstebních činnostech. Mimořádné objemy péstebních prací ve vnitrozemí a vysoká konkurence ostatních odvětví umocnily problémy s kvalitou a objemem lesnických služeb. Zejména manuálních pracovníků bylo málo, často se střídali a preferovali práci ve stavebnictví. Z toho plyne zvýšení

ceny práce a připočteme-li strmý růst cen materiálů, nevěstí to do budoucna nic dobrého.

MVDr. Jaromír Bláha
Hnutí DUHA

■ **Jak byste zhodnotil uplynulý rok z pohledu ochrany přírody a lesnictví?**

Asi největší ránu českým lesům zasadili poslanci, když nedokončili projednání a schválení novely zákona o myslivosti, která by konsenzuálnějším způsobem zakotvila plánování lovu podle míry škod a posílila práva vlastníků. Stalo se tak z iniciativy poslanců KSČM s podporou ANO, SPD i samotného ministra Tomana, jehož ministerstvo novelu připravilo. Přitom několik měsíců předtím poslanci zrušili novelu, kterou schválili před dvěma lety a která plánování lovu podle míry škod zavedla, platit měla začít v listopadu.

Při obnově lesů nedošlo k významnějšímu zvýšení podílu využití přirozeného zmlazení. Na mnoha místech se holiny

HLAVNÍ UDÁLOSTI V LESNICKO-DŘEVAŘSKÉM SEKTORU V ROCE 2021

11. 11.

Státní podnik Lesy České republiky plánuje v roce 2022 díky ústupu kůrovcové kalamity další snížení těžby dřeva. S poklesem kalamity se podnik na čtyřech pětinach území od 1. ledna 2022 vrátí k hospodaření podle lesních hospodářských plánů. Obnoví tak před čtyřmi lety pozastavené plánované těžby. Uvedl to ředitel lesního a vodního hospodářství Lesů ČR Vladimír Krchov. Státní podnik v roce 2020 kvůli kůrovcové kalamitě vytěžil rekordních 14,35 milionu m³ dříví. Celkovou těžbu za rok 2021 očekává kolem 11,5 milionu m³. Pro rok 2022 podnik odhaduje těžbu na úrovni 10 milionů m³.

12. 11.

Předsedou dozorčí rady Lesů ČR byl zvolen Jaromír Kříha, ředitel Závodu lesní techniky Lesů ČR. Poprvé v historii podniku tak vede tento kontrolní orgán zaměstnanec. Vystřídal Jaromíra Vašíčka, ředitele Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů, který se stal místopředsedou.

18. 11.

Ovzduší v České republice se dále zlepšuje, Česko plní své závazky v oblasti ochrany klimatu, výroba elektřiny z uhlí nadále klesá, byla poprvé v historii nižší než výroba elektřiny z jádra a o 2,6 % vzrostla výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů – konstatuje Zpráva o životním prostředí za rok 2020, kterou schválila vláda ČR. Některé složky životního prostředí v roce 2020 ovlivnila také pandemie covid-19.

16. 7.

Evropská unie si stanovila ambiciózní cíle v oblasti změny klimatu, přičemž preferuje řešení blížící přírodě. V této souvislosti upřela svoji pozornost na lesy, které by měly co největší měrou přispět ke snižování emisí skleníkových plynů. Společně s plánem na zastavení úbytku biodiverzity se tyto dokumenty otklily do Nové strategie EU pro lesy do roku 2030, kterou zveřejnila Evropská komise. Aktuální, v pořadí již třetí evropská strategie zabývající se lesnictvím tak mluví o potřebě rozlehlejších, zdravějších a rozmanitějších lesů, než jaké máme dnes.

25. 11.

Stát zvyšoval příspěvky pro lesníky. Od roku 2021 by měli získat o 1,6 miliardy Kč více z rozpočtu Ministerstva zemědělství a od roku 2023 pak o 2,9 miliardy Kč více. Píše se to v předkládací zprávě k nařízení, které schválila vláda v demisi.

PROSINEC

1. 12.

Společnost Slovenské státní lesy zveřejnila výzvu ke spolupráci strategických partnerů při vybudování několika regionálních center na zpracování dřeva. Termín pro odevzdání nezávazných nabídek je 31. leden 2022.

2. 12.

Středočeský kraj začal jednat s obcemi, jichž se dotkne možné vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. Cílem je poskytnout starostům maximum informací. V plánu zástupců kraje bylo také setkání s veřejností. Zřízení národního parku podpořili v červnu roku 2021 středočeští zastupitelé. Jeho vyhlášení musí předcházet dopracování odborných podkladů, konečné slovo bude mít Poslanecká sněmovna.

7. 12.

V částech Sibiře, USA a Turecka během roku 2021 uniklo do atmosféry dosud nejvyšší množství emisí oxidu uhličitého od roku 2003, oznámila evropská monitorovací služba Copernicus. Zvláště silné požáry, často podporované klimatickými změnami, pak po celém světě uvolnily do ovzduší 1,76 miliardy tun skleníkových plynů, tj. dvakrát více, než kolik za rok vypustí Německo.

obnovují bezhlavě jednorázovou umělou výsadbou.

Nepodařilo se koordinovat postup při snaze zastavit kůrovcovou kalamitu. Velká část smrků napadených kůrovcem se těžila až po jeho vylétnutí nebo opadal i s kůrou při pádu stromu a přibližování dřeva. Na skládkách dřevo s opadanou kůrou místy dokonce převažovalo nad včas asanovanými stromy. Dělo se tak dokonce i v chráněných krajinných oblastech, kde si Lesy ČR a vlastníci k vytváření plošných holin vymohli výjimku ze zákona o ochraně přírody. Považujeme to za selhání MZe, MŽP s AOPK a Lesů ČR.

MZe postihovalo vlastníky, kteří ponechali vylétané kůrovcové souše stát, tím, že jim za ně nepřiznalo kompenzaci. Takže někdy nedostatečná kapacita těžařů byla částečně vázána těžbou souší.

Pozitivní je, že přibývá vlastníků lesů a praktických lesníků, kteří se snaží hospodařit šetrněji, přirodě bližšími postupy. A že lesy samy ukazují svou obrovskou sílu se obnovovat, když k tomu dostanou čas.

■ Jaké hlavní úkoly vnímáte z pozice Hnutí DUHA ve vztahu k lesům pro rok 2022?

Poslanci nově zvolené sněmovny by se měli co nejrychleji vrátit k novele zákona o myslivosti. Bez významného snížení stavů spárkaté zvěře jen těžko půjde vypěstovat lesy s pestrou druhovou skladbou a miliardy vynaložené z dotací i z kapes vlastníků na obnovu lesů skončí v bachech zvěře.

Je potřeba vrátit se k novele lesního zákona a zrušit povinnost zalesnění do 2 let, zajištění kultur do 7 let a zrušit povinnost kácet souše. Nynější odklad těchto povinností opatřením obecné povahy není dobré a trvalé řešení. MZe by mělo urychleně vydat chybějící vyhlášku o ponechávání dřeva a těžebních zbytků k zetlení, aby se dál neprohlubovala nutriční degradace půd.

V chráněných územích je nutné nastavit jiná pravidla a kontrolu zásahů proti kůrovci při kalamitě. Buď se budou provádět včas, aby měly smysl a efekt, nebo je třeba vydané výjimky zrušit. Zároveň by i ve druhých zónách měla být ponechána část stojících stromů, aby lesní půda zůstala alespoň částečně zastíněná.

Je potřeba otevřít diskuzi o mitigačních možnostech lesů a zavádění konceptu „proforestation“ v listnatých a smíšených

porostech k tomu vhodných, a to přednostně v chráněných územích.

Peter Gogola
Časopis LES &
Letokruhy

■ Můžete shrnout nejpodstatnější okamžiky dění v lesnicko-dřevařském sektoru na Slovensku v uplynulém roce?

Zhrnutí vývoj v lesnom hospodárstve na Slovensku v roku 2021 nie je ľahká úloha. Bol to veľmi turbulentný rok. Okrem toho, že pandémie koronavírusu potrápila celú spoločnosť, lesníkom pridali vrásky na čele rôzne problémy.

V tomto roku skončilo päťročné predsedníctvo Slovenska v Forest Europe. Jeho završením bola 8. ministerská konferencia FOREST EUROPE 2021, ktorá sa uskutočnila v polovici apríla, pre pandemické opatrenia v online priestore. Prijatá deklarácia a rezolúcia zdôraznili potrebu adaptácie lesných ekosystémov a ich manažmentu vo vzťahu k prebiehajúcim klimatickým zmenám. Dominovali témy biodiverzity, bioekonomiky, holistických a participatívnych prístupov, ekosystémových služieb, dekarbonizácie, certifikácie a tiež digitalizácie.

Výšku ročnej ťažby opäť poznačil vysoký podiel náhodných ťažieb. Silný vietor začiatkom leta vyvrátil porasty na severných svahoch Nízkych Tatier. Mnohé lokálne kalamity nemohli byť riadne a včas spracované pre nesúhlas orgánov správy životného prostredia, ktoré majú kompetenciu udeliť súhlas k ťažbe, alebo ju zakázať v územiach s vyšším stupňom ochrany. Z nespracovanej kalamity vyletuje podkorný hmyz a atakuje okolité porasty.

Nástup lesníka Jána Mičovského na post ministra pôdohospodárstva bol lesníckou verejnosťou vnímaný s nádejou, že lesnícka sekcia na ministerstve už nebude v pozícii nechceného decka. Avšak jeho pôsobenie vyvolávalo skôr rozpaky a sklamanie. Otvoril desiatky tém, zavrátil do množstva problémov, ale nepriniesol žiadne použiteľné riešenie. Dvakrát vymenil generálneho riaditeľa štátnych lesov, aktuálne je tam tretí (to je rekord za jedno volebné obdobie). A Mičovského odchod z postu ministra, kedy najprv podal demisiu a potom ju chcel stiahnuť, bolo dosť trápne extempore. Jeho nástupca Samuel Vlčan nie je lesník, ale bankár. A preto sa správa pragmaticky.

Ceny dreva v niektorých sortimentoch lámali rekordy. Prinieslo to vysoké výnosy, ale aj očakávateľné vysoké náklady na pestovnú činnosť a ochranu porastov, pretože prevažne ide o ihličnatú hmotu, pochádzajúcu z kalamitnej ťažby. Aký bude vývoj na trhu s drevom v časovom horizonte dvoch troch rokov sa môžeme len domnievať.

Budova generálneho riaditeľstva Lesů SR. Foto: Peter Gogola

Osobitou témou bola eskalácia napätia medzi lesníkmi a ochranármi. Tú priniesol poslancový návrh novely zákona o ochrane prírody a krajiny, podľa ktorého by mali byť štátne lesné pozemky v národných parkoch prevedené pod správu Štátnej ochrany prírody SR. Keďže to nebol vládny návrh, elegantne sa vyhol náročnému procesu medzirezortného pripomienkovania.

Na vymenovanie dôvodov, prečo by táto novela zákona nemala byť prijatá, tu nie je priestor. Jedno je však isté: tlak vyvolal protitlak a zjednotil proti tomuto zámeru skoro celý vidiek.

Stan Cejchan
spolupracovník
redakce

■ Můžete prosím shrnout nejpodstatnější okamžiky dění v německém lesnicko-dřevařském sektoru v roce 2021?

Na počátku minulého roku bylo konstatováno „mírné zlepšení“ stavu lesů oproti předchozím letům, zároveň byl ale zdůrazněn jejich nadále povážlivý, až kritický stav. Spolkové ministerstvo výživy a zemědělství (BMEL) vyčíslilo škody na lesích v důsledku extrémních klimatických a biotických podmínek spolu s národohospodářskými škodami lesního hospodářství v období 2018–2020 ve výši

13 miliard eur (354,8 miliardy korun), stamilionové škody z roku 2021 nepočítaje. Na uchování lesů a znovuzalesnění bylo ze spolkového rozpočtu vyčleněno 800 mil. eur, dalších 500 mil. eur jako tzv. „bezprostřední pomoc“. Tyto prostředky nejsou zcela vyčerpány, částečně z byrokratických důvodů.

V březnu vstoupila v platnost směrnice BMEL s názvem „Podpory klimaticky prospěšných staveb ze dřeva“. Stavební firmy i menší podniky nabízené možnosti služeb poradenských agentur, hlavně v oblasti digitalizace a automatizace, ve větším rozsahu využily.

Během roku se prudce zvýšila poptávka po dřevě a jeho produktech, zároveň stouply ceny především jehličnatého řeziva a stavebních konstrukčních materiálů ze dřeva, někdy až o desítky procent.

Dne 12. května se spolkový kabinet usnesl na novém zákoně o ochraně klimatu, jehož centrální částí je klimatická neutralita do roku 2045. Německá lesohospodářská rada (DFWR) obratem ostře kritizovala tendence zákona ve směru rozšíření plochy tzv. „přírodních“ lesů a s ní spojené omezení užívání lesa. Lesnický sektor zdůraznil, že schopnost lesů akumulovat CO₂, která aktuálně ročně dosahuje zhruba 60 mil. t, musí být nejen udržena, ale na základě nových smíšených a klimaticky stabilnějších lesů rozšířena. Kromě toho dokazují aktuální vědecké studie nenahraditelnou roli udržitelného lesního hospodářství v zachování biologické rozmanitosti lesních ekosystémů. Požadavky na revizi některých článků zákona byly během roku nejen opakovány, ale i rozšířeny a zostřeny.

HLAVNÍ UDÁLOSTI V LESNICKO-DŘEVAŘSKÉM SEKTORU V ROCE 2021

13. 12.
Státní podnik Lesy České republiky začal podepisovat smlouvy z pětimiliardového lesnického tendru na roky 2022 až 2026. Ze 46 soutěžených jednotek podnik zatím uzavřel kontrakty na 19 jednotkách, tedy na 41 %. „S uzavřením zbylých smluv počítáme během prosince, nejpозději počátkem ledna 2022,“ uvedla mluvčí podniku Eva Jouková.

13. 12.
Ministerstvo zemědělství reaguje na měnící se podmínky v lesním hospodářství novelou vyhlášky č. 139/2004, která postihuje zejména problematiku přenosu reprodukčního materiálu na obnovu lesa. V souvislosti s touto změnou dojde také k úpravě nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích. Obě novely budou účinné od 1. ledna 2022.

V červenci lesníci a lesnická veřejnost angažovaně diskutovali Novou strategií EU pro lesy do roku 2030, založenou na programu Green Deal. Lesnický sektor i svazy majitelů lesů kritizovaly hlavně zřetelně převažující aspekty strategie ve směru „ideologické ekologie“, nezhledňující zásady udržitelného hospodaření. Majitelé lesů protestovali a protestují nadále důsledně proti „hrubému vměšování“ EU do užívání jejich soukromého, udržitelně obhospodařovaného lesního majetku. Ochota k rozšíření „přírodních“, tzn. z lesního hospodářství vyčleněných lesních porostů tenduje u těchto majitelů k nule. Na základě těchto protestů a kritik požadovalo BMEL u komise EU v programu strategie substanční změny, kritické poznámky k této strategii měly i další členské země EU.

V srpnu 2020 předložil Spolkový sněm novelu zákona o myslivosti, kterou většina svazů ochrany přírody označila za „dlouho nutnou“. Novela požaduje hlavně zřetelné zvýšení odstřelu spárkaté zvěře, čímž reaguje na prudce stoupající škody okusem, hlavně listnatých mlazín. Kvůli námitkám a protichůdným požadavkům mocných mysliveckých svazů se vládnoucí koalicí dosud nepodařilo novelu zákona o myslivosti ratifikovat a uvést v platnost.

V září předložilo BMEL návrh „Národní lesní strategie do roku 2050“, která na rozdíl od strategie EU z velké části zohlednila požadavky lesnicko-dřevařského sektoru ve směru užívání lesa a zaručila podporování udržitelného lesního hospodářství.

*Děkujeme za odpovědi (14. 12. 2021),
Jan Přiboda, Petra Kulhanová*

 SILVARIUM^{TV}

kurovcoveinfo.cz

kurovcovamapa.cz

NEKRMBROUKA.CZ

 LESNICKÝ A MYSLIVECKÝ
DIGITÁLNÍ ARCHIV
lmda.silvarium.cz

 svět
myslivosti

svět
myslivosti.cz

AFRICKÝ MOR PRASAT

LESNICKÉ § JUDIKÁTY

 SILVARIUM^{CZ}

LESNICKÁ PRÁCE

NAKLADATELSTVÍ A VYDAVATELSTVÍ

PŘEDPLATNÉ ČASOPISŮ

LESNICKÁ PRÁCE A SVĚT MYSLIVOSTI V ROCE 2022

Vážení čtenáři,
rádi bychom Vám poděkovali
za zájem o naše časopisy a věříme,
že nám zachováte svou přízeň
i v roce 2022.

Automatizace předplatného

V rámci zkvalitnění služeb jsme v loňském roce přešli na nový systém evidence **PERIODIK ABO**, který většinu operací automatizuje. Systém je založen na komunikaci přes vaši **e-mailovou adresu**.

Předplatné pro rok 2022

Cena časopisu pro celoroční předplatitele **na rok 2022** bude **924 Kč** pro Lesnickou práci a **900 Kč** pro Svět myslivosti včetně 10% DPH. V ceně jsou zahrnuty všechny přílohy a stránky navíc.

Jak je možné časopis předplatit

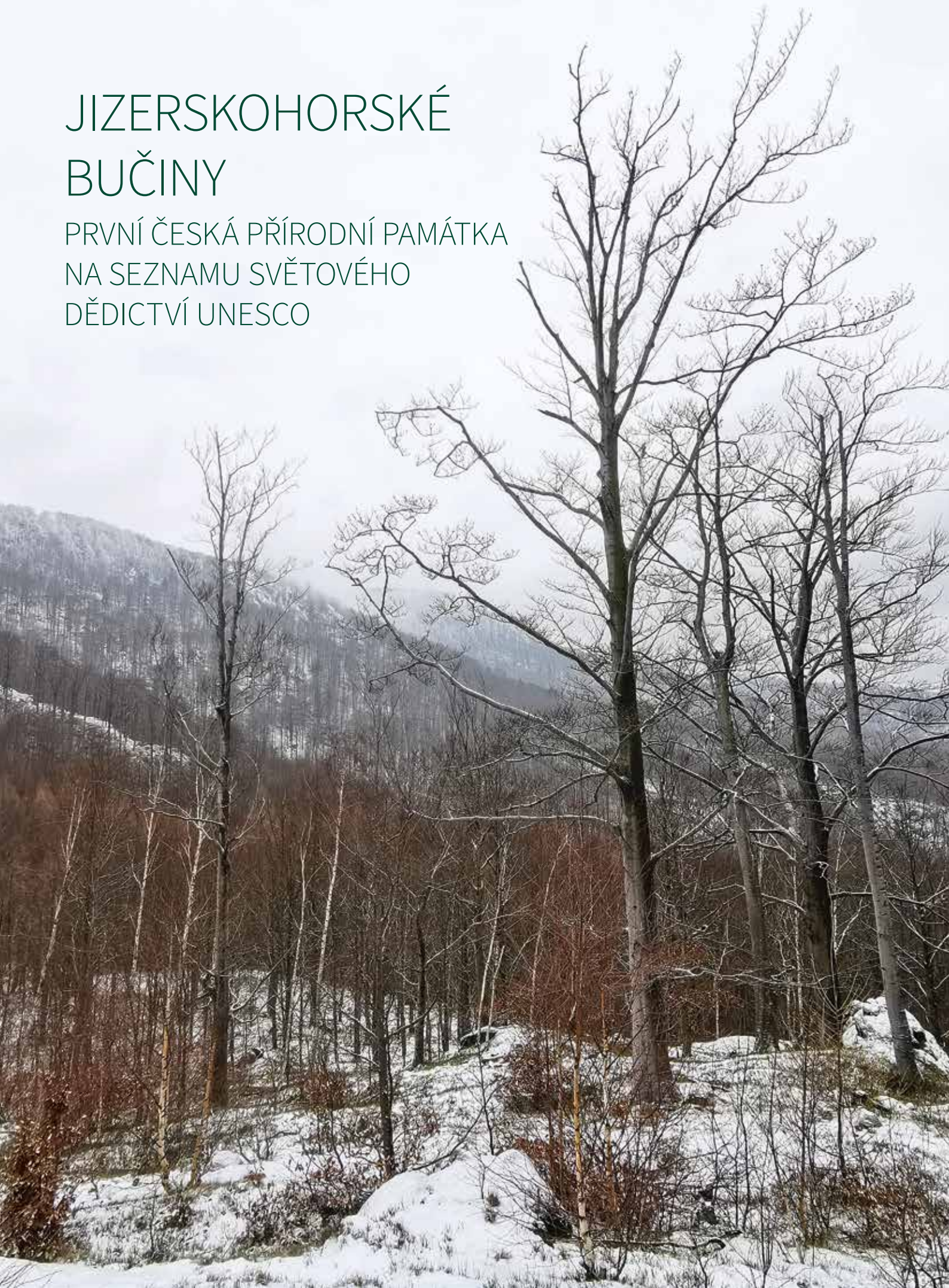
E-mailem:
předplatne@lesprace.cz

Telefonicky:
604 211 171 či 321 679 413
(paní Jehnětová, v pracovní době 8:30-15:30 hod.).

Elektronicky:
www.lesprace.cz
www.svetmyslivosti.cz

JIZERSKOHORSKÉ BUČINY

PRVNÍ ČESKÁ PŘÍRODNÍ PAMÁTKA
NA SEZNAMU SVĚTOVÉHO
DĚDICTVÍ UNESCO

Jizerskohorské bučiny, konkrétně jejich centrální oblast Poledník a Štolpichy, byly 28. 7. 2021 zapsány na Seznam přírodních památek světového dědictví UNESCO. Jedná se o první přírodní lokalitu v České republice, která se stala součástí UNESCO, a české lesnictví a ochrana přírody se tak společně dočkaly velmi prestižního ocenění.

„Je to mimořádný úspěch. Jizerskohorské bučiny se nyní dostaly mezi takové poklady světové přírody, jako je proslulý Yellowstone-ský národní park, Bělověžský prales, Bajkalské jezero, africké pláně v Serengeti, Velký bariérový útes u Austrálie nebo vodopády Iguazú na hranicích Brazílie a Argentiny,“ řekl k rozhodnutí UNESCO František Pelc, ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, která po projednání záměru

s Lesy ČR, s.p., které zdejší lesy spravují, a spolu s dalšími experty připravovala podklady pro nominaci.

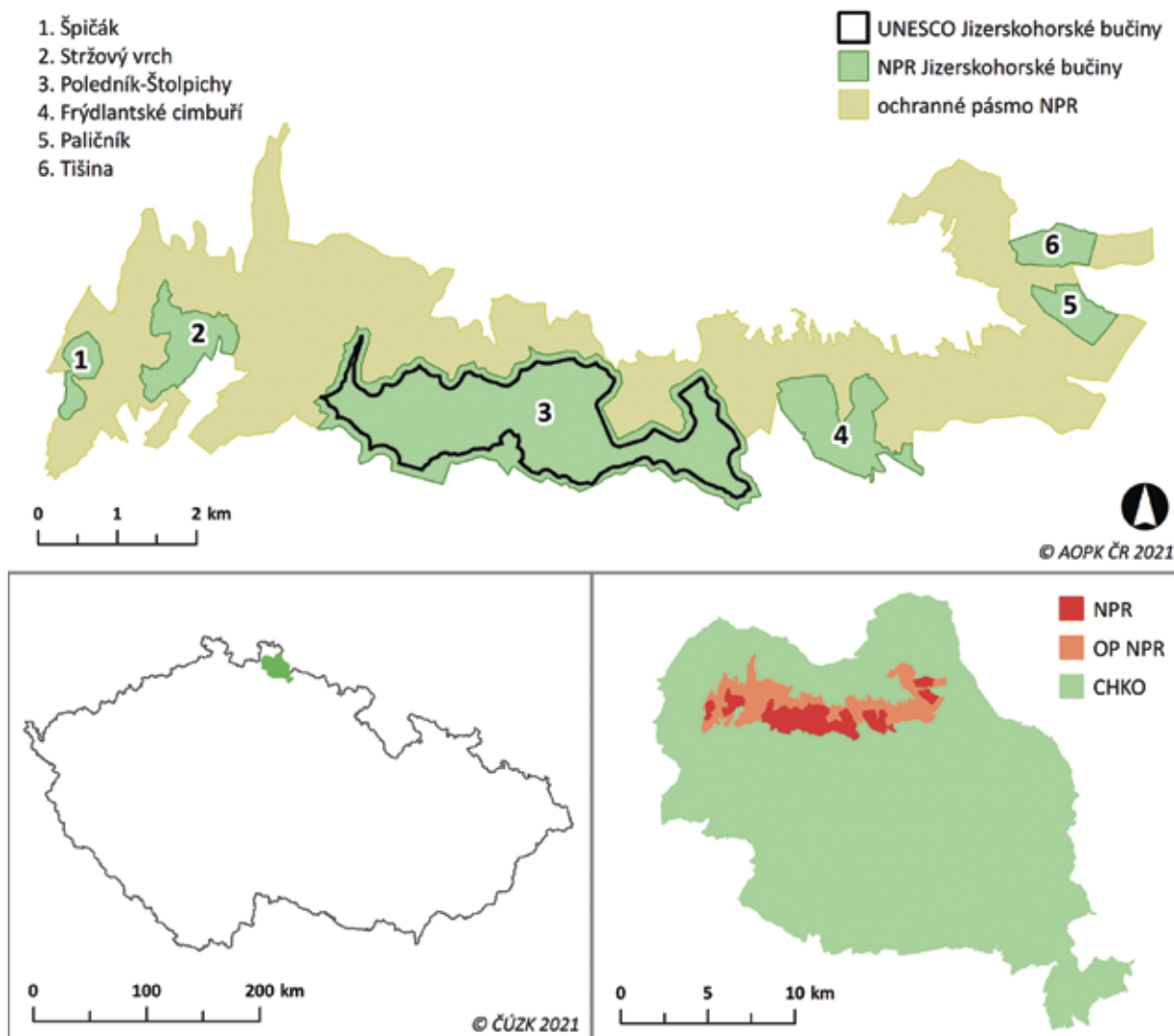
Generální ředitel Lesů ČR Josef Vojáček považuje zařazení této oblasti na Seznam UNESCO za velký úspěch práce lesníků. „Ukazuje se, že vyvažování ekonomického a ekologického pilíře lesnického hospodaření je možné. A nejen v této lokalitě,“ řekl Josef Vojáček.

Sama národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny je s rozlohou zhruba 950 hektarů největším chráněným územím v Jizerských horách, ale patří také mezi několik největších rezervací v České republice. Spolu s vymezeným ochranným pásmem propojujícím jednotlivá jádrová území dosahuje 2 700 ha. Chrání jedinečné bukové lesy na severních svazích Jizerských hor, které

jsou často velmi obtížně dostupné, přičemž část území je v bezzásahovém režimu. Oblast zařazená na Seznam světového dědictví UNESCO tvoří 445 ha a je obklopena ochranným pásmem o rozloze 189 ha.

Proces zařazení Jizerskohorských bučin na Seznam UNESCO přiblíží čtenářům Lesnické práce v následujících rozhovorech Guy Debonnet, vedoucí oddělení přírodního dědictví Centra světového dědictví UNESCO, František Pelc, ředitel AOPK, Václav Vacek, lesní správce LČR LS Frýdlant a Miroslav Svoboda z FLD ČZU v Praze.

Rozhovory doplňuje fotoreportáž zachycující tři roční období v NPR Jizerskohorské bučiny a jejich ochranném pásmu a video, které bude v průběhu ledna 2022 zveřejněno na Silvarium.TV.

Lokalitou světového dědictví UNESCO (445 ha) a jejím ochranným pásmem (189 ha) se staly dvě jádrové části NPR Jizerskohorské bučiny – Poledník a Štolpichy. Zbylá část NPR a její ochranné pásmo představují ochranné pásmo péče o krajinu a udržitelného rozvoje (2 090 ha). Uvedená zonace je sladěna s přípravou plánu péče o NPR na další období od ledna 2021 a podle AOPK nebude ve srovnání se současným stavem znamenat zařazení na Seznam UNESCO žádnou významnou změnu. Mapu zpracoval Jan Vrba, AOPK ČR

GUY DEBONNET
vedoucí oddělení přírodního dědictví
Centra světového dědictví UNESCO

■ **Jizerskohorské bučiny jsou v rámci UNESCO připojeny k již existujícím lokalitám chráněným pod názvem Původní bukové lesy Karpat a dalších oblastí Evropy. Můžete stručně vysvětlit, jak probíhá proces zařazení přírodní památky do Seznamu světového dědictví UNESCO?**

Původní bukové lesy Karpat a dalších oblastí Evropy je nadnárodní světové dědictví, které zahrnuje 94 částí nacházejících se v 18 státech Evropy. V červenci 2021 se komise světového dědictví rozhodla přidat českou lokalitu Jizerských hor k již existující památce světového dědictví. Tato soustava území reprezentuje význačný příklad relativně nedotčeného komplexu lesů mírného pásu a představuje široké spektrum všeobecných ekologických modelů a procesů v čistých nebo smíšených porostech buku lesního napříč rozmanitými podmínkami prostředí.

(Další informace o tomto území lze nalézt na webu Centra světového dědictví: <https://whc.unesco.org/en/list/1133/>)

Aby byly zahrnuty na Seznam světového dědictví („Seznam“), památky musí být význačné světové hodnoty a splňovat alespoň jedno z deseti výběrových kritérií. Ochrana, správa, autentičnost a integrita

(celistvost a neporušenost) jsou důležitými hledisky, která jsou vysvětlena ve směrnících pro provádění Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví („Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention“ – dále „Úmluva o světovém dědictví“). Stát, na jehož území se památka nachází, ji nominuje na zařazení na Seznam a mezvládní komise světového dědictví rozhodne o tom, zda se kvalifikuje.

Původní bukové lesy Karpat a dalších oblastí Evropy byly zapsány na základě kritéria „být význačnými příklady důležitých probíhajících ekologických a biologických procesů v evoluci a vývoji pozemních, sladkovodních, pobřežních a mořských ekosystémů a společenství rostlin a živočichů“.

Z velké části nenarušené lesní komplexy mírného pásu zahrnuté v území představují komplexní ekologické modely a procesy v čistých a smíšených porostech buku lesního napříč pestrými gradienty prostředí, včetně klimatických a geologických podmínek, pokrývajících téměř všechny oblasti evropských bučin. Lesy jsou zastoupeny ze všech zón nadmořských výšek, od pobřežních oblastí po horní hranici stromů, a zahrnují nejlepší pozůstalé příklady z hranic výskytu evropských bučin.

(Pro další informace o kritériích můžete zhlédnout odkazy: <https://whc.unesco.org/en/guidelines/> a <https://whc.unesco.org/en/criteria/>)

■ **Můžete čtenářům vysvětlit princip členění přírodních památek v Seznamu UNESCO? Co tento krok znamená pro vlastníka (správce lesů) a jaké benefity představuje pro místní obyvatele?**

Zařazením památky na Seznam se stát přistupující k Úmluvě o světovém dědictví zavazuje k jejímu zachování a hledání řešení pro její ochranu. Je důležité, aby všechny strany – od národních, regionálních a lokálních správních orgánů po místní komunity a další zahrnuté strany, jako jsou vlastníci půdy – pracovaly společně s cílem ochrany a zachování význačné světové hodnoty dané památky světového dědictví.

Pro vlastníky a lesní hospodáře/správce to znamená, že by lesní pozemky zahrnuté v zapsaném území měly zůstat nedotčené, aby bylo umožněno přirozeným ekologickým procesům pokračovat ve vývoji. Navíc vzhledem k malé rozloze mno-

ha částí území jsou naprosto nezbytné funkční nárazové zóny, které podpoří integritu památky. Bude tedy důležité omezit zásahy lesnického hospodaření v těchto nárazových zónách a soustředit hospodaření na zajištění ekologické integrity lesních pozemků na území.

(Pokud se chcete dozvědět více o Úmluvě o světovém dědictví a její historii, podívejte se na tento odkaz: <https://whc.unesco.org/en/convention/>)

■ **Kolik přírodních památek UNESCO je v Evropě a můžete uvést některé zajímavé příklady?**

Přírodní památky světového dědictví jsou charakterizovány na základě jejich unikátní biodiverzity, ekosystému, geologie nebo význačného přírodního fenoménu. Přírodní památky světového dědictví v současnosti zapsané na Seznamu jsou zastoupeny od lesů, národních parků po ledovce a útesy.

V Evropě je nyní zapsáno 66 přírodních památek na Seznamu světového dědictví. Každá z nich je svým způsobem mimořádná a zajímavá.

Například památka „Národní park Vatnajökull – dynamická povaha ohně a ledu“ na Islandu je vulkanický region, který pokrývá 14 % rozlohy země a představuje deset hlavních sopek, z nichž osm je ukryto pod ledovcem.

Jezero Bajkal v Ruské federaci je nejstarší a nehlubší jezero na světě, obsahující 20 % celkové světové zásoby nezmrzlé sladké vody.

Waddenské moře při pobřežích Dánska, Německa a Nizozemska je jedním z posledních zbývajících velkoplošných přílivových ekosystémů, kde přírodní procesy nadále fungují převážně nenarušeně.

Co se týká lesů, Seznam obsahuje mimo jiné Bělověžský prales, rozsáhlý lesní komplex na hranici Polska a Běloruska. Oblast má výjimečný ochranný význam díky rozloze porostů primárního lesa, které zahrnují rozsáhlé nedotčené plochy, kde nepřerušně pokračují přírodní procesy. Výsledkem je bohatství mrtvého dřeva, jak stojícího, tak ležícího, a následná vysoká diverzita hub a saproxylických bezobratlých. Území chrání různorodou a bohatou faunu, včetně ikonického zubra evropského.

Dalším příkladem lesní památky jsou Komijské pralesy v Ruské federaci, jedna z nejrozsáhlejších oblastí původního boreálního lesa zachovalá v Evropě.

(Na následujícím odkaze najdete více informací a příkladů přírodních památek světového dědictví: <https://whc.unesco.org/en/list/?order=region&type=natural>)

■ **O jak významný počín se v kontextu celosvětového působení UNESCO jedná?**

Misí UNESCO je zasazovat se o mír skrz mezinárodní spolupráci ve vzdělávání, vědě a kultuře. Světové dědictví je srdcem této snahy. Generuje významnou mezinárodní spolupráci okolo kulturního a přírodního dědictví význačné světové hodnoty pro celé lidstvo a pro současné i budoucí generace.

UNESCO také usiluje o zajištění toho, že kulturní a přírodní dědictví hraje roli v udržitelném rozvoji států a komunit. Navíc zápis památky na Seznam světového dědictví pomáhá zvyšovat povědomí mezi mladými lidmi o zachování dědictví a udržitelném rozvoji.

Přeložil: František Viktorin

Jizerskohorské bučiny (srpen 2021).

RNDR. FRANTIŠEK PELC
ředitel Agentury ochrany přírody
a krajiny (AOPK)

■ **Jaký byl hlavní impuls k žádosti o zařazení Jizerskohorských bučin mezi přírodní památky světového dědictví organizace UNESCO a kdy byla žádost podána?**

O zapsání do světového přírodního dědictví UNESCO se Československo a ná-

sledně i Česká republika pokusily již v minulosti (např. NPR Žofínský prales), ale neúspěšně. Jeden z prvotních impulsů navrhnout NPR Jizerskohorské bučiny jako součást již existující přírodní lokality světového dědictví Dlouhověké bukové lesy a pralesy Karpat a dalších oblastí Evropy je možné spojit se jménem Miroslava Svobody z Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze. Žádost byla AOPK vypracována již v průběhu roku 2019 a postoupena MŽP v roce 2020, ale kvůli pandemii se hodnocení mise UNESCO, resp. Mezinárodní unie ochrany přírody (IUCN) odsunula na září 2020.

■ **Proč jste si jako nejvhodnější lokalitu vybrali právě Jizerskohorské bučiny?**

Jedná se o skoro největší komplex přírodně blízkých a místy přirozených bukových lesů v Čechách, který má dobře zajištěnou ochranu formou národní přírodní rezervace a ochranného pásma na celkové ploše 27 km². Centrální část je dlouhodobě, konkrétně více než 60 let, ponechána samovolnému vývoji bez hospodářských intervencí. V ochranném pásmu probíhá přírodě blízké obhospodařování s cílem více diverzifikovat strukturu lesa a druhovou skladbu směřovat k přirozené. Právě robustnost území byla jedním z bonusů pro přijetí našeho návrhu.

■ **Co považujete za to nejceněnější a nejzajímavější v tomto zvláště chráněném území?**

Vedle přirozených lesů rozmanitých stanovišť na gradientu severních svahů Jizerských hor v nadmořských výškách od 360 m do 1 006 m jde o úchvatné geomorfologické jevy včetně přirozených toků a vodopádů, které zabránily intenzivnímu lesnímu hospodaření. Připomeňme, že většina porostů je starší než 200 let a nejstarší stromy dosahují úctyhodného věku okolo 300 let. Nemá cenu tady sdělovat přehledy ohrožených zástupců přirozené biodiverzity, kdo se chce o tom dozvědět více, může si přečíst podrobný článek v právě vycházejícím čísle časopisu Ochrana přírody. Navíc je celé území unikátní genovou bankou lesních dřevin s nezastupitelným významem pro celkovou obnovu přírodě blízkých lesů v Jizerských horách i Krkonoších.

■ **Jak probíhala spolupráce se zástupci vlastníka, ale například i s obcemi nebo Libereckým krajem?**

Vlastníkem je stát a spolupráce při ochraně lesních porostů a při péči o ně s Lesy ČR, s.p., probíhá už od zřízení nově koncipované národní přírodní rezervace v roce 1999 na velmi dobré úrovni. Proto i postoj vedení Lesů ČR, s.p., k podání žádosti na zapsání NPR na Seznam světového dědictví byl velmi vstřícný. Záměr ocenil také hejtman Libereckého kraje. S obcemi jsme v průběžném kontaktu a bez součinnosti s nimi si nedovedeme udržitelnou ochranu přírody představit.

■ **Kde vidíte hlavní přínosy zapsání Jizerskohorských bučin na Seznam světového dědictví z pohledu ochrany přírody?**

Především skutečně jde o vysoce prestižní záležitost a celkové ocenění kvality práce české ochrany přírody. Jedná se ale i o závazek pro udržení úrovně ochrany přírodních procesů a unikátního přírodního prostředí.

■ **Neobáváte se toho, že tato lokalita, dříve trochu zapomenutá, přesto velmi atraktivní, se nyní dostane pod silný turistický tlak?**

Nikoli. V Jizerskohorských bučinách existuje síť dobře značených turistických cest a návštěvníci si je mohou vychutnat bez zvláštního vlivu na přírodu a nesporné ekologické hodnoty.

■ **Bude se například AOPK nějak podílet na usměrňování turistického ruchu či budování infrastruktury v této oblasti?**

Návštěvnost budeme vyhodnocovat a podle jejího vývoje reagovat. Odhadujeme, že se se po odeznění onemocnění covid-19 může zvýšit tak o 10–20%, nepředpokládáme ale nic dramatického. A obecně žádoucí zkvalitnění infrastruktury bude v obcích v chráněných územích možné podpořit z připravovaných programů Evropské unie (IROP).

■ **Budete usilovat o zařazení dalších lokalit do Seznamu přírodních památek UNESCO? Pokud ano, jakých?**

Na jakékoliv záměry jsou kladena velmi přísná kritéria. Musíme po pečlivém výběru zvážit reálné šance na úspěch. Některá území jsou určitě hodna naší pozornosti, ale žádný konkrétní návrh nyní není na pořadu dne.

Viniční cesta procházející pod svahy Jizerskohorských bučin (Poledník, Štolpichy) zapsaných na seznam UNESCO.

Jizerskohorské bučiny v proměnách ročních období. Říjen 2021.

Listopad 2021.

Prosinec 2021.

ING. VÁCLAV VACEK
lesní správce LS LČR Frýdlant

■ Můžete ve stručnosti charakterizovat lesy na lesní správě Frýdlant?

Lesní správa obhospodaruje asi 19 tisíc ha státního lesa na území Frýdlantského výběžku a severní poloviny Jizerských hor. Lesní porosty spadají do dvou přírodních lesních oblastí od 3. do 8. lesního vegetačního stupně. Náhorní plošina Jizerských hor byla v minulosti postižena exhalací kalamitou, kde převažují lesní porosty třetího a čtvrtého věkového stupně s dominantním zastoupením smrku ztepilého. Na severních svazích hor se nachází rozsáhlá NPR Jizerskohorské bučiny s dominantním bukem. Ve Frýdlantské pahorkatině se nacházejí hospodářské lesy s pestrější druhovou skladbou a rovnoměrnějším zastoupením věkových tříd než v Jizerských horách.

■ Jak velkou část tvoří území dotčené nějakou formou ochrany přírody a jak velkou část tvoří nově zapsané území světového dědictví UNESCO?

Celé Jizerské hory spadají do stejnojmenné CHKO. Na tomto území je vyhlášeno relativně velké množství maloplošných chráněných území, z nichž nejvýznamnější jsou NPR Jizerskohorské bučiny, NPR Rašeliniště Jizery a NPR Rašeliniště Jizerky. Do Seznamu světového dědictví UNESCO je zapsáno území v NPR Jizerskohorské bučiny.

■ Můžete z lesnického pohledu toto území stručně popsat? Existují zde například nějaké fragmenty přirozených bučin, nebo se jedná o území, které bylo kompletně ovlivněno činností člověka?

Jizerskohorské bučiny se nacházejí na prudkých severních svazích Jizerek. Lesy v této lokalitě byly historicky ovlivňovány činností člověka, kvůli těžce přístupnému terénu se ale časem některé části území přestaly obhospodařovat. Nyní zde můžeme najít i více než dvoustleté porosty. Díky činnosti člověka v dnes již neobhospodařovaných porostech jsou například dosud viditelné pozůstatky sánkařské dráhy pro svážení dříví. Technologicky přístupné porosty byly a jsou částečně i dnes obnovovány násečným nebo podroštním způsobem hospodaření s maximálním využitím přirozené obnovy. Původní druhová skladba hlavních dřevin byla složena z buku, jedle a smrku, ale dnes je zastoupení jedle a smrku v rezervaci nízké.

■ Jak velkou část Jizerskohorských bučin tvoří bezzásahové zóny?

Na základě dohody mezi Lesy ČR a AOPK bylo v roce 2007 vyhlášeno bezzásahové území o rozloze 71,80 ha. Celková výměra NPR Jizerskohorských bučin činí cca 900 ha.

■ Místní lesy byly před zestátněním v majetku šlechtického rodu Clam-Gallasů. Máte informace o historii porostů či nějaké zajímavosti?

Posledním šlechticem rodu Clam-Gallasů, který hospodařil na Frýdlantsku, byl hrabě Franz Clam-Gallas. Stal se o svěřené statky asi 40 let a mimo jiné i o lesy v Jizerských horách. Měl rád přírodu, rozuměl lesnictví a myslivosti, zasadil se o rozvoj turistického ruchu, podporoval spolkovou činnost, udržoval a rozvíjel průmysl v regionu, souhrnně řečeno a podle dostupných pramenů o majetek se staral příkladně a promyšleně. Od dob první pozemkové reformy ve 20. letech 20. století, kdy byla podstatná část jeho majetku zestátněna, se v lesních porostech mnoho změnilo. Největší změnu přinesla imisně-kůrovcová kalamita v 80. letech, která měla za následek úplný rozpad tehdejších lesních porostů takřka na celé náhorní plošině Jizerských hor. Hospodaření Clam-Gallasů nám připomínají pozůstatky plotů dvou obor, několik hájoven, některé z nich jsou dodnes obydleny lesníky, nebo lovecký zámeček na Nové louce. V současném revíru Poustka se dodnes dochovalo prostorové rozdělení lesa hvězdovitého tvaru, které kdysi vyhovovalo loveckým aktivitám.

■ Zapsání Jizerskohorských bučin na Seznam UNESCO je bezesporu

oceněním práce generace lesníků, kteří se o tyto porosty starali a v minulosti se zasloužili o jejich obnovu. Jak vnímáte toto ocenění v kontextu dnešní doby a přináší vám nějaké konkrétní výhody?

Na území Jizerskohorských bučin dnes slouží revírníci ze starší generace, kteří mají hluboký vztah k lesu a obecně k tomuto území. Někteří z nich pokračují v díle svých otců. Lesnické oko vidí jejich dobrou práci v podobě uvolněné přirozené obnovy, zušlechťování porostů ve výchovných zásazích nebo v realizaci maloplošných obnovních prvků s jedlí a klenem. Jejich práce je otištěna v rázu krajiny na dlouhá léta. Hodnotit vliv zapsání Jizerskohorských bučin na Seznam světového dědictví UNESCO je zatím předčasné.

■ Již v roce 2021 jste zaznamenali vyšší návštěvnost této lokality. Počítáte s rozvojem návštěvnické infrastruktury a bude se například UNESCO nějakou formou podpory na tomto podílet?

Rozvoj infrastruktury neplánujeme. Udržujeme tu stávající, což je poměrně nákladné. Problémy s parkovacími místy jsou spíše na obcích.

■ V současnosti procházíte obnovou LHP. Bude na něj mít zapsání části porostů na Seznam světového dědictví nějaký vliv?

Území zapsané v Seznamu UNESCO je součástí NPR Jizerskohorské bučiny. Podmínky hospodaření v NPR určuje schválený plán péče, respektive LHP musí být v souladu s plánem péče NPR. V letošním roce probíhala celá řada složitých jednání mezi LČR a CHKO Jizerské hory, kde jsme projednávali režim hospodaření v Jizerskohorských bučinách. Nakonec jsme dospěli ke kompromisu a dohodli se na způsobu hospodaření.

■ Protože se významná část lesů nachází v CHKO Jizerské hory, je vaší prací i hledání společných řešení a kompromisů s kolegy z oblasti ochrany přírody. Jak se vám to na lokální úrovni daří?

S kolegy z CHKO Jizerské hory se dokážeme domluvit na postupu i řešení problémů a máme korektní vztahy. Jednání ale nebývají jednoduchá, na řadu věcí nahlížíme odlišně. Jsem ale přesvědčený, že máme společný cíl i snahu, tedy zachovávat a zlepšovat stabilitu lesních ekosystémů pro další generace.

Jizerskohorské bučiny (prosinec 2021).

PROF. ING. MIROSLAV SVOBODA, PH.D.
vedoucí katedry ekologie lesa
FLD ČZU v Praze

■ **Byl jste autorem prvotního podnětu k zapsání Jizerskohorských bučin na Seznam UNESCO. Co pro vás bylo hlavním impulzem tohoto návrhu a jak jste se na něm podílel?**

Bukové pralesy Evropy jsou už několik let součástí přírodních památek světového dědictví UNESCO. Během našeho výzkumu horských pralesů Evropy v rámci projektu REMOTE (www.remote-forests.org) spolupracujeme s vědeckými skupinami z řady evropských zemí. Před cca 3 lety se řešilo další rozšíření sítě bukových pralesů na mezinárodním meetingu. Navrhnul jsem zařadit tam i jednu lokalitu z ČR a NPR Jizerskohorské bučiny byla logickou volbou. Návrh byl přijat pozitivně, a proto jsem kontaktoval vedení AOPK, které následně celou akci koordinovalo. Zařazení Jizerskohorských bučin na Seznam UNESCO je prestižní záležitost, která pomůže nejen ochraně daného území, ale zároveň zvýší atraktivitu celé oblasti pro tzv. „měkký“ turismus a pomůže rozvoji regionu.

■ **Kde spatřujete největší hodnoty Jizerskohorských bučin?**

Jizerskohorské bučiny jsou jednou z našich největších NPR s v zásadě bezzásadovým režimem, který je zde uplatňován již relativně dlouhou dobu. Zároveň jsou zde fragmenty původních a přírodních bukových lesů s vysokou biologickou hodnotou. Vyskytují se zde stromy s vě-

kem více než 300 let a celá oblast má vysoký potenciál i z hlediska dalšího vývoje. V ČR bohužel není moc lokalit, kde výměra NPR a zároveň absence managementu povedou ke vzniku biologicky velmi cenných území. A je to škoda, protože potenciál tady je.

■ **Které části NPR Jizerskohorské bučiny považujete za nejzajímavější?**

V rámci NPR existuje celá řada velmi cenných fragmentů, které svojí strukturou mají blízko k původním lesům. Jsou to většinou těžce přístupné oblasti v prudkých svazích, kde je zároveň velmi kamenitý a skalnatý terén. S postupem přírodních disturbancí nám tam vznikají pralesovité divoké porosty, které si nezadají s pralesy, jež studujeme např. v Karpatech v rámci našeho REMOTE projektu. Naše skupina v Jizerskohorských bučinách provádí výzkum na cca 30 výzkumných trvalých plochách, které jsou umístěny právě v nejzachovalejších partiích NPR.

■ **Jak by podle vašeho názoru mělo být v budoucnosti s porosty nakládáno, aby zůstala jejich hodnota zachována?**

Ideální management je v tomto případě pasivní sledování přirozeného vývoje lesa a působení přírodních disturbancí na pokud možno největší ploše. V minulosti byla snaha o tzv. „řízenou obnovu přestárlých bukových porostů“, která je ale podle mého názoru zbytečná. Naopak může mít negativní dopad na další vývoj porostů. Z našeho výzkumu pralesů je zřejmé, že přirozené disturbance, jako jsou vítr, sníh, sucho a další, se postarají o obnovu bukových lesů a není potřeba žádné intervence. Lidské zásahy mohou mít naopak negativní dopad na výskyt například cenných biotopových stromů. V minulosti jsme se setkali s příkladem obnovy části tzv. „přestárlého“ porostu v oblasti NPR Boubín. Následně jsme s pomocí dendrochronologické analýzy zjistili, že zde byl pokácen buk, který měl věk 400 let. Z hlediska kvality neměl strom valnou hodnotu. Z hlediska biologické hodnoty tam ovšem došlo ke ztrátě unikátního stromu, jehož nahrazení bude trvat dalších 400 let. Proto doporučuji jako ideální variantu managementu tzv. pasivní management na co největší ploše. A toto samozřejmě platí nejen pro NPR Jizerskohorské bučiny.

*Děkuji za odpovědi
Jan Příhoda*

ZMĚNY V PRAVIDLECH PŘÍSPĚVKŮ NA HOSPODAŘENÍ V LESÍCH OD ROKU 2022

Tomáš Smejkal

Díky novele nařízení vlády č. 30/2014 Sb., schválené vládou České republiky 25. 11. 2021, jsou příspěvky na práce provedené počínaje rokem 2022 poskytovány s vyšší sazbou a na širší výčet činností. Upravena byla rovněž vazba mezi pravidly stanovenými uvedeným nařízením vlády a vyhláškou provádějící § 29 odst. 7 zákona č. 289/1995 Sb. Některé změny v pravidlech příspěvků poskytovaných na hospodaření v lesích či v jejich praktické aplikaci (administraci) si vyžádalo financování příspěvků z Národního plánu obnovy.

Během roku 2021 byla završena několikaletá odborná činnost pracovní skupiny pro nové legislativní vymezení pravidel přenosu reprodukčního materiálu lesních dřevin a podrobností o obnově lesních porostů. Zásadní přepracování obsahu dosavadní vyhlášky č. 139/2004 Sb. bylo nakonec řeše-

no vydáním nové vyhlášky č. 456/2021 Sb. účinné rovněž od 1. 1. 2022. Novému pojetí pravidel přenosu i podrobností o obnově lesa musela být přizpůsobena rovněž pravidla stanovená nařízením vlády č. 30/2014 Sb. V rámci jeho novelizace byly navýšeny sazby prakticky všech lesnických příspěvků a do-

plněno několik nových předmětů příspěvků. Dosavadní objem lesnických příspěvků poskytovaných z rozpočtu Ministerstva zemědělství (1,1 mld. Kč v roce 2020 a odhadem 2,1 mld. Kč v roce 2021) by novelizací nařízení vlády č. 20/2014 Sb. měl být navýšen o 1,6 mld. Kč v roce 2022

a o 2,5 mld. Kč ročně počínaje rokem 2023. Uvedené navýšení objemu se týká především příspěvku na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů, který je v období do roku 2023 výrazně spolufinancován částkou 8,54 mld. Kč z Národního plánu obnovy s cílem dosáhnout obnovy melioračních a zpevňujících dřevin na ploše 12 000 hektarů ročně.

NOVÉ PŘEDMĚTY PODPORY

Příspěvek na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů je počínaje rokem 2022 doplněn o dva nové předměty příspěvku usnadňující obnovu lesa – o mechanickou přípravu půdy a o ukládání klestu na hromady či valy. První uvedený předmět příspěvku spočívá v odstranění nebo rozrušení hrabanky či drnu a je poskytován sazbou 12 000 Kč/ha. Pokud je mechanická příprava půdy provedena frézováním se současným rozdrčením těžebních zbytků, dlouhodobě podporovaným v rámci příspěvku na ekologické a k přírodě šetrné technologie při hospodaření v lese, nelze žádat oba příspěvky současně.

Druhý nově zavedený předmět příspěvku přispívá sazbou 50 Kč/m³ na náklady na stahování klestu. Jeho podmínkou je ponechání klestu na hromadách či ve valech k zetlení v porostu (příspěvek není poskytován v případě pálení klestu či vyvážení klestu). Objem klestu se odvozuje od objemu vytěženého hroubí jako jeho jednonásobek, přičemž objem vytěženého hroubí má být na výzvu poskytovatele prokázán údaji z lesní hospodářské evidence nebo účetním, daňovým či výrobně-technickým dokladem.

O třetí nový předmět příspěvku (na instalaci feromonového odparníku do bariérového lapače) je rozšířen příspěvek na ochranu lesa. Zavěšení feromonové návnady do lapače je podporováno sazbou 150 Kč/ks; počet odparníků uvedených do žádosti je na výzvu poskytovatele žadatel povinen prokázat primárně doklady o jejich nákupu.

NOVÁ PRAVIDLA PŘENOSU REPRODUKČNÍHO MATERIÁLU

Při přípravě úprav vyhlášky č. 139/2004 Sb. prošla odbornou revizí dosavadní pravidla vertikálního i horizontálního přenosu reprodukčního materiálu lesních

dřevin (s jejich celkovým zjednodušením). Zatímco pravidla vertikálního přenosu jsou nadále uvedena jen v příslušné vyhlášce (vyhláška č. 456/2021 Sb.), u pravidel horizontálního přenosu došlo k jejich rozdělení a zapracování do obou právních předpisů, jimž je věnován tento článek. Pravidla horizontálního přenosu, která mají zásadní vliv na stabilitu lesních porostů, jsou nadále stanovena příslušnou vyhláškou (vyhláška č. 456/2021 Sb.) a platí pro veškerou umělou obnovu lesních porostů provedenou počínaje 1. 1. 2022. Zbývající část pravidel horizontálního přenosu je nově uvedena v příloze č. 12 k nařízení vlády č. 30/2014 Sb. a společně s pravidly uvedenými ve vyhlášce č. 456/2021 Sb. platí pro umělou obnovu lesa provedenou počínaje 1. 1. 2022, na niž je požadován finanční příspěvek. Nutno dodat, že minimálně do konce roku 2022 podle opatření obecné povahy platí z nové právní úpravy jen pravidla přenosu reprodukčního materiálu smrku ztepilého.

Praktickou aplikaci pravidel přenosu reprodukčního materiálu v jejich novém pojetí usnadní přehledné grafické zpracování pravidel (obdobu tabulky podporovaných dřevin) s odlišením těch, která při umělé obnově platí vždy, od pravidel, která platí jen pro umělou obnovu podporovanou z veřejných zdrojů. Přehled bude žadatelům k dispozici na webových stránkách Ministerstva zemědělství i v modulu pro žadatele. Významnou podporou žada-

tele i poskytovatele podpory bude nové pojetí formuláře žádosti BDI v modulu pro žadatele, v němž bude zavedena nová záložka „Původ reprodukčního materiálu“. Žadatel, který na záložce B bude uvádět umělou obnovu sjíjí či sadbou, bude povinen uvést rovněž základní informace o původu reprodukčního materiálu a mezi záložkou „Program B“ a záložkou „Původ reprodukčního materiálu“ odkázat obdobně, jako bylo u kůrovcového příspěvku u objemu dříví za porostní skupinu odkazováno na příslušný doklad pomoci jeho čísla na soupisce dokladů.

NOVÉ VYMEZENÍ PODROBNOSTÍ O OBNOVĚ LESA

Podle nové vyhlášky č. 456/2021 Sb. je pozemek považován za obnovený tehdy, roste-li na něm alespoň 60% minimálního počtu životaschopných jedinců stanoviště vhodné pro ploše. Nově zavedená definice obnoveného pozemku tak oproti dosavadní vyhlášce č. 139/2004 Sb. poskytuje vlastníkově lesa větší prostor pro využití přirozené obnovy dřevin před dosažením fáze zajištění porostu. Tomu se přizpůsobila i pravidla pro poskytování příspěvků na obnovu lesních porostů stanovená nařízením vlády č. 30/2014 Sb. Pro přirozenou obnovu a umělou obnovu sjíjí je nadále požadováno, aby v době splnění

předmětu příspěvku (po dosažení fáze semenáčků) na ploše byl alespoň počet odpovídající minimu, a to podle tabulky v příloze č. 4 k vyhlášce č. 456/2021 Sb. U umělé obnovy sadbou je nárok na příspěvek nově podmíněn alespoň 60 % počtu podle tabulky v příloze č. 4 k vyhlášce č. 456/2021 Sb. (do roku 2021 bylo požadováno 100 % počtu). Minimální počet, z něhož je sledováno 60 %, je nadále možné snížit o 10 % při použití krytokořenných semenáčků či sazenic, nebo nově o 20 % při použití poloodrostků či odrostků.

ZMĚNY V PRAVIDLECH PŘÍSPĚVKŮ NA OBNOVU, ZAJIŠTĚNÍ A VÝCHOVU LESA

Výčet stanovištně vhodných dřevin, na něž je příspěvek poskytován, byl nově rozšířen o dřeviny základní přípravné. Některé z těchto druhů dřevin (jmenovitě BR, BRP, JR, OS, OL a OLS) byly dosud podporovány v případě sje a zajištění lesních porostů ze sje; nově jsou podporovány všechny druhy přípravných dřevin bez ohledu na způsob obnovy.

Podpora smrku ztepilého je v případě umělé obnovy (sje i sadbou) a v případě příspěvku na zajištění lesních porostů nadále omezena na stanoviště náležejících do 5. a vyšších LVS (s výjimkou stanovišť náležejících do edafických kategorií G a T). Širší podpora SM je možná u pří-

spěvku na přirozenou obnovu, kde je dřevina podporována i v případech uvedených v tabulce podporovaných dřevin zkratkou SM*.

Nyní ve stručnosti k jednotlivým předmětům příspěvku na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů (zmiňovány nejsou změny spočívající v navýšení sazeb). Příspěvky na přirozenou obnovu a sje, které dosud sdílely společný kód předmětu příspěvku, byly nově rozděleny pod kódy B.a.1 až B.a.4. Důvod vyplývá ze zvyšujícího se využívání umělé obnovy sje, pro niž je nutné předložit doklad o původu semenné suroviny. Přidělením samostatného kódu B.a.3 a B.a.4 již bude možné případy sje odlišit od přirozené obnovy.

U příspěvku na umělou obnovu sadbou první (B.b.1 a B.b.2) došlo rovněž k doplnění samostatných kódů pro poloodrostky a odrostky. Ty byly dosud podporovány sazbou stanovenou pro sazenice, nově bude platit pro poloodrostky sazba 30 Kč/ks a pro odrostky sazba 50 Kč/ks. Stávající kódy předmětu příspěvku (s nově zvýšenou sazbou 9/15 Kč/ks) budou určeny pro semenáčky a sazenice lesních dřevin bez jejich rozlišování.

Příspěvek na umělou obnovu sadbou opakovanou (B.c.4) byl s novelou nařízení vlády č. 30/2014 Sb. bez náhrady zrušen. O obvyklé náklady na vylepšování byla navýšena sazba příspěvku na následnou péči o výsadbu (z 12 000 Kč/ha/rok na

16 000 Kč/ha/rok pod dobu 5 let bezprostředně následujících po sobě); novou podmínkou čerpání příspěvku je proto vylepšení výsadby tak, aby počet životaschopných jedinců nadále odpovídal definici obnoveného pozemku (60 % z minima podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 456/2021 Sb.). Přechodným ustanovením nařízení vlády č. 455/2021 Sb. je rovněž prodloužena doba poskytování příspěvku na následnou péči na dobu 5 let i u výsadeb z roku 2019, u nichž by bez novelizace bylo možné příspěvek čerpat jen 4 roky. Na výsadby z roku 2019 je tedy příspěvek na následnou péči poskytován po dobu 5 let počínaje rokem 2020, u výsadeb z roku 2020 či novějších po dobu 5 let počínaje rokem výsadby (platí i pro případy podzimních výsadeb). S ohledem na dosavadní nejasnosti některých žadatelů o podstatě příspěvku na následnou péči byla pravidla upřesněna v tom smyslu, že o příspěvek se žádá po provedení ochrany výsadby před zimním okusem zvěří (v případě oplocené výsadby se provedením této ochrany rozumí kontrola a v potřebném rozsahu i oprava oplocenky před koncem kalendářního roku). V modulu pro žadatele bude metodické vedení žadatelů řešeno propustným upozorněním uživatele v případech, kdy jako měsíc dokončení péče o výsadbu volí mezi lednem a srpnem. Zásadnější změnou ve vykazování požadavku o příspěvek na následnou péči o výsadbu bude uvádění smíšené výsadby do jednoho řádku – údajem o celkové (souhrnné) ploše stanovištně vhodných dřevin ve výsadbě a výčtem druhů stanovištně vhodných dřevin ve výsadbě (např. SM JD BK 0,60 ha). Jednotlivé druhy dřevin ze smíšené výsadby již nebude nutné uvádět do samostatných řádků a sledovat redukovanou plochu jednotlivých druhů dřevin.

Za uvedení stojí ještě změny u dvou dosud nezmiňovaných předmětů příspěvku na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů. Podmínkou čerpání příspěvku na zřizování oplocenky je nově 40 % zastoupení MZD (oproti dosavadnímu požadavku na 30 % zastoupení MZD). U příspěvku na výchovu pak dochází k výraznému zjednodušení dosavadního ustanovení o četnosti podpory v rámci doby platnosti LHPO. Příspěvek je nově, bez ohledu na imisní pásmo, poskytován dvakrát za decennium a pouze jednou sazbou (bez ohledu na to, jak při výchově bylo řešeno rozčlenění porostu).

PROBLEMATIKA SKUTEČNÝCH MAJITELŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

S žádostmi o příspěvek, jejichž předmět byl splněn počínaje 1. 1. 2022, bude nově spojena povinnost žadatele, který je právnickou osobou povinnou evidovat skutečné majitele, přiložit k žádosti jako samostatnou přílohu úplný výpis údajů o jeho skutečných majitelích. Podle nové právní úpravy této problematiky zákonem č. 37/2021 Sb., účinné od 1. 6. 2021, se povinnost evidovat skutečné majitele týká všech právnických osob s výjimkou těch, jejichž právní forma je uvedena v § 7 uvedeného zákona – povinnost evidovat skutečné majitele nemají zejm. stát, kraje a obce, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace, státní podniky, církve a náboženské společnosti, honební společenstva, právnické osoby ovládané výhradně státem, krajem či obcemi a obecně prospěšné společnosti založené státem, krajem či obcemi. Povinnost evidovat skutečného majitele (buď koncového příjemce, nebo osobu s koncovým vlivem) mají všechny ostatní subjekty, z nichž v oblasti lesního hospodářství a myslivosti je třeba zdůraznit zejm. právnické osoby ovládané církvemi, právnické osoby (především družstva) ovládané nejen obcemi, ale i soukromými osobami, a stejně tak spolky (včetně mysliveckých).

Předkládáním úplného výpisu údajů o skutečném majiteli v souladu s § 14 odst. 3 písm. e) bodem 2 zákona č. 218/2000 Sb. bude (na rozdíl od současné praxe vpisování těchto údajů do formuláře žádosti) zajištěn soulad údajů na příloze žádosti s údaji evidovanými o právnické osobě v Evidenci skutečných majitelů, dostupné na adrese esm.justice.cz. Předkládaný výpis údajů o skutečných majitelích žadatele nemá být starší než 3 měsíce a má obsahovat údaje platné v době podávání žádosti. Výpis je možné získat zdarma na uvedené webové stránce po přihlášení údaji používanými pro přihlášení do datové schránky. Právnické osoby nedisponující datovou schránkou se s žádostí o výpis musí obrátit na příslušný rejstříkový soud (za takto vyhotovený výpis se platí stanovená částka). Pokud právnická osoba nesouhlasí s údaji uvedenými v Evidenci skutečných majitelů (vzniklých z převážné části automatickým průpisem údajů z veřejných rejstříků před 1. 6. 2021), musí se v této věci obrátit na příslušný

rejstříkový soud. Do změny údajů v Evidenci skutečných majitelů se současné údaje považují za platné. Důležité je upozornit rovněž na situaci, kdy o právnické osobě je v Evidenci skutečných majitelů uvedeno, že subjekt dosud nesplnil povinnost zaevidovat své skutečné majitele (a údaje se do Evidencie skutečných majitelů nedostaly ani při automatickém průpisu údajů z veřejných rejstříků) – v takovém případě podle důvodových zpráv k nové právní úpravě nemá být podpora poskytnuta, dokud není povinnost evidence skutečných majitelů splněna.

V této situaci apelujeme na žadatele, kteří jsou právnickou osobou, aby při sestavování žádosti věnovali potřebnou pozornost uvádění informace, zda jsou právnickou osobou mající skutečné majitele, a v případě kladné odpovědi měli na paměti novou povinnost přiložit k žádosti výpis z Evidencie skutečných majitelů. Ve svém čestném prohlášení žadatel potvrzuje správnost a pravdivost všech údajů uváděných do žádosti a jejich příloh, což se vztahuje i na údaje o skutečných majitelích. Žádost s nesprávně uvedenými informacemi nebo chybějícím výpisem údajů o skutečných majitelích musí být poskytovatelem vrácena k opravě či doplnění, což zvyšuje administrativní zátěž obou stran v řízení o poskytnutí příspěvku s dopadem na prodloužení doby potřebné pro schvalování a výplatu žádostí.

SOUVISLOSTI NÁRODNÍHO PLÁNU OBNOVY

Národní plán obnovy ČR umožňuje využít z evropského Nástroje pro oživení a odolnost finanční prostředky na dvě prioritní oblasti v lesnických dotacích. Prostřednictvím subkomponenty 2.6.5 „Budování lesů odolných klimatické změně“ je pro financování příspěvku na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů (program B) schváleno pro období do roku 2023 celkem 8,54 mld. Kč. Ze subkomponenty 2.6.6 „Zadržování vody v lese“ je možné na opatření realizovaná podle § 35 lesního zákona ve veřejném zájmu čerpat ve stejném období celkem 300 mil. Kč. S využíváním prostředků z obou subkomponent Národního plánu obnovy je spojena povinnost sledovat dodavatele (v případě veřejných zadavatelů i subdodavatele) prací. Přehled dodavatelů (subdodavatelů) je v žádosti BDI na záložce programu B vytvořen nad tabulkou pro jednotlivé požadavky o příspěvky a není s touto tabulkou provázán (žadatel pro jednotlivé řádky neuvádí, kdo byl dodavatelem pěstebních prací). Cílem této „evidence“ je vyloučit střet zájmů nejenom u osoby žadatele, ale rovněž u dodavatelů (a v případě veřejných zadavatelů i u subdodavatelů) prací. Údaje o dodavatelích budou v programu B vykazovány po dobu financování těchto příspěvků z Národního plánu obnovy a bude je nutné dodateč-

ně zjistit i u žádostí již vyplacených s podporou z Národního plánu obnovy. Ve věci doplnění dodavatelů u starších žádostí budou žadatelé kontaktováni Ministerstvem zemědělství v průběhu roku 2022 v prostředí modulu pro žadatele. Při tomto dodatečném vykazování dodavatelů předem prosíme žadatele o potřebnou vstřícnost a součinnost, protože je potřeba údaje o dodavatelích dodatečně doplnit pro co největší počet žádostí. U žádostí, pro které údaje o dodavatelích žadatelé neprokáží, dojde k jejich vyřazení z financování Národním plánem obnovy pod financování ze státního rozpočtu a k dodatečnému čerpání rozpočtu MZe určenému pro nové žádosti o lesnické příspěvky, čímž může být ohroženo vyplacení nových žádostí v plné výši. Při vykazování údajů o dodavatelích je samozřejmě akceptována i situace, že veškeré práce provedl žadatel svépomocí nebo vlastními zaměstnanci.

S financováním příspěvku na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů z Národního plánu obnovy souvisí ještě požadavek Evropské komise na územní omezení podpory douglasky tisolisté, který byl na dobu financování příspěvku z Národního plánu obnovy vtělen do vysvětlivek pod tabulkou sazeb pro příspěvek na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů (tabulka II v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 30/2014 Sb.). Vyloučení pod-

pory douglasky tisolisté platí pro území Natura 2000 (evropsky významné lokality i ptačí oblasti) a pro všechny kategorie zvláště chráněných území.

MODUL PRO ŽADATELE

V souvislosti s novelou nařízení vlády č. 30/2014 Sb. je nutné provést rekonstrukci všech formulářů sestavovaných v modulu pro žadatele (MPŽ). Nový formulář ohlášení (pro rok 2022) je v MPŽ k dispozici od 15. 12. 2021 (předpoklad v době přípravy článku). V tomto formuláři se uživatelé setkají s novou typologií žadatelů, kteří jsou fyzickou osobou. Dosud bylo mezi fyzickou osobou podnikající a nepodnikající rozlišováno obecně (podle existence IČO); nově bude podnikání fyzické osoby posuzováno ve vztahu k lesnímu hospodářství (či k myslivosti v případě mysliveckých příspěvků) a žadatelé budou při zakládání formuláře volit mezi fyzickou osobou nepodnikající v lesním hospodářství (neuvádí IČO), fyzickou osobou podnikající v lesním hospodářství (uvádí IČO) a právnickou osobou (vždy uvádí IČO), obdobně pak ve formulářích žádostí o myslivecké příspěvky.

Formuláře žádostí o příspěvky provedené do roku 2021 budou v modulu postupně vyřazeny (žádosti o myslivecké

příspěvky hned s koncem roku 2021, žádosti o lesnické příspěvky k 31. 3. 2022). Nové formuláře žádostí budou během prvního čtvrtletí roku 2022 zpřístupňovány postupně (podle náročnosti úprav). Nejdříve budou k dispozici formulář žádosti o příspěvek poskytovaný na lovecké psy a dravce (program K) a formulář žádosti o příspěvek na vyhotovení LHP (program H). Pravděpodobně až s koncem prvního čtvrtletí 2022 bude zpřístupněn nový formulář žádosti BDI na práce provedené od 1. 1. 2022. Kromě výše zmíněného doplnění formuláře o informace k původu reprodukčního materiálu použitého k umělé obnově lesa budou provedeny i úpravy, s nimiž se žadatelé setkali při posledním kole příjmu žádostí o kůrovcový příspěvek – možnost exportu údajů v tabulkách do XLS souboru, existence součtového řádku na konci tabulek, funkce „předpokládané přílohy“ upozorňující žadatele na přílohy vyplývající z údajů uvedených do žádosti a rovněž doplnění tiskové sestavy o informace pro žadatele (zejm. k nutnosti podání žádosti na krajský úřad a k předpokládaným přílohám). Obdobně jako u kůrovcového příspěvku bude nově upravena část určená pro údaje o odborném lesním hospodáři.

Formulář žádosti o příspěvky poskytované vybraným uživatelům honiteb (program G) bude zpřístupněn jako poslední, nejpozději v dubnu 2022. Vzhledem k příjmu žádostí o tyto příspěvky do 31. 8. 2022 zůstane uživatelům honiteb k dispozici dostatek času na přípravu a podání žádosti.

ZÁVĚREM

Informace uvedené v tomto článku platí pro žádosti o příspěvky, jejichž předmět byl splněn počínaje 1. 1. 2022. Na žádosti o lesnické příspěvky podávané během prvního čtvrtletí roku 2022, a to ještě za práce provedené v závěru roku 2021, se vztahuje předchozí právní úprava v nařízení vlády č. 30/2014 Sb. před jeho novelizací i ve vyhlášce č. 139/2004 Sb. před její náhradou vyhláškou č. 456/2021 Sb.

Autor:

Ing. Tomáš Smejkal

odbor koncepcí a ekonomiky

lesního hospodářství MZe

E-mail: tomas.smejkal@mze.cz

PŘIPRAVOVANÁ EVROPSKÁ LEGISLATIVA – JE ČEHO SE OBÁVAT?

Jana Čacká, Jan Ďoubal, Pavla Slavičková

Evropská komise připravuje v rámci balíčku legislativy nazývané Green Deal také nařízení proti odlesňování. Nařízení, které možná již od roku 2022 přinese nový, nečekaný a citelný nárůst administrativy vlastníkům lesa a obchodníkům se dřevem. A nejen jim.

NAŘÍZENÍ O DŘEVU SE STANE MINULOSTÍ

Vzpomínáte si ještě na rok 2013? Konkrétně na 3. 3. 2013? Ne? To bylo datum, kdy vstoupilo v platnost nařízení č. 995/2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky, zkráceně nařízení o dřevu nebo také EUTR. Začali jsme se všichni seznamovat s termíny jako „uvádění na trh“ a „hospodářský subjekt“ nebo „systém náležité péče“. První kroky v rámci proškolení i první kontroly provázely emoce a určitě i nepochopení. A kdo by si vzpomněl na období ještě před rokem 2013, tedy na rok 2010 a přijetí tohoto nařízení? Tehdy se o něm moc nedeбатovalo, zčásti i proto, že byla odborná veřejnost ukolébávána informacemi typu „že se to malých vlastníků netýká“ nebo „že to vůbec nebude nic pro domácí produkci“ apod. Bylo by vhodné si

na to vzpomenout, protože nyní jsme ve velmi podobné, ovšem v něčem mnohem vážnější situaci. A bude se nás týkat zcela jistě.

NOVÉ, „LEPŠÍ“ NAŘÍZENÍ

Novou právní normou by výše uvedené nařízení EUTR (nařízení o dřevu) mělo být zrušeno. Ale nejásejme, bude nahrazeno novým nařízením, které se nebude týkat jen dřeva a dřevařských výrobků, ale zahrne i jiné komodity (např. kávu, kakao, sóju, hovězí maso apod. a do budoucna další komodity), a co je nejdůležitější, nesoústředí se pouze na doložení legality dřeva a dřevařského výrobku uváděného na trh, ale komodity musí být tzv. „deforestation free“. Co tento termín znamená? Komise plánuje stanovit riziko odlesňování a degradace lesů pro každou komoditu a produkt na úrovni jednotlivých

zemí a zveřejnit seznam hospodářských subjektů a obchodníků, kteří selhali v plnění těchto povinností. Je pochopitelné, že se znásobí administrativní náročnost, jak pro samotné hospodářské subjekty či obchodníky, tak pro kontrolní orgány.

SYSTÉM NOVÉHO NAŘÍZENÍ „DEFORESTATION FREE“

Co to představuje pro hospodářské subjekty? Ty budou nuceny vytvořit a vést systém náležité péče a zároveň ho nahlásit do registru, který bude pravděpodobně spravovat nově vytvořený orgán Evropské komise nebo Evropská komise sama, a to před samotným uvedením produktu na trh. Dále bude nutné předložit prohlášení o shodě, kterým hospodářský subjekt přebírá odpovědnost za soulad s tímto nařízením. Uvedené se bude týkat všech hospodářských subjektů, což jsou také

vlastníci lesa, dovozci dřeva a dřevařských výrobků aj., kteří budou uvádět dřevo na trh, a to jak na vnitřní trh EU, tak na celosvětový. Podrobnosti dosud nejsou definitivně popsány, každopádně vzhledem k přístupu komise je jasné, že výše popsané administrativní povinnosti plně dopadnou na hospodářské subjekty, ale i na obchodníky. A věřte, že je velký rozdíl mít připravený systém náležitě péče se všemi podpůrnými dokumenty v šanonu pro případ kontroly, nebo, jak je výše uvedeno, jej povinně registrovat do jakéhosi elektronického registru než dřevo budete prodávat.

CO PŘEDSTAVUJE NOVÉ NAŘÍZENÍ PRO PŘÍSLUŠNÉ ORGÁNY?

V každé členské zemi bude muset být založen „příslušný orgán“. Příslušný orgán bude kontrolovat hospodářské subjekty i obchodníky, jestli vedou systém náležitě péče, mají k dispozici dokumentaci, zda mají prohlášení o shodě či jsou registrováni. Budou probíhat samozřejmě také fyzické kontroly. Příslušný orgán dále bude muset zajistit, aby kontroly pokryly alespoň X % (nebylo dosud stanoveno) objemu komodit a produktů umístěných na trh EU.

ZKUŠENOSTI Z PROJEKTOVÁNÍ NAŘÍZENÍ

Kde vidí největší konflikty Pavla Slavičkové a Jan Ďoubal, specialisté ÚHÚL, kteří se aktivně účastnili jednání expertní skupiny v Bruselu, kde Evropská komise zástupce členských států o návrhu nového nařízení informovala a poskytla i prostor pro dotazy. Své postřehy doplňuje také Jana Čacká, která koordinuje aktivity ÚHÚL spojené s nařízením o dřevu.

Jan Ďoubal

„Je nutné poukázat na těžko předvídatelný nárůst administrativních nároků. Nejen Česká republika se obává nekontrolovatelného nárůstu povinností pro vlastníky lesů. Zároveň se musíme podrobně podívat, jaké nároky budou kladeny na úřady, jež budou muset na nové nařízení dohlížet. Povaha ukládaných povinností bude znamenat nejen potřebu navýšení lidských zdrojů, ale též kapacit v IT infrastruktuře.“

Pavla Slavičková

„Z mého úhlu pohledu jde o návrh legislativy, který nebyl dostatečně komunikován s veřejností, které se přímo týká, a ani s expertní skupinou pro EUTR/FLEGT tvořenou členskými státy. Nařízení proti odlesňování bohužel nijak nereflektuje chyby, které byly odhaleny při implementaci nařízení EUTR. Jako naprosto zásadní vidím problém ve spoléhání se na systém náležitě péče, jakožto na nástroj, který by měl zamezit odlesnění a degradaci lesů. Mezi hlavní mechanismy tohoto systému patří potvrzení, že daná komodita nezpůsobuje degradaci lesů a odlesnění v místech původu. Toto ověření je pouze na hospodářském subjektu a mělo by vzniknout na základě obdržení množství dokumentace a údajů o komoditě, včetně ověření souřadnic na mapových podkladech. Celkově se tedy bavíme o dokumentaci, třeba o povolení k těžbě, prohlášení o využití zemědělské půdy apod., která musí být za prvé legálně vydaná zemí původu, za druhé ověřitelná (u místních úřadů) a za třetí musí obsahovat informaci o přesném místě původu, tedy souřadnice, které by pak měly být ověřitelné v mapách z leteckých snímků. To vše je zapotřebí udělat ještě před tím, než se zboží proclí. Navíc je těžké spoléhat se na takovou dokumentaci (pokud je vůbec možné ji sehnat a doložit) ze zemí s vysokou mírou korupce. Vzhledem k předchozím a velmi bohatým zkušenostem s EUTR, kdy jsme jako příslušný úřad komunikovali s úřady Brazílie, Peru, Indonésie a dalšími, mám velké pochybnosti o možnosti ověřování pravdivosti předložené dokumentace, a to jak dovozcem, tak příslušným orgánem. Na tyto chyby jsme zásadně upozorňovali například při únorové konferenci „Due Diligence“, kde byla komise přítomna, nebo na setkání platformy, kde o problematice ověřování ze satelitních snímků hovořil také odborník ÚHÚL Petr Lukeš.“

Jana Čacká

„Od roku 2013 jsme provedli více než 800 kontrol hospodářských subjektů, poskytujeme stále odborné a technické poradenství, aktivně se zúčastňujeme mezinárodních jednání, máme opravdu široké spektrum znalostí a zkušeností. Je nepochopitelné, jak se podceňují při přípravě nové legislativy „nedodělky“. Za těmi lze jednoznačně vidět časový tlak vedení Evropské komise a poptávku po rychlém a zdánlivě snadném řešení problematiky odlesňování ve světě. Připravuje se přijetí normy, kde se dnes nevyjasně-

Kontroly provedené v rámci nařízení o dřevu v období 2013–2021

Rok kontroly	Domácí produkce	Dovozci	Součet
2013	48	6	54
2014	70	28	98
2015	75	34	109
2016	65	38	103
2017	50	50	100
2018	65	34	99
2019	48	64	112
2020	21	76	97
2021	26	49	75
Celkový součet	468	379	847

né postupy odbyvají způsobem „to se potom nějak udělá“, případně že „se přijme doplňující prováděcí předpis“. Prováděcí předpis stojící na vratkých základech primárního předpisu nedořeší nic. Zvláště když u něj brozí opět nedostatečné projednání a přijetí bez akceptace zásadních připomínek. Nepředvídatelnost návrhu dále podporuje fakt, že zamýšlené hodnocení rizikovitosti zemí a hospodářských subjektů bude záviset, jak se nyní jeví, na svěvoli a uvážení Evropské komise a neziskových organizací.

Je třeba věnovat náležitě úsilí k porozumění celému návrhu, aby byla možnost celou legislativu pochopit a uchopit. Byli jsme v nedávné době osloveni pracovníky Ministerstva průmyslu a obchodu s dotazem na funkčnost systémů náležitě péče, kontrol a celkově dodržování nařízení o dřevu. Důvodem jejich zájmu je nařízení (EU) č. 2017/821, kterým se stanoví povinnosti náležitě péče pro dovozce cínu, tantalu, wolframu a zlata. Princip tohoto nařízení je velmi podobný nařízení o dřevu a připravovanému nařízení o odlesňování. Z řad dovozců kávy, kakaa a hovězího masa žádný dotaz nebyl položen, neumíme posoudit, jak dalece a zda vůbec se připravují na tuto legislativu. Ale my „od lesa a dřeva“ již něco víme a dokážeme posoudit i navrhované změny. A stále je čas učinit žádoucí kroky k úpravě některých povinností a mechanismů. Využijeme ten čas efektivně? Nebo se budeme za rok za dva zase divit, jaká byrokracie se na všechno naválila a zda má vůbec nějaký smysl?“

Autoři:

Ing. Bc. Jana Čacká

Ing. Jan Ďoubal

Ing. Pavla Slavičková

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů

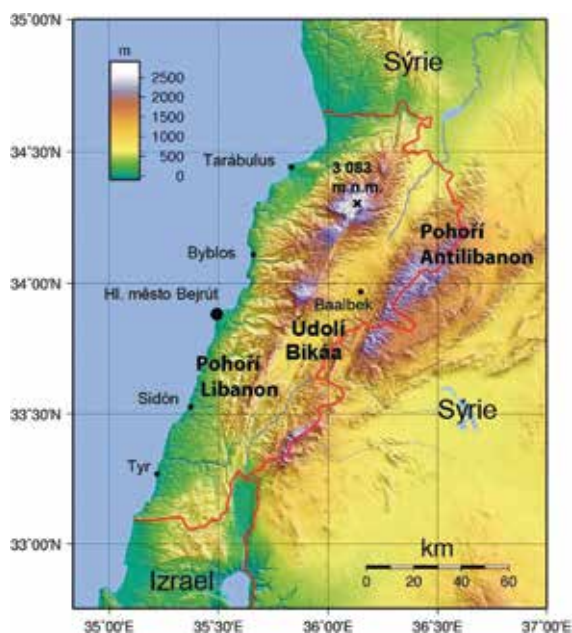
Odborná skupina EUTR

E-mail: cacka.jana@uhul.cz

LESY A DŘEVINY LIBANONU

Jiří Morawetz

Libanon, malý stát Blízkého východu, je v myslích české veřejnosti spojen s politickými problémy a katastrofami. Patří k nim následky občanské války, konflikty se sousedy, ozbrojené nevládní skupiny, ekonomická krize, ropná havárie či výbuch v bejrútském přístavu. Bezpečnostní situace zůstává napjatá. Na druhé straně je Libanon také zemí, která má z arabských států Asie největší rozlohu lesních porostů. Jejich tvář a užití se však velmi liší od lesů střeoevropských. Fakulta životního prostředí Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem je v této zemi činná již třetím rokem a spolupracuje s dvěma libanonskými univerzitami. Mimo jiné se věnuje výzkumu půd a připravuje založení dendrologické zahrady původních dřevin v jižním Libanonu.

Mapa Libanonu s vyznačením čtyř geografických pásem.

GEOGRAFICKÁ PÁSMATA LIBANONU

Geograficky se Libanon dělí na čtyři pásma různě vzdálená od pobřeží – příbřežní pás, pohoří Libanon, údolí Bikáa a pohoří Antilibanon. Podél pobřeží se nachází úzké, husté urbanizované pásmo teplého středomořského charakteru. Navazuje horské pásmo Libanon, kde se nachází největší část tamních lesů. Horstvo Libanonu dosahuje výšek kolem 3 000 m n. m. a drží se zde několik měsíců v roce sníh (existují i lyžařská střediska). Údolí Bikáa je důležitou zemědělskou oblastí a zahrnuje zbytky mokřadů. Mokřad Aammiq a přehrada Qaraoun slouží k odpo-

činku ptactva táhnoucího z Evropy do Afriky, patrně včetně českých čápů. Horstvo Antilibanon, ležící podél hranic se Sýrií, má méně lesů než horstvo Libanon a mediteránní klima zde přechází do stepního. Oproti většině jiných arabských států má tato země dostatek vody. Průměrné srážky činí kolem 970 mm ročně, což je více než v ČR (674 mm ročně).

LESY LIBANONU

Inventarizace lesů Libanonu a lesnické plánování byly podpořeny z různých západoevropských zdrojů. Dle statistik pokrývají lesy cca 12 % plochy země, což

znamená 126 000 ha lesů. Toto se může zdát málo ve srovnání s Evropou, nicméně jedná se o nejvyšší podíl v arabských státech Asie. Dalších asi 10 % rozlohy pokrývá dřevinatý porost, kde keřovité dřeviny nepřesahují 5 m výšky. Ke snižování podílu lesních ploch docházelo po stovky let, již od starověku. Přirozená obnova nestačila vyrovnat těžbu dříví pro stavbu lodí, budov a palivo. Teprve v posledních desetiletích se již snad podařilo úbytek lesa zastavit díky zalesňovacím programům podporovaným z USA a jiných zahraničních i domácích zdrojů. Nadále však lesy Libanonu čelí tlaku urbanizace, hrozbě eroze, požárům a v poslední době i změně klimatu.

Libanonský les s cedrem.

Mírné zvýšení podílu lesních ploch předpokládá Národní lesnický plán Libanonu 2015–2025, který byl zpracován s podporou Německa a Španělska. Lesní půda je ve vlastnictví soukromém (60 %), dále státním (přes jednu čtvrtinu) a také obecním a církevním. Lesy Libanonu jsou převážně dubové, borové a smíšené. Dubové porosty tvoří největší část lesních porostů, cca 42 % plochy. Ve srovnání se střední Evropou zahrnují ovšem mnohdy menší suchomilné druhy dubů se širokými rozestupy. Borové lesy jsou rychle rostoucí a tvoří přibližně 20 % porostů. Zbytek lesní plochy pokrývají smíšené a jehličnaté lesy s jalovcem, cedrem a jedlí.

VÝZNAČNÉ DŘEVINY LIBANONU

V lesních porostech Libanonu nalézáme tři druhy borovic: borovici kalábrijskou (*Pinus brutia*), borovici halepskou (*Pinus halepensis*) a borovici pinii (*Pinus pinea*). Borovice kalábrijská je původním druhem a byla předmětem zalesňovacích kampaní. Z krátkodobého pohledu je to druh s nejvýznamnější dřevoprodukční funkcí. V místních podmínkách je ovšem převažující formou užití palivové dříví pro domácnosti, výroba dřevěného uhlí a také slouží jako energetický zdroj pro pece při výrobě vápna. Některé výsadby byly jednodruhé a jsou kritizovány z hlediska ochrany biodiverzity krajiny. Borovice halepská je v Libanonu zastoupena mnohem řídkěji a je pravděpodobně nepůvodní. Je považována za méně odolnou vůči klimatickým výkyvům. Borovice pinie je vysazována hojně i mimo les a jejím hlavním užitkem jsou piniové ořechy. Všechny druhy borovic jsou silně ohrožovány požáry. Povolání pastvy a volného sběru suchého dříví v lese, a to za účelem snížení biomasy rizikové pro vzplanutí, může zřejmě požárové škody snížit.

V lesích dubových, v horách na severu země, nalezneme dub cer (*Quercus cerris*). Ten vytváří také největší nadzemní biomasu z lesních druhů Libanonu. Jeho porosty jsou však většinou pod ochranou a legálně se nemohou těžit. Nejpočetnějším dubem je malý dub kermesový (*Q. coccifera* subsp. *calliprinos*), velmi odolný druh. Dříve se využíval pro výrobu barviva. Je hostitelským druhem červce kermesového (*Kermes vermilio*), z jehož samiček se vyráběla karmínová či šarla-

Cedr libanonský (*Cedrus libani*), starý jedinec.

tová barva na látky. Dnes se užívá převážně na palivo a výrobu dřevěného uhlí. Dalším početným druhem je dub barvířský (*Q. infectoria*). Na tomto dubu vytváří hálky drobná vosička z čeledi žlabatkovitých (*Cynips gallae tinctoriae*). Dříve se tyto hálky používaly na výrobu inkoustu a černého barviva. Taniny získané z těchto hálek mají také léčebné účinky (proti-zánětlivé aj.).

Jedle cilicijská (*Abies cilicica*) se vyskytuje již jen vzácně v chladných horských polohách pohoří Libanonu. Dosahuje výšky 35 metrů. Již ve starověku byla intenzivně těžena pro stavební dříví. Dnes stojí pod legislativní ochranou a je předmětem zalesňovacích projektů. Patrně nejznámější dřevinou Libanonu je cedr libanonský (*Cedrus libani*), který je vyobrazěn na libanonské vlajce. Cedrové lesy však byly většinou vytěženy na stavbu lodí a budov již počátkem 1. století našeho letopočtu, ještě před příchodem Římanů. Zbytky porostů tohoto stromu představují méně než 2 % plochy libanonských lesů. Tento druh roste optimálně v nadmořské

výšce 1800–2000 m. V důsledku oteplování se jeho optimum posunuje výše do hor. Druh podléhá legislativní ochraně a je předmětem národních a mezinárodních zalesňovacích aktivit. Cedr libanonský je ve své zemi populární a o historii jeho využívání a snahách o obnovu by se dala napsat celá skripta.

Autor:

Ing. Jiří Morawetz, Ph.D.

Fakulta životního prostředí

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí n. Labem

E-mail: j.morawetz@seznam.cz

Foto: autor

Článek byl publikován
díky podpoře České technologické
platformy pro zemědělství.

KÚRA KŮROU NEBOLI KŮROVÁ KÚRA

Václav Bažant, Petr Karlík

Je zima a sníh, v lese ani lísteček. Nebohým zajícům, srnkám a dalším býložravcům nezbyvá než okusovat výhonky dřevin a kůru ze stromů. Co na té kůře mohou mít? I my lidé, obzvláště v zimě, často podstupujeme různé kúry (z latinského slova „curatio“ – léčba): třeba odtučňovací, léčebnou či očištnou. Pojdme se tedy podívat, nakolik při těchto kúrách můžeme využít kůru dřevin.

Selský dub u Petrohradu je jeden z nejstarších dubů letních v ČR.

CO JE A K ČEMU SLOUŽÍ?

To je tedy otázka, co je to kůra – to je přeci jasné: je to povrch ztlustlých stonků dřevin a ti znalejší díky ní určí druh stromu i v zimním období. Není to ale tak jednoduché – z odborného hlediska je vhodnější používat dva jiné termíny: borka a lýko. Termínem borka je označována povrchová vrstva druhotně ztloustnutého kmene, která je tvořena odumřelými buňkami majícími zejména ochrannou funkci. Lýko je uloženo hlouběji a je fyziologicky aktivní částí kůry, která je hlavním vodivým elementem pro transport produktů fotosyntézy. Kůra má i další funkce související se skladováním vody, regulací metabolismu nebo hojením ran. Specializací a rozmanitými strategiemi se u jednotlivých dřevin vyvinula unikátní variabilita struktur povrchových pletiv kmene. Vedle úplně hladké neodlupčivé borky (buk a habr) jsou typy s velmi hrubou strukturou (borovice). Kůra má výborné izolační vlastnosti. Dokáže ochránit živá vnitřní pletiva před přehřátím, vyschnutím, ale i před mrazem. Mnoho dřevin má zhrublou kůru ve spodní části kmene jako obranu před požárem. V kůře stromů se dá najít spousta různých látek zabraňujících proniknutí houbových a hmyzích patogenů nebo nepříjemně chutnajících „lesnímu dobytku“.

TŘÍSLOVINY ZTRPČUJÍ ŽIVOT

Jsou to právě třísloviny neboli cizím slovem taniny, které se ve velké míře nacházejí v kůře dřevin a působí jako bariéra

proti mikroorganismům, houbám, hmyzu a, v neposlední řadě, proti býložravcům. Patří mezi tzv. antinutriční látky, což jsou sloučeniny, které rostliny produkují na svoji ochranu proti živočichům, kteří je konzumují. Nebo myslíte, že rostliny jsou altruistické organismy nabízející se nám masochisticky k snědku? Účelem uvedených látek je ztížit využití živin; konkrétně taniny jsou schopny vázat aminokyseliny a klíčové trávicí enzymy, a tím vedou k nižší využitelnosti bílkovin z potravy. Dřevinám vadí okus mnohem více nežli bylinám, a proto právě u nich nacházíme vysoké koncentrace tříslovin v kůře, pupenech, ale i listech.

Mají trpkou a svrávou chuť, kterou velmi dobře známe při konzumaci oblíbených nápojů... Ve víně je tedy nejen pravda, ale i tříslovina. A ta je také v čaji, kávě, kakau, přičemž všechny uvedené nápoje jsou připravené z částí dřevin. Pro úplnost však dodejme, že se taniny nacházejí také v nejrůznějším, zejména nezralém ovoci, především v brusinkách, borůvkách a trnkách. Třísloviny chrání před predací i samotná semena – typicky žaludy či různé druhy ořechů.

Třísloviny jsou vodou rozpustné organické sloučeniny patřící do skupiny rostlinných polyfenolů. Kůra dubů může obsahovat 8–20 % tříslovin, smrků kolem 12 %, a kůra blahovičnicku dokonce až 50 %.

V přírodní medicíně se třísloviny užívají při onemocněních trávicího traktu, k zástavě krvácení nebo jako diuretika. Povrchově mohou pomoci na menší poranění kůže, popáleniny či omrzliny. Nehodí se však na rozsáhlejší poranění kůže, protože se vstřebávají a mohou poškodit játra. Třísloviny se také používají jako protijed na některé druhy alkaloidů a při intoxikaci organismu těžkými kovy. Mají antioxidační a díky vazbě na bílkoviny povrchů mikrobiálních patogenů také antiseptický účinek.

Třísloviny se odpradávná používaly k činnosti usní. Při použití přírodních tříslovin, např. z dubové kůry, jsou odolnější vyšším teplotám, vlhkosti a působení bakterií. Výsledný materiál má obvykle světle hnědou barvu, je prodyšný, pevný a pružný. Ano, lesnická brašna „provazka“, kterou dost možná nosíte, bývá vyrobena z tříslem činěné kůže. Je velká škoda, že kožedělný průmysl, a zejména činění tříslem, je v naší zemi prakticky v troskách. Získávání třísla z kmenů stromů, zejména

dubů, takzvané loupnictví, bylo v dávné minulosti velmi rozšířené, a pokud probíhalo živelně, působilo velké poškození lesa. Proto jej lesníci jen velmi neradi viděli. Kůra byla loupána různým způsobem, leckdy ze živých, jindy již z pokácených stromů, a ještě v lese sušena. Na loupání kůry ze smrků a její sušení pro následné drcení za účelem získání třísla vzpomíná ještě lesník Antonín Roháček, který tuto činnost v raných 50. letech 20. století prováděl jako žák lesnické školy na Valdeku v Brdech.

KŮRA Z NAŠICH LUHŮ A HÁJŮ

V následujícím textu vám představíme druhy naší přírody, jejichž kůru lze využít pro léčebné účely. Obecně platí, že kůru sbíráme z mladších větviček vždy na jaře, před olistěním, kdy je plná mízy a dobře se sloupává.

Kůra vrby bílé (*Salix alba*)

V lidovém léčitelství se z kůry, sloupávané na jaře z dvouletých až tříletých tenkých větví, připravují odvary, které snižují teplotu, tiší bolesti, léčí nespavost a revma. Při vnějším užití se aplikuje proti kožním plísním, při pocení nohou a na nehojící se rány.

Kůra vrby obsahuje třísloviny (až 10 %), flavonoidy, šťavelany, a především glykosid salicin, který se mění v játrech na kyselinu salicylovou. Právě ta stojí za řadou účinků, jako je snižování teploty a bolesti hlavy, protizánětlivým působením a vyvoláváním nadměrného pocení. Zevně se vrbová kůra používá hlavně ve formě obkladů špatně se hojících ran a do koupelí při nadměrném pocení nohou.

Vrba má mimořádné místo v historii farmakologie a syntetické výroby léčiv. Přírodní salicin byl poprvé izolován a popsán v roce 1828, přičemž již v roce 1859 byla objevena levná výroba kyseliny salicylové z fenolu. Obě látky však měly řadu vážných nežádoucích účinků, což bylo vyřešeno v roce 1897 přípravou kyseliny acetylsalicylové, která byla o dva roky později patentována pod obchodním jménem Aspirin (podrobněji viz také srpnová LP). Přestože využití vrbové kůry prakticky vytlačily syntetické preparáty, má její užití význam zejména pro lidi, kteří tyto preparáty špatně snášejí.

Vrba byla však jako léčivá rostlina dobře známá už od antiky. Kromě stahujících

a dalších účinků je od této doby tradováno ještě jedno využití: pití vrbového odvaru jako prostředek pro utišení sexuálního chťiče.

V minulosti byla snaha využít vrby také jako prostředku proti malárii. Od poloviny 17. století se začala v Evropě proti této nebezpečné nemoci používat kůra chinovníku dovážená ze zámorí, která však byla velmi drahá, a tak byla snaha ji nahradit domácí surovinou. Zkoušela se kůra jasanu, jírovce, a zejména vrby, obzvláště vrby bílé. K výběru vrby vedla především podobně velmi hořká chuť a prokazatelné antipyretické účinky.

Dub (*Quercus* sp. div.)

Duby jako statné a věkovité stromy byly mnohými národy považovány za posvátné a těšily se mimořádné úctě. Dlouhý životní cyklus dubů je založen na velmi vysokém obsahu tříslovin ve dřevě a kůře. Tyto látky je chrání před různými patogeny a zpomalují rozkladné procesy. Dubová kůra je proto využívána jako prvořadý zdroj tříslovin. Působí protizánětlivě, zastavuje krvácení, urychluje hojení drobných

Hrubá textura kůry starých dubů.

MAST Z DUBOVÉ KŮRY

Co je potřeba:

- 50 g dubové kůry,
- 100 g bílé lékařské vazelíny,
- hrnec a menší plechový hrnek
- jemný cedník nebo vhodná tkanina

Lékařskou vazelínu rozejdeme v menším hrnku vloženém do vodní lázně. Přidáme nadrcenou sušenou dubovou kůru z mladých větví a zamícháme. Necháme ztuhnout a odležet přes noc. Ideálně postup ještě tak dvakrát opakujeme. Poté rozejděnou směs přecedíme a čistou tekutinu dáme ztuhnout do uzavíratelné misky, ve které budeme masť uchovávat.

Tato masť je vhodná pro zevní užití na hemeroidy, kožní záněty, ekzém, lupénku, pocení nohou a rukou, popáleniny, spáleniny od slunce a další obtíže.

DUBOVÉ KAPKY

Co je potřeba:

- 20 g dubové kůry,
- 100 ml vysokoprocenního etanolu (ideálně 60%)

Výroba lihové tinktury z dubové kůry je velmi jednoduchá. Jeden díl sušené kůry zalijeme 5 díly alkoholu (např. na 20 g kůry použijeme 100 ml alkoholu). Necháme louhovat při pokojové teplotě alespoň 14 dnů a každý den řádně protřepeme. Poté kapky scedíme a používáme na nejrůznější kožní ranky a záněty. Kapky lze užívat i vnitřně na výplachy ústní dutiny při paradentóze, aftách a podobně, jen je třeba obezřetnost, pokud používáte jiné léky, jejichž účinek by mohly dubové kapky inhibovat.

nějších ran. Je osvědčeným pomocníkem při léčbě hemeroidů, vředů, křečových žil a plísňové infekce kůže. Doporučována je i k urychlení hojení po porodu. Koupele nohou zabraňují jejich nadměrnému pocení. Vnitřně působí proti průjmům a zánětům trávicího traktu, ve velkých dávkách však vyvolává zvracení. Silně svíravé účinky dubové kůry se využívají v kosmetice na pletové masky vyhlazující vrásky. Nejlepší kvalitu má kůra z mladých stromků. Ta se dá bez velkých škod získat z prořezávkového materiálu v dubových kulturách. Kůra se oloupe a suší na přímém slunci. Sušením se zkroutí do úhledných ruliček.

Sírově žluté lýko a dřevo dříví obecného.

Dříví obecné (*Berberis vulgaris*)

Dříví je domácí trnitý keř, který se dobře pozná podle výrazně žluté barvy lýka a dřeva. Kůra dříví je v mírných dávkách ve formě nálevu využívána pro zlepšení chuti k jídlu, jako diuretikum a mírné projímadlo. Působí pozitivně na žlučové cesty a funkci ledvin, včetně léčby ledvinových kaménků. Kůra má silně hořkou, svíravou chuť a obsahuje alkaloidy berberin, oxyakantin a berbamin, dále trísloviny, pryskyřice, silice, škrob, flavonové sloučeniny. Čaje a extrakty z dříví by neměly užívat těhotné a kojící ženy. V případě kůry dříví buďte obzvláště opatrní na předávkování! Může dojít až k ochrnutí dýchacího a vazomotorického centra. Zralé plody s vysokým obsahem vitamínu C však můžete v přiměřené míře užívat bez obav, problematické alkaloidy (s výjimkou semen) neobsahují.

Krušina olšová (*Frangula alnus*)

Kůra krušiny má projímavé účinky a zlepšuje peristaltiku střev. Vnitřně se dále používá ve směsích na hubnutí, čištění krve a úpravu metabolismu. Druhotně může pomoci i při vyrážkách. Zevně se používá v obkladů na vředy a špatně se hojící rány. Kůru je nejlepší sbírat z mladých větví na jaře před rašením listů. Čerstvá kůra způsobuje silné zvracení, které bývá doprovázeno silnými bolestmi, proto

je třeba kůru užívat pouze sušenou, a to až po ročním ležení nebo po hodinovém zahřátí na 100 °C. Tím se obsažený frangulosid rozštěpí na účinné projímavé látky. Kůra krušiny je ve větších dávkách toxická a měla by se užívat vždy krátkodobě. Rovněž není vhodná pro těhotné a kojící ženy a malé děti. Jako projímadlo se někdy suší i plody krušiny – zde pozor na dávkování, neboť tato droga je mnohem silnější.

Další druhy kůr

Podobné využití jako kůra dubu má i jilmová (*Ulmus* sp. div.) a olšová kůra (*Alnus glutinosa*, *A. incana*). Olšová kůra má nadto využití při horečkách a nemocích z nachlazení. Pro své antipyretické účinky se jako náhražka chininové drogy, podobně jako vrbová kůra, používala kůra jasanu (*Fraxinus* sp. div.).

Významné léčivé využití má kůra (a plody) jírovce maďalu neboli koňského kaštanu (*Aesculus hippocastanum*), která je nedílnou složkou proslulé koňské masti. Jírovec upravuje venózní a lymfatické poruchy, působí blahodárně při hemeroidech a křečových žilách.

Specifický účinek má řesetlák počistivý (*Rhamnus cathartica*). Jak již název napovídá, tato rostlina je účinným projímadlem. K tomuto účelu lze použít její kůru, nicméně vyšší účinek mají plody tohoto keře.

Borka olše lepkavé.

Unikátní typ kůry břízy pýřité, Kersko.

Kůra krušiny má projímavé účinky.

Bílá kůra bříz (*Betula* sp. div.) odráží sluneční světlo a chrání strom před poškozením ultrafialovými paprsky. Bílý pigment betulín, který je obsažen v kůře stromu, má protizánětlivé a antivirové účinky, zejména proti určitým herpetickým virům. Jeho chemické deriváty jsou testovány na anti-HIV aktivitu.

V minulosti se využívala, zejména jako prokrvující prostředek na kůži, při revmatismu a dně, také kůra lýkovce jedovatého (*Daphne mezereum*). Vzhledem k jeho prudké jedovatosti jej však nemůžeme k domácímu užití doporučit, a to ani pro zevní užití.

KŮROVÁ EXOTIKA

Kůra velkého množství dalších dřevin se používá k léčivým účelům v různých končinách světa. Zaměříme se jen na dva velmi známé případy.

Skořice

Skořice je aromatická kůra skořicovníků, stálezelených tropických stromů čeledi vavřínovité (*Lauraceae*). Nejdůležitější z produkčního hlediska jsou skořicovník ceylonský (*Cinnamomum zeylanicum*) a skořicovník čínský (*Cinnamomum cassia*). Ze skořicovníku se využívá především sušená vnitřní část kůry bohatá na silice. Nositelem nejvýraznějších účinků skořice je obsažený cinnamaldehyd. Využívá se zejména k ochucování potravin, ale také jako přírodní fungicid při ochraně rostlin v zemědělství. V léčitelské snižuje krevní tlak, zmírňuje krvácení z nosu a při silné menstruaci, zlepšuje trávení a podporuje chuť k jídlu, používá se jako prostředek proti nachlazení, kašli, chřipce a zevně se používá proti revmatismu.

Chinin

Chinin je alkaloid nacházející se v kůře některých dřevin, zejména chinovníků (např. *Cinchona officinalis*, *C. pubescens*) a rodu *Remijia*, kteréžto patří do čeledi mořenovitých (*Rubiaceae*). Chemická podstata chininu byla poznána už v první polovině 19. století. Od roku 1944 je známa jeho umělá syntéza, nicméně dosud není efektivnější než izolace chininu z přírodních zdrojů.

Chinin působí jako slabé analgetikum a antipyretikum, používá se při trávicích potížích a nechutenství, především však

DUBOVÁ KOUPEL

Co je potřeba:

- 50 g dubové kůry
- velký hrnec s vodou

Koupele v odvarech z dubové kůry mají blahodárné účinky na lidskou pokožku. Koupel se připravuje povařením 50 g sušené kůry ve 4 litrech vody. K dostatečnému uvolnění účinných látek dojde po 10 minutách varu. Po scezení se krásně zbarvený koncentrát vylije do vany s vodou nachystanou ke koupeli. Doba lázně je minimálně 15 minut. Koupele se nedoporučují provádět dlouhodobě, protože by mohlo dojít k nadměrnému vysychání kůže. Rovněž by se neměly provádět při rozsáhlých ekzémech kůže.

je nejznámějším a nejstarším antimalarikem. Za dob, kdy Indie byla britskou kolonií, začal být z chininu připravován – původně výhradně jako lék – nápoj specifické chuti – tonik. Dnešní toniky však obsahují z lékařského hlediska jen zanedbatelné množství chininu, který je přítomen už jen na dochucení. To je možná i dobře, protože i chininem se lze předávkovat, což vede k nevolnostem a dalším nežádoucím stavům, v extrémním případě až ke smrti. Nechme si zajít chuť na skleničku toniku s ginem a věnujme se důležitější věci! Dnes se totiž ukazuje další zásadní přínos chininu, a sice jeho působnost jako antivirového účinného proti viru SARS-CoV-2. Spolehlivě je prokázána jeho účinnost na lidských tkáňových kulturách několika renomovanými vědeckými studiemi, zejména studií německého týmu vedeného profesorem Michaellem Schindlerem z univerzitní kliniky v Tübingenu. Pozitivní účinky praktické léčby chininem potvrzují různí lékaři, klinická studie však stále chybí. Nezbyvá než si povzdechnout, že není větší zájem o využití rostlinných antivirotik, která by představovala levný a dostupný prostředek při léčbě covid-19 (blíže viz Espino et al., 2021, *Journal of Microbiology*).

Autoři:

Ing. Václav Bažant, Ph.D.

Dr. rer. nat. Mgr. Petr Karlík

Katedra ekologie lesa

FLD ČZU v Praze

E-mail: bazant@fld.czu.cz, karlik@fld.czu.cz

Foto: Václav Bažant

 LESNICKÁ PRÁCE

 SILVARIUM^{TV}

kurovcoveinfo.cz

kurovcovamapa.cz

NEKRMBROUKA.CZ

 LESNICKÝ A MYSLIVECKÝ
DIGITÁLNÍ ARCHIV
lmda.silvarium.cz

 svět
myslivosti

svět
myslivosti.cz

AFRICKÝ MOR PRASAT

LESNICKÉ § JUDIKÁTY

 SILVARIUM^{CZ}

LESNICKÁ PRÁCE

NAKLADATELSTVÍ A VYDAVATELSTVÍ

PŘEDPLATNÉ ČASOPISŮ

LESNICKÁ PRÁCE A SVĚT MYSLIVOSTI V ROCE 2022

Vážení čtenáři,
rádi bychom Vám poděkovali
za zájem o naše časopisy a věříme,
že nám zachováte svou přízeň
i v roce 2022.

Automatizace předplatného

V rámci zkvalitnění služeb jsme v loňském roce přešli na nový systém evidence **PERIODIK ABO**, který většinu operací automatizuje. Systém je založen na komunikaci přes vaši **e-mailovou adresu**.

Předplatné pro rok 2022

Cena časopisu pro celoroční předplatitele **na rok 2022** bude **924 Kč** pro Lesnickou práci a **900 Kč** pro Svět myslivosti včetně 10% DPH. V ceně jsou zahrnuty všechny přílohy a stránky navíc.

Jak je možné časopis předplatit

E-mailem:
předplatne@lesprace.cz

Telefonicky:
604 211 171 či 321 679 413
(paní Jehnětová, v pracovní době 8:30-15:30 hod.).

Elektronicky:
www.lesprace.cz
www.svetmyslivosti.cz

MONITORING MŠIC V ROCE 2021

David Fryč, Marie Zahradníková

V České republice se nachází cca 800 druhů mšic, mšiček a korovnic. Řada druhů může mít při přemnožení až kalamitní charakter. To ve zhoršených podmínkách a v kombinaci se stresem může být rozhodujícím faktorem pro přežívání dřevin. Proto vznikla spolupráce mezi Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti (VÚLHM) a Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (ÚKZÚS) v oblasti monitoringu aphidomorfních druhů (mšicovití, korovnicovití a mšičkovití) v lesních ekosystémech.

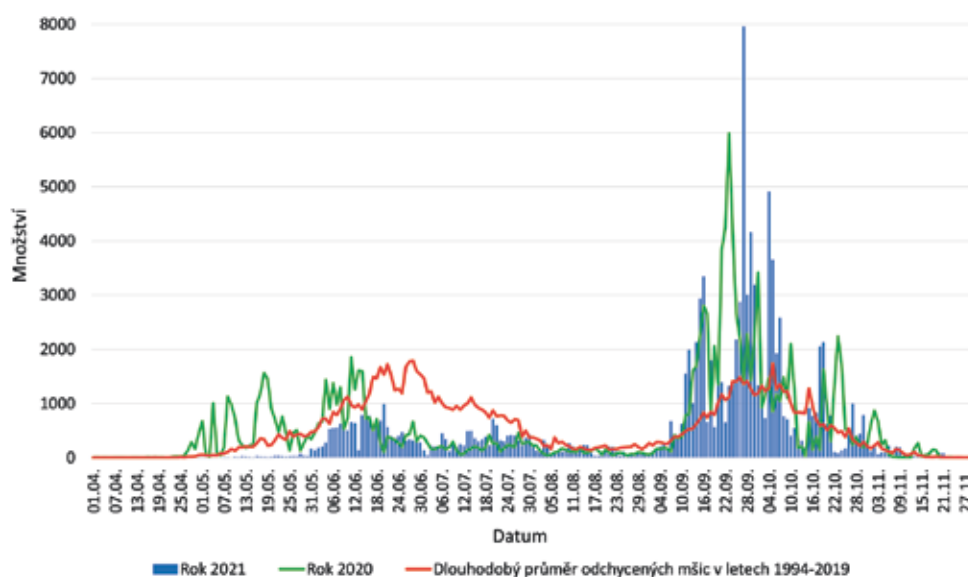
Spolupráce VÚLHM, v. v. i., a ÚKZÚS v oblasti monitorování letové aktivity aphidomorfních druhů v lesních porostech začala v roce 2016. Od té doby jsou vyhodnocovány odchyty ze sítě sacích pastí Johnson-Taylor (12,2 m) na pěti lokalitách v České republice (Čáslav, Dobřichovice u Prahy, Chrlice u Brna, Lípa u Havlíčkova Brodu a Věrovany u Olomouce), kde se monitoruje celkem sedm skupin mšic významných pro lesní hospodářství. Tato síť sacích pastí umožňuje pravidelným a dlouhodobým monitorováním aeroplanktonu provádět prognózy výskytu. Získané údaje se zveřejňují v dostatečně dlouhém předstihu (7–14 dnů) před samotným napadením rostlin v Aphid Bulletinu na webových stránkách Rostlinolékařského portálu. Hodnoty jednotlivých odchytů na stanicích mají vypovídající charakter pro oblast v okruhu 25 km. Zařízení fungují 24 hod. denně od začátku dubna do konce listopadu. Sací pasti ale nemohou nahradit klasickou vizuální kontrolu napadených dřevin ani jiný monitorovací systém.

Hodnocení letu

Zima 2020/2021 přinesla po několika letech déletrvající období celodenních mrazů s výraznější sněhovou pokrývkou, a to i v nížinách, což v předchozích letech bylo spíše neobvyklé. Průběh povětrnostních podmínek během zimy zásadně ovlivňuje vývoj aphidomorfního hmyzu během jarních měsíců. Díky chladnému průběhu zimy nepřežila pravděpodobně většina anholocyckých kmenů mšic (tj. bez pohlavního rozmnožování v generačním cyklu). Svědčí o tom velmi nízké odchyty v sacích pastech

Mapa České republiky se sacími pastmi.

Znázornění letové aktivity aphidomorfního hmyzu v roce 2021 na území České republiky.

i Mörickeho miskách z porostů. Mrazivá rána a nepříznivý vývoj počasí (obzvláště častý a vytrvalý déšť) způsobily silnou redukci počtu. Násled-

kem nízké teploty se navíc zpomalil i vývoj zakladatelek, což způsobilo, že se potomci začali objevovat poměrně pozdě.

Souhrnný odchyt všech čeledí (Aphididae, Adelgidae a Phylloxeridae – poslední dvě čeledi byly historicky v Aphid Bulletinu kvantifikovány

Mšice platanová (*Tinocallis platani*) na jilmu.Mšice maková (*Aphis fabae*) na břechtanu.Brvnatka dvojtvář (*Periphyllus testudinaceus*) na babyce.

Stará hálka Adelgidae, která vytrvá na dřevině po řadu let.

jak ostatní mšice) v roce 2021 činí 110 148 ks, což je oproti dlouhodobému průměru (Ø 1994–2019: 126 479 ks) pokles o 13 %, oproti roku 2020 se jedná o pokles o 16 % (131 385 ks). Let aphidomorfního hmyzu se během roku dělí na dvě letové vlny, a to jarní a podzimní.

Jarní letová aktivita se projevovala velmi slabě již od svého počátku a tento stav setrval až do jejího konce. Může za to vliv proměnlivého počasí, tj. silné bouřky s vytrvalými dešti a zpočátku velmi nízké noční teploty. Tyto faktory silně zpomalily i další vývoj kolonií. Přesto se podařilo některým druhům uspět a překonat tato úskalí (např. mšice maková a mšice řesetláková, které se objevovaly na řadě hostitelů).

Podzimní letová vlna se již od počátku formovala výrazně a během 36. týdne migrace nabrala na intenzitě, hlavně kvůli vhodným povětrnostním podmínkám. Následovaly velmi silné, až extrémní přelety (38.–39. týden). Takto silné odchvy mají příčinu především v pravidelně silné migraci mšice střemchové.

■ Mšicovití (Aphididae)

Tato čeleď se skládá z cca 5 000 druhů, z toho se uvádí cca 760 pro ČR. Jedná se o velice nestejnorodou čeleď, která se liší jak morfologicky, tak ekologickými nároky či škálou

hostitelských rostlin (od mechů, kapradin až po dřeviny). Každoročně vytváří nejvýznamnější podíl na celkových záchytech, v roce 2021 tomu bylo z 96,5 %. Jsou zde zastoupeni významní škůdci, jak v zemědělství, tak i v lesním hospodářství. Podstatné množství druhů jsou také vektory rostlinných virů. Mnozí z nich mají svá lokální přemnožení, jež se často nemusí ani promítnout do záchytů v sáčích pastech.

■ Mšice smrková (*Elatobium abietinum*)

V roce 2021 došlo k silné redukci počtu záchytů (229 ks), což odpovídá roku 2018 (215 ks). Jarní letová vlna byla výrazně slabší než předloňská (1 125 ks), ale místy výrazněji pokračuje dlouhodobý průměr (22. týden). Poprvé se podařilo ulovit i okřídlené samce (celkem 9 ks). Předpokládalo se, že populace v našich podmínkách budou převážně anholocycké, tj. migrující z teplejších oceánských ekosystémů západní Evropy. Nyní máme důkaz, že jsou populace v našich podmínkách také holoocycké. Ty budou pravděpodobně i nezávislé na dané lokalitě, protože samci byli odchyceni takřka na všech lokalitách (s výjimkou Chrlic). Tato situace může vytvářet základnu pro budoucí možná přemnožování. Obecně holoocycké populace totiž snášejí teploty až -42 °C (vajč-

ka), zatímco anholocycké kmeny (partenogenetické samičky) vymrzají již při teplotách -7 °C.

■ Stromovnice buková (*Phyllaphis fagi*)

V roce 2021 byl zaznamenán významný pokles odchytů (34 ks) oproti předešlým rokům 2020 (562 ks) a 2019 (565 ks). Nebyly pozorovány ani žádné větší výskyty v intravilánech měst, za což mohou s největší pravděpodobností meteorologické podmínky (bouřky s vytrvalými dešti), kdy došlo ke splachu kolonií z listů.

■ Medovnice (*Cinara* spp.)

U tohoto rodu došlo opět k mírnému poklesu odchytů (204 ks) oproti rokům 2020 (375 ks) a 2019 (570 ks). Letová aktivita je zpravidla silná v jarním období, ale loňský rok přinesl pravý opak. Za zmínku také stojí i vysoký podíl odchycených samců během podzimní migrace, a to především v Čechách.

■ Dutilky (*Pachypappa* spp., *Pemphigus* spp.)

Jedná se o rody charakteristické svým skrytým způsobem života, kdy v letním období sají na kořenech jehličnatých dřevin, a tím jim znesnadňují příjem vody a živin. Významné jsou hlavně v období sucha. Sáním na nadzemních částech listnáčů způsobují hálky či listová hnízda.

OBECNĚ

- sumarizují se údaje o výskytu lesních škodlivých činitelů a jimi způsobených ztrátách, hlášení se odesílá Lesní ochranné službě (LOS)
- začíná se s přípravou na novou sezónu – probíhá inventarizace zásob přípravků na ochranu rostlin (POR) se zvláštním zaměřením na POR, u kterých bude končit jejich doba použitelnosti, kontrolují se skladovací podmínky (zejména teplota), začíná se s přípravou objednávek (POR, feromonové lapače, aplikační technika, ochranné pomůcky apod.)
- pracovníci nakládající s POR se účastní kurzů za účelem získání potřebného osvědčení (I. nebo II. stupně)

PODKORNÍ, DŘEVOKAZNÝ A KORTIKOLNÍ HMYZ

- průběžně se odstraňuje materiál atraktivní pro podkorní a dřevokazný hmyz (vývraty, zlomy)
- průběžně se vyhledávají a odstraňují kůrovcové stromy a rovněž stromy silně poškozené houbovými patogeny

LISOŽRAVÝ HMYZ

- bez aktivit

ZVĚŘ A HLODAVCI

- kontroluje se stav oplocenek a přezimovacích obůrek
- přikrmuje se zvěř
- kontroluje se poškození stromků v kulturách hlodavců; v případě potřeby se provádí zašlapávání rodenticidů do nor nebo aplikace do jedových staniček; umožňuje-li to počasí, je možná aplikace repelentů
- kontroluje se stav oplocení lesních školek k zabránění vniknutí zejména zajíců a králíků

PLEVELE A BUŘEŇ

- při teplotách nad 5 °C se mohou aplikovat herbicidy pro hubení ostružiníků
- při teplotách nad 5 °C se provádí chemická probírka pomocí hypo-sekerky

PŘIROZENÍ NEPŘÁTELÉ

- vyvěšují a opravují se budky pro hmyzožravé ptáky a sovy
- v porostech s plánovanou zimní těžbou se vyznačuje výskyt hnízdních kup lesních mravenců

Vzhledem ke změnám legislativy a zejména opatřením obecné povahy, které reagují na vývoj kůrovcové kalamity a mohou měnit některé požadavky v ochraně lesa, doporučujeme tyto změny pravidelně sledovat.

U dutilek rodu *Pachypappa* došlo v roce 2021 (544 ks) k výraznému snížení odchytů o cca 700 ks oproti roku 2020 (1 220 ks). Lze to vnímat pravděpodobně jako mírné vychýlení od normálu. Nejvíce odchytů bylo učiněno opět na lokalitě Dobřichovice. Podzimní letová vlna byla slabá, jen místy svou intenzitou překonávala průměr, let vrcholil ve 37. týdnu.

U dutilek rodu *Pemphigus* došlo k výraznému navýšení záchytů, a to na 6 726 ks, což je více než dvojnásobek oproti roku 2020. Nejvíce odchytů bylo učiněno opět na lokalitě Dobřichovice (cca 70 % z celku). Podzimní letová aktivita byla svou intenzitou takřka celou dobu nad normálem, let vrcholil ve 42. týdnu. Dosud se jedná o největší množství záchytu od roku 2016.

■ Korovnicovití (Adelgidae)

Celosvětově se uvádí 70 druhů a na území České republiky je to 17. Jedná se o vývojově starou čeleď mšicovitých, která je potravně vázána výhradně na jehličnaté dřeviny. Jde o významné škůdce lesního hospodářství, kteří mají velmi složité vývojové cykly, jež jsou převážně víceleté. Odchyty v roce 2021 (3 169 ks) se vracejí na úroveň záchytů z let

2018 (3 001 ks) a 2019 (3 968 ks), tj. bez vysokých hodnot předloňského roku (9 520 ks). Lokálně však mohlo dojít k přemnožení, ale díky vhodným povětrnostním podmínkám s dostatkem srážek nebyly zaznamenány žádné významné škody.

■ Mšičkovití (Phylloxeridae)

Čeleď je zastoupena celosvětově 75 druhy, v ČR máme 5 zástupců. Jde také o vývojově starou čeleď mšicovitých, jež je vázána pouze na listnaté dřeviny. Většina zástupců žije v Severní Americe na ořešovicích. Z našich druhů je nejvýznamnější mšička révo-kaz, škodící na vinné révě. Zbýlé druhy jsou vázány výhradně na duby. Odchyty v roce 2021 jsou silnější (685 ks) než v předchozích dvou letech. Lokálně bylo zaznamenáno přemnožení některých druhů, např. *Phylloxera quercus*, ale bez výraznějších škod.

■ Přípravky na ochranu rostlin

Přímá obrana za použití přípravků na ochranu rostlin (POR) se běžně ve vzrostlých porostech neprovádí, své uplatnění nacházejí POR hlavně ve školkách, plantážích vánočních stromků či jiných specifických výsadbách. Drtivou většinu z nich (dle

registrace) ani v jiných kulturách použít nelze. Celkem bylo v prosinci 2021 registrováno 24 přípravků proti mšicím v okrasných dřevinách, okrasných rostlinách či školkách. V lesních školkách je povoleno také použití POR schválených i jen pro školky ovocných dřevin (ovocné školky = lesní školky = okrasné školky). V tomto případě je zásadní velikost rostliny, pro kterou byla hodnocena rizika. Vlastní POR: Pouze do skleníků je registrován přípravek BROS lepené desky, návnada ve tvaru destičky. Školkové sazenice lze ošetřit insekticidy Acetguard, AZD+PYR EC 8.3, Decis Mega, Decis Protech, Dinastia, Gazelle, Karate se Zeon technologií 5 CS, Kendo 5 CS, Mospilan 20 SP, Movento 100 SC, Mšice – Molice STOP, Naturen Careo, Neudosan, Neudosan AF, Pirimor 50 WG, Přípravek proti škůdcům, Sanium AL, Sanium System, Sivanto prime, Tepeki, YOROI. Na smrk a listnaté stromy opadavé je registrován Neem-Azal-T/S proti korovnici smrkové.

■ Závěrem

Výskyt aphidomorfních druhů je závislý na průběhu povětrnostních podmínek (srážky, teplota, rychlost a proudění větru atd.). Zmíněné faktory ovlivňují výrazně přezimování

(anholocyklické x holocyklické kmeny), rychlost rozmnožování či pohyblivost během roku, ale také větší či menší vnímavost k oslabeným hostitelům. Důležitou roli hraje i množství zimních hostitelů (většinou jsou to dřeviny, kde mšice přecházejí zimu ve formě vajček). Všechny tyto faktory hrají významnou roli, která ovlivňuje početnost hlavně během jarního období, a tím pádem i vznik hospodářských škod.

Přímá regulace v lesním hospodářství je často velice náročná s řadou problémů, proto se k ní přistupuje jen málokdy. Používání přípravků na ochranu rostlin naráží na specifika jednotlivých druhů, jako je jejich ochrana hálkou či voskovými výpotky těla, jež je tak chrání po většinu roku, takže načasování je zde zásadní. Mechanická likvidace mimo školky je velmi pracná a mnohdy také neuskutečnitelná. Zlepšit zdravotní stav chřadnoucích kultur a zvýšit přirozenou odolnost samozřejmě lze, a to obvykle melioračními zásahy. Pokud se budou vyskytovat nebo ignorovat, lze očekávat opakování problémů a jejich stupňování během vegetační sezóny, a to zvláště v letech, kterým by předcházela mírná zima či ve kterých by byly vhodné podmínky k přemnožení. Přemnožení může nastat velmi rychle, protože mšice se mohou množit takřka exponenciálně a některé druhy mají až 16 generací v roce. Do budoucna se pak mohou projevit i dlouhodobě a celoplošně jako významnější škůdci lesních porostů nebo parkových dřevin, jak tomu naznačuje přemnožení z posledních let, např. mšice smrkové na smrku pichlavém či medovnice křivonohé na okrasných jedlích.

Článek byl zpracován v rámci činnosti Lesní ochranné služby a projektu MZe ČR QK 1910292.

Autoři:

Ing. David Fryč
Ústřední kontrolní a zkušební
ústav zemědělský

E-mail: david.fryc@ukzuz.cz

Ing. Marie Zahradníková

LOS VÚLHM, v. v. i.

E-mail: zahradnikova@vulhm.cz

Foto: David Fryč

NOVÁ POVOLENÍ PŘÍPRAVKŮ NA OCHRANU LESA

Force 1,5 G (ú. l. tefluthrin, 15 g.kg-1, ÚKZÚZ) – insekticid určený k hubení larev (ponrav) chroustů v lesních porostech a lesních školkách.

Mimic (ú. l. tebufenozid, 240 g.kg-1, ÚKZÚZ) – insekticid určený k hubení housenek motýlů v lesních a okrasných školkách ve venkovních prostorech.

U přípravků **Decis Mega** a **Decis Protech** (ú. l. deltamethrin) byla prodloužena platnost rozhodnutí do 31. 10. 2023.

Informace – osvědčení pro nakládání s POR

Přetrvávající nepříznivá epidemická situace s covid-19 donutila k přijetí řady mimořádných opatření, která vedla k množství omezení při získávání, resp. prodlužování příslušného osvědčení pro nakládání s POR. Tato omezení jsou uvedena níže:

- Na osvědčení o odborné způsobilosti, jehož platnost končí v době vyhlášeného stavu pandemické pohotovosti, se pohlíží jako na osvědčení platné, je-li splněna základní podmínka pro jeho prodloužení.
- Podmínkou pro osvědčení II. nebo III. stupně je podaná žádost u ÚKZÚZ o prodloužení platnosti osvědčení před uplynutím doby jeho platnosti. U držitelů osvědčení I. stupně postačuje k prodloužení podání přihlášky na kurz do vzdělávacího zařízení.
- V případě, kdy je zapotřebí k výkonu povolání či podnikatelské činnosti osvědčení o odborné způsobilosti a žadatel dosud není držitelem žádného osvědčení, bude po dobu vyhlášeného stavu pandemické situace akceptováno na místo osvědčení podání přihlášky do vzdělávacího zařízení k jeho získání.
- Samotné kurzy a zkoušky, které nemohly proběhnout v době pandemické pohotovosti, budou realizovány ve lhůtě do 31. 3. 2022, přičemž tato lhůta může být adekvátně upravena dle délky trvání mimořádných opatření.

Zdroj: ÚKZÚZ

doc. Ing. Petr Zahradník, CSc., Ing. Marie Zahradníková

PEFC JE VÍCE NEŽ CERTIFIKACE

Diskuze o klimatu, biohospodářství, snižování rizik přírodních katastrof či některé z cílů udržitelného rozvoje OSN umístily lesy do centra společenské debaty v celosvětovém měřítku. To poskytuje velkou příležitost pro lesnický sektor i pro samotný certifikační systém PEFC. O tom, že je třeba, aby i PEFC byl na tyto výzvy a příležitosti dobře připravený, přesvědčoval delegáty nově zvolený předseda PEFC International – Eduardo Rojas Briales. Na valném shromáždění PEFC, které se konalo v listopadu 2021, představil své vize a návrhy dalšího směřování organizace. V příspěvku uvádíme souhrn hlavních myšlenek z jeho vystoupení.

■ Sdílejme a zdůrazňujme společné hodnoty PEFC

PEFC byl založen na sdílených hodnotách a vizi silné lesnicko-dřevařské komunity. Soukromí a veřejní vlastníci lesů se zavázali spravovat, zlepšovat a chránit své lesy a na nich založený hodnotový řetězec při souběžné podpoře sociálních požadavků. Tyto hodnoty a principy jsou stále platné. Měli bychom si pamatovat, že nejvyšší úroveň rozvoje lidstva byla vždy dosažena na základě sdílených, pevných a ambiciózních hodnot. PEFC je plně v souladu s rostoucí sociální dimenzí lesnictví. Jasná čísla, poskytující důkazy o multifunkční roli lesů, by se měla stát nezpochybnitelnou referencí, která by pomohla k překonání vyčerpávající debaty mezi produkcí a ochranou.

■ Budování uznání a prestiže PEFC

Nejdůležitějším aktivem institucí, společností, nevládních organizací a odborníků je jejich dlouhodobě budovaná prestiž. Celá komunita PEFC je zodpovědná za vylepšování a rozšiřování globální prestiže PEFC. „Kácení stromů na dvorku“ stále více urbanizovaného obyvatelstva bude možné pouze tehdy, pokud se společenská legitimita lesnictví stane jednou z našich priorit a nejcnějším dlouhodobým aktivem.

■ PEFC je více než certifikace

Certifikace je důležitá, ale je to jen cenný nástroj, neměla by se stát samotným cílem. PEFC usiluje o rozšíření a dosažení udržitelného hospodaření v lesích na celém světě. Navzdory velmi rozdílným podmínkám a vývoji je

tato skutečnost společná pro lesnictví na celém světě. PEFC je jedinou celosvětovou lesnickou organizací vybudovanou ze dola, hluboce zakořeněnou a vycházející z bohaté rozmanitosti lesů a na nich závislých komunit a navazujících sektorů. Abychom docílili dalšího rozvoje certifikace, musí PEFC aktivně zastupovat globální lesnický sektor. Jinak tento prostor jistě obsadí někdo jiný a bude mluvit jménem lesů při určování pravidel a přístupu k jejich obhospodařování.

■ Interní soudržnost

Rozmanitost lesů by mohla působit jako písně sirén a ve svém důsledku lesnicko-dřevařskou komunitu rozdělovat; je tu riziko rozdílného přístupu k jednotlivým typům lesů, k prioritizaci funkcí (environmentální, sociální, ekonomické), k intenzitě hospodaření (plantáže, původní lesy) atd. Je však důležité pochopit, že jsme všichni na stejné lodi, že je klíčová interní soudržnost v rámci celé komunity PEFC.

■ Spolupráce s dalšími obnovitelnými přírodními zdroji

Lesnictví je jediným obnovitelným přírodním zdrojem s jednotným přístupem v rámci certifikačního systému udržitelnosti. Mnoho dnešních výzev v oblasti lesnictví je sdílených s ostatními obnovitelnými zdroji, jako jsou rybolov, zemědělství a chov dobytka, management volně žijících živočichů, včelařství atd. V některých sektorech (včelařství, agrolesnictví, lesní pastva) by se měly zahájit diskuze o možné spolupráci či synergii pro případné další rozšíření působnosti PEFC.

■ Strategická, společná a proaktivní komunikace

Viditelnost PEFC na trhu pro spotřebitele a naše akcionáře je zásadní pro další posílení a růst. Členové PEFC mají spoustu informací, které musíme umět lépe a profesionálně komunikovat. Potřebujeme aktivně ovlivňovat a navrhovat agendu, místo abychom pouze „běhali za míčem“. Lesy a lesnictví jsou klíčovou součástí řešení, nikoli problému! Přítomnost reprezentantů PEFC na významných globálních, popř. regionálních fórech, zabývajících se tématy souvisejícími s lesy, může rovněž tento záměr podpořit.

■ Podpora specifických produktů a služeb na bázi dobrovolné certifikace

Certifikační normy PEFC byly především zaměřeny na standardní postupy hospodaření v lesích, orientované na dřevo, s určitou pozorností věnovanou multifunkčnosti spravovaných lesů a některým nedřevním lesním produktům. Stále více však sledujeme požadavky trhu, které do těchto norem nezapadají. Navrhujeme proto zahájit přípravu rámcových norem pro jednotlivé přílohy, které lze v případě potřeby aktivovat jako doplněk ke standardním normám (např. uhlíková bilance stávajících lesů, agrolesnictví, med, divoká zvěř, stromy mimo lesy, městské lesy, další environmentální, sociální a kulturní služby atd.). Normy spotřebitelského řetězce by taktéž měly zahrnovat minimální environmentální standardy související s průmyslovým zpracováním dřeva a dopravou.

Andrea Pondělíčková,
PEFC ČR

Prof. Eduardo Rojas Briales

Nově zvolený předseda
PEFC International
Funkční období: 2021–2024

Eduardo Rojas Briales je profesorem lesnictví a aktuálně předsedou španělské rady lesníků a koordinátorem lesnické platformy ve Španělsku. Dříve působil jako náměstek generálního ředitele a vedoucí odboru lesnictví FAO a předseda Collaborative Partnership on Forests, organizace spolupracující v oblasti lesů.

V minulosti působil v pozicích ředitele katalánského sdružení vlastníků lesů, vedoucího oblasti lesnické politiky v Lesnickém vědeckém a technologickém centru v Katalánsku a jako proděkan Fakulty přírodních věd a Polytechnické univerzity ve Valencii. Během své činnosti ve FAO byl generálním komisařem OSN pro Expo Milán v roce 2015 a místopředsedou Programu OSN pro snižování emisí z odlesňování a degradace lesů (UNREDD).

Eduardo Rojas Briales získal titul MSc. v oboru lesnictví na Univerzitě ve Freiburgu a PhD. na Polytechnické univerzitě v Madridu.

DIE ROTBUCH E IST DEUTSCHLANDS BAUM DES JAHRES 2022

Stan Cejchan

Die in Europa weit verbreitete Rotbuche ist der 34. „deutsche Jahresbaum“. Sie wurde bereits vor 32 Jahren zum Baum des Jahres gekürt, man erinnerte sich in diesem Jahr an sie wieder aufgrund ihrer Bedeutung als klimarelevante Baumart stabilerer Mischwälder. Die Laubbaumart wird in Deutschland hoch geschätzt, gelegentlich sogar als die „Mutter des Waldes“ genannt.

Den Forstleuten und der forstlich interessierten Öffentlichkeit muss man die **Rotbuche** (*Fagus sylvatica*) sicher nicht in allen Details vorstellen. Vielleicht nur so viel: Fällt der Name Buche, ist nahezu immer die Rotbuche gemeint, so gut wie nie die **Hainbuche** (*Carpinus betulus*). Der Namensteil „rot“ geht auf die rötliche **Verfärbung des Holzes** zurück, nicht etwa des **Laubes**. Die Rotbuche ist ein **sommergrüner Laubbaum**, der **Wuchshöhen** bis zu 50 m und, im dichteren **Waldbestand**, ein Alter von 300 Jahren erreichen kann. Frei stehend wird die Buche allerdings nur etwa 150 Jahre alt. Sie gilt als ausgewiesene „**Zeiger-Baumart**“ feucht-gemäßigter Klimaregionen.

Die Geschichte der Expansion der Rotbuche ist weltweit einzigartig. Die Art entstand vor etwa 2 Mio. Jahren im Pleistozän. Nach dem Ende der letzten Eiszeit hatten nur kleine **Restbestände** in Slowenien überlebt. Auf dem vom Eis befreiten Boden verbreitete sie sich allmählich nach Norden, wobei dieser Prozess bis heute andauert.

Die in diesem Jahr erneut prämierte Rotbuche kam zu der Ehre aufgrund ihrer Anpassungsfähigkeit an Klima- und **Bodenbedingungen** in weiten Teilen Europas. Sie trägt sowohl **saure** als auch **kalkreiche Böden**, ist **schattentolerant** und wächst in Höhen bis zu 1.500 m über NN. **Buchenmischbestände** gelten als stabil und weniger anfällig gegen **Windwurf** und **Windbruch**. Im Hinblick auf den Klimawandel

wird die Rotbuche als eine der wichtigsten **Hauptbaumarten** des Waldes, nicht nur in Deutschland, gesehen. Mit einem durchschnittlichen **Jahreseinschlag** von 7 bis 8 Mio. m³ gehört das **Buchenholz** zu einem der wichtigsten Rohstoffe, vor allem für die **Bauwirtschaft** und die **Möbelindustrie**.

Bei aller Begeisterung über den „Baum des Jahres“ wird jedoch gelegentlich verdrängt, dass die Buche längere Trockenheit und Hitze ausgesprochen schlecht verträgt. Untersuchungen der Eidgenössischen Forschungsanstalt für Wald der ETH Zürich ergaben, dass sie in einem möglicherweise zu warmen Klima der kommenden Jahrzehnte an ausgeprägt **trockenen Wuchsstandorten** durch andere, **Dürre** besser ertragende Baumarten abgelöst werden könnte. Bereits in den in Deutschland besonders heißen Sommern 2018 und 2019 mit Durchschnittstemperaturen von über 19 °C wurde in Buchenwäldern eine frühzeitige **Blattbräune** beobachtet, die Bestände litten unter Wasserstress, zahlreiche alte, hochgewachsene Buchen mit **ausladenden Kronen** starben ab. Dessen ungeachtet weist die Buche jedoch, verglichen mit anderen führenden und weit verbreiteten Baumarten wie beispielsweise **Traubeneiche** oder **Tanne**, eine günstigere, klimatisch bedingte Eigenschaftsklasse auf.

Im Hinblick auf die Erhaltung der Biodiversität erfordert die Buche heute in Deutschland keinen besonderen Schutz. Mehrere staatliche

Programme befassen sich mit der **Förderung der Baumart** und mit ihrer Eingliederung in den Anbau von **klimaresistenteren Mischwäldern**.

Rotbuchenwälder nehmen in Deutschland 1,7 Mio. ha ein, über 15 % der **Gesamtwaldfläche**. Die größten Buchenbestände weist mit 340.000 ha der Freistaat Bayern auf, gefolgt von Baden-Württemberg mit 284.000 ha und Hessen mit 255.000 ha. Die Buchenwaldfläche hat hierzulande in den letzten 20 Jahren um knapp 130.000 ha zugenommen. Insgesamt befinden sich knapp über 26 % des europäischen Gesamtareals der Buche auf dem deutschen Territorium.

Die älteste Rotbuche Deutschlands wächst im nordhessischen Nationalpark Kellerwald-Edersee, in einem Buchenwald, der seit 2011 zum UNESCO-Weltnaturerbe gehört. Der gebückte, von Pilzen und Moosen bewachsene Baum mit **hohlem Stamm** und **knorrigen Ästen** bekam den Namen „Bhaga“. Die DNA dieser über 350 Jahre alten Buche ist von Biologen entschlüsselt worden und ihre Klone sollen helfen, mit **nachgezüchtetem Pflanzgut** klimaresistentere Buchenbestände anzubauen.

Neben dem Nationalpark Kellerwald-Edersee gehören zum UNESCO-Naturerbe seit 2011 noch Buchenwaldgebiete in den Nationalparks Hainich (Thüringen), Jasmund und Müritzer (Mecklenburg-Vorpommern) sowie im Biosphärenreservat Schorfheide-Chorin (Brandenburg). Jedes dieser Buchengebiete weist spezifi-

s Vokabular

	ausladende Krone	rozložitá koruna (stromu)
r	Baum des Jahres	strom roku
e	Bauwirtschaft	stavebnictví
e	Blattbräune	zahnědlé listí
e	Bodenbedingung	půdní podmínky
s	Buchenholz	bukové dřevo
r	Buchenmischbestand	smíšený porost buku
e	Dürre	sucho
e	Förderung der Baumart	podporování dřeviny
e	Gesamtwaldfläche	celková lesní plocha
e	Hainbuche	habr obecný
e	Hauptbaumart	hlavní dřevina
	hohler Stamm	dutý kmen, doupný k.
r	Jahreseinschlag	roční těžba
	kalkreicher Boden	vápnitá půda
	klimarelevante Baumart	klimaticky významná dřevina
	klimaresistenter Mischwald	klimatolerantní smíšený les
	knorriges Ast	sukatá větev
s	Laub	listí
e	Möbelindustrie	nábytkářský průmysl
	nachgezüchtetes Pflanzgut	následně pěstovaný sadební materiál
r	Restbestand	zbytkový porost
e	Rotbuche	buk lesní
	saurer Boden	kyselá půda
	schattentolerant	tolerantní k zastínění, stínomilný
	sommergrüner Laubbaum	opadavý listnatý strom
	stabiler Mischwald	stabilní smíšený les
	standörtliche Besonderheit	charakter stanoviště
e	Tanne	jedle
e	Traubeneiche	dub zimní
	trockener Wuchsstandort	suché růstové stanoviště
e	Verfärbung des Holzes	zabarvení dřeva
r	Waldbestand	lesní porost
r	Windbruch	polom větrem
r	Windwurf	vývrát větrem
e	Wuchshöhe	růstová výška
e	Zeiger-Baumart	indikátorová dřevina

r – der; e – die; s – das

sche **standörtliche Besonderheiten** auf, die es einzigartig machen.

Stan Cejchan
ex Thünen-Institut
für Internationale Waldwirtschaft
und Forstökonomie, Hamburg

» ZE SVĚTA

» SLOVINSKÉ LESY HLEDÁJÍ STRATEGICKÉ PARTNERY NA ZPRACOVÁNÍ DŘEVA

Společnost Slovenské státní lesy zveřejnila výzvu ke spolupráci strategických partnerů při vybudování několika regionálních center na zpracování dřeva. Termín pro odevzdání nezávazných nabídek je 31. leden 2022.

Státem vlastněná společnost Slovenski državni gozdovi (Slovenské státní lesy) plánuje vybudování alespoň čtyř dřevařských center v regionech Dolenjska, Štajerska, Notranjska a Koroška na základě předchozí studie proveditelnosti, která zhodnotí ekonomickou udržitelnost a návratnost potenciální investice. Jednotlivá centra budou realizována prostřednictvím nově založené společnosti, resp. projektové společnosti, v níž budou Slovenské státní lesy ovládat menšinový podíl mezi 25 a 49 %, většinový podíl pak bude ve vlastnictví vybraného strategického partnera či konsorcia strategických partnerů.

Slovenské státní lesy obhospodařují více než 239 tisíc ha lesů, což je zhruba pětina všech lesů ve Slovinsku. Roční objem kácení ve státních lesích činil v loňském roce 1,14 milionu m³, zhruba poloviční podíl prodeje představovali domácí kupci na základě dlouhodobých smluv. Do nově vzniklé společnosti dodají Slovenské státní lesy s ohledem na vlastnický podíl 5 000–20 000 m³ sušeného řeziva pro další zpracování ročně a kapitálový vklad v rozmezí 500 tisíc – 7,376 milionu eur.

Hledání strategických partnerů bude probíhat ve dvou fázích. V první fázi shromáždí zadavatel koncepty obchodních plánů v podobě nezávazných nabídek s termínem odevzdání do 31. ledna 2022. Druhá fáze se pak bude odvíjet na základě výzvy k účasti vybraných kandidátů, kteří splní podmínky zadavatele. Termín pro odevzdání nabídek ve 2. fázi bude předběžně stanoven do konce března 2022. Přednost získají kandidáti, kteří budou schopni zpracovat více než 5 000 m³ řeziva ročně a jejichž výroba bude založena na zavádění nových, moderních technologií zpracování dřeva. Mezi favorizované výrobní programy patří zejména tyto: výrobky z lepeného lamelového dřeva, křížem lepené dřevo (panely), konstrukční prvky, dřevotřískové desky, překližky a dýhované desky. Slovinsko je třetím nejzalesněnějším státem v Evropě, avšak potenciál dřevní suroviny zůstal dosud z velké části nevyužitý právě z důvodu chybějících moderních dřevozpracujících závodů.

Podle TZ MVZ ČR (1. 12. 2021)

» Z REGIONŮ ZACHVÁCENÝCH POŽÁRY SE V ROCE 2021 UVOLNILO REKORDNÍ MNOŽSTVÍ EMISÍ

V částech Sibiře, USA a Turecka v roce 2021 uniklo do atmosféry dosud nejvyšší množství emisí oxidu uhličitého od roku 2003, oznámila evropská monitorovací služba Copernicus. Zvláště silné požáry, často podporované klimatickými změnami, pak po celém světě uvolnily do ovzduší 1,76 miliardy tun skleníkových plynů, tedy dvakrát více, než kolik za rok vypustí Německo.

Některé z regionů zasažených požáry nejvíce zaznamenaly od ledna do listopadu dosud nejvyšší emise od roku 2003, kdy Copernicus zahájil svoje pozorování. Jednalo se například o Jakutsk na severovýchodě Sibiře, Turecko, Tunisko či západ USA. Z celosvětového hlediska rekord v ročních emisích nepadl, podle vědců je však stále pravděpodobnější, že se množství uvolňovaných skleníkových plynů v důsledku požárů bude s působením změn klimatu stále zvyšovat.

V okolí Jakutska vzniklo v roce 2021 nejvíce emisí od roku 2003, zatímco na západě Sibiře se při požárech uvolnilo množství oxidu uhličitého, které značně převyšovalo průměr z posledních 19 let.

Požár rašeliny v Rusku (22. 10. 2011). Foto: European Union, Copernicus Sentinel-2 imagery

V Severní Americe hořel porost zejména v Kalifornii, která mimo jiné zaznamenala svůj dosud největší požár v historii nazvaný Dixie Fire. Požáry trápily rovněž části Kanady a severozápadního pobřeží USA. Celkově se v Severní Americe v důsledku živlu uvolnilo do ovzduší kolem 83 milionů tun oxidu uhličitého.

Požáry zachvátily také části Středozemí, zejména Řecko a Turecko, tisíce lidí tam musely opustit svoje domovy.

Podle ČTK (7. 12. 2021)

» ODLESŇOVÁNÍ V AMAZONII SE DOSTALO NA NEJVYŠŠÍ ÚROVEŇ OD ROKU 2006

Odlesňování v největším deštném pralese světa vzrostlo o 22 procent a dostalo se na nejvyšší úroveň od roku 2006. Jde o oficiální údaj zveřejněný brazilskou vládou. Předběžná analýza satelitních dat ukázala, že mezi 1. srpnem 2020 a 31. červencem 2021 bylo vykáceno 13 235 čtverečních kilometrů pralesa, což odpovídá velikosti Černé Hory. K největšímu nárůstu odlesňování došlo ve státě Amazonas (nárůst o 55 procent). Odlesňování narostlo ve všech devíti státech tvořících území Amazonie.

Odlesňování v brazilské Amazonii narůstá od roku 2012. Obzvláště se zrychlilo během prezidenství Jaira Bolsonara, který se zasadil o otevření rozsáhlých ploch pralesa těžbařům, horníkům, farmářům a průmyslovému zemědělství. Zpráva o odlesňování přišla necelý týden po skončení klimatické konference COP26, která se uskutečnila v Glasgow. Na konferenci podepsala Brazílie deklaraci o lesích a přislíbila zakročit proti ilegálnímu odlesňování do roku 2028. Kritici však poukazují na to, že deklarace není právně závazná a že Bolsonarova administrativa uvolnila environmentální zákony, čímž legalizovala odlesňování, které by dříve bylo ilegální. Brazilská Amazonie ztratila od 70. let téměř 20 procent plochy lesa. Vědci varovali, že ekosystém se může blížit bodu zvratu, kdy se rozsáhlé plochy pralesa promění v savanu. To by mělo přímý dopad na emise uhlíku, biodiverzitu, regionální srážky i domorodé obyvatele.

Jak uvedl deník The Guardian, k odlesňování přispívají též mnohé módní značky vzhledem k jejich vazbám na koželužny a další společnosti angažované ve výrobě kůží a kožených výrobků. Jedná se například o značky Coach, Prada, Adidas, Nike, New Balance a další. Více než 50 značek má vazby na největšího brazilského výrobce kůží JBS, který se angažuje v odlesňování Amazonie. Společnost JBS se nedávno zavázala k dosažení nulového odlesňování v rámci dodavatelského řetězce do roku 2035, což ovšem ekologické organizace označily za nedostatečné. Chov dobytka je největší hnací silou odlesňování v Amazonii. Řešením do budoucna by mohla být alternativní výroba kůží v laboratořích.

Podle mongabay.com (18. 11. 2021) a theguardian.com (29. 11. 2021),

David Sadecký

UDÁLOSTI A ZAJÍMAVOSTI

» Z DOMOVA

» LESY ČR ZAČLY PODEPISOVAT SMLOUVY Z PĚTIMILIARDOVÉHO LESNICKÉHO TENDRU

Státní podnik Lesy České republiky začal v prosinci podepisovat smlouvy z pětimiliardového lesnického tendru na roky 2022 až 2026.

Úspěšní zájemci budou pro podnik pracovat od ledna 2022 podle pětileté smlouvy. V tendru 2022+ je odhadovaná hodnota lesnických prací pět miliard korun a objem dřeva k těžbě je pět milionů metrů krychlových. Tendr se týká v souhrnu území o rozloze asi 200 000 hektarů, jde tedy o necelou pětinu lesů spravovaných státním podnikem. Ročně by firmy vzešlé z tendru měly zalesnit asi 15 000 hektarů lesa.

Z přehledu nabídek zveřejněného v říjnu vyplynulo, že nejvíce nejlepších cenových nabídek podaly společnosti Uniles a LDF Rožnov. Ze 46 soutěžených jednotek má každá z nich šanci uspět na sedmi jednotkách, a získat tak sedm kontraktů. Získat alespoň jednu zakázku má naději 14 firem ze 40, které se do tendru přihlášily. Celkem firmy podaly 403 nabídek.

Podle ČTK (13. 12. 2021), red.

» LESY ČR ZVYŠUJÍ INVESTICE DO CEST POŠKOZENÝCH BĚHEM KŮROVCOVÉ KALAMITY

Lesy ČR budují a opravují lesní cesty poškozené během kalamity. Do stavby, modernizace, rekonstrukce a oprav lesních cest v roce 2020 investovaly 220 milionů korun. Za rok 2021 odhadují náklady ve výši 300 milionů korun a v plánu na rok 2022 je navýšení nejméně o dalších 100 milionů korun.

Aktuální stav některých cest v kalamitních či postkalamitních oblastech je špatný vzhledem k jejich častému využívání. Přednostně se opravují páteřní komunikace využívané při lesnickém hospodaření i turistice, jejich prioritu stanovují lesníci ve spolupráci se zástupci obcí. „Cesty primárně slouží lesnickému provozu, ale Češi jsou národem turistů, takže je budujeme i pro ně. Spolupracujeme také s Klubem českých turistů, třeba tím, že každoročně finančně podporujeme turistické značení. V posledních pěti letech 14,5 miliony korun,“ uvedl generální ředitel Lesů ČR Josef Vojáček.

Podle TZ LČR (16. 12. 2021), red.

» ŠKODA INVESTUJE PŘES 2 MLD. KČ DO PŘESTAVBY TEPLÁRNY, BUDE SPALOVAT BIOMASU

Automobilka Škoda Auto investuje 80 milionů eur (přes dvě miliardy korun) do přestavby své teplárny Ško-Energo, která teplem zásobuje výrobní závod, ale i domácnosti a další firmy v Mladé Boleslavi. Teplárna bude spalovat pouze biomasu.

Přestavěná teplárna má být uvedena do provozu do konce roku 2025, uvedl člen představenstva Škody Auto Michael Oeljeklaus. Mladoboleslavská teplárna nyní zhruba ze 70 % spaluje uhlí, zbývající třetinu tvoří právě biomasa. Přestavbou na stoprocentní spalování biomasy se ušetří zhruba 400 000 tun CO₂ ročně. Biomasu chce Škoda používat s využitím štěpky z českých státních lesů. Státní podnik Lesy ČR uzavřel se Škodou Auto Memorandum o spolupráci a smlouvu na zkušební dodávky klesu. O objemech dodávek v budoucnosti se vzhledem k složité prognóze dlouhodobého disponibilního objemu těžebních zbytků, zejména s ohledem na ustupující kůrovcovou kalamitu, požadavky ochrany přírody, mění se legislativu a další okolnosti, zatím jedná.

Podle ČTK (2. 12. 2021), red.

» PRO ÚSPĚŠNÉ ZVLÁDNUTÍ OBNOVY LESNÍCH POROSTŮ PO KALAMITĚ JE PODLE SVOL NUTNÁ POMOC VLASTNÍKŮM MALOLESŮ

Kůrovcová kalamita neblaze zasáhla do stability lesních porostů a razantně zvýšila výdajovou stránku péče o lesní majetky. Podle předsedy Asociace soukromého zemědělství (ASZ) a Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů (SVOL) naplno odhalila slabiny a neefektivnost stávajícího modelu správy lesů malých výměr a neschopnost či neochotu odcházející politické reprezentace hledat řešení, jak vhodně a účinně pomoci vlastníkům malolesů překonat negativní dopady kalamity a adaptovat lesy na změnu klimatu. Předsedové se na tom shodli při společném jednání 9. prosince. Za nevyhnutelnou považují změnu lesnické legislativy. V širších souvislostech však také jednali například o podpoře rodinného způsobu zemědělského hospodaření, neboť odpovědné lesní hospodaření a odpovědné zemědělství se v mnoha aspektech nevyhnutelně prolínají, a mají tudíž společné zájmy.

Celková výměra lesů do 50 hektarů, označovaných jako „malolesy“, činí zhruba 390 tisíc hektarů, což je téměř 15 % výměry všech lesů v republice. Tyto lesy vlastní cca 288 tisíc vlastníků. Hospodaření v lese je vlastník lesa povinen zajišťovat v součinnosti s odborným lesním hospodářem, osobou s odpovídajícím vzděláním a praxí, která má k této činnosti licenci udělenou orgánem státní správy lesů. Pod odbornou správou státního podniku Lesy ČR se nachází téměř 70 % celkové výměry malolesů. Při aktuální sazbě na činnost odborného lesního hospodáře (OLH) 1,60 Kč/ha/den činí náklady státu na odbornou správu malolesů realizovanou státním podnikem cca 158 mil. korun ročně. Podle SVOL je ovšem otázka, zda jsou tyto prostředky účelné a efektivně vynaloženy a zda je tento systém do budoucna udržitelný.

„Jeden revírník má na starosti několik katastrů, řada vlastníků ani nezná jeho jméno a neviděla jej několik let. Navíc předmětem jeho činnosti není přímé provádění nebo organizace pěstebních či těžebních prací vlastníků lesů, ani výkup dříví od těchto vlastníků. V důsledku toho se vlastníci lesů malých výměr bez potřebných technických a personálních kapacit pro zpracování kůrovcové kalamity, bez možnosti uplatnit své dříví na trhu a sehnat vhodný sadební materiál dostali do velkých potíží,“ uvedl předseda SVOL Jiří Svoboda.

Je tak podle něj ohrožena obnova kalamitních holin a výchova lesních porostů do budoucna. Vzhledem k tomu, že drobné lesní majetky mohou tvořit i po-

měrně velké lesní komplexy, nejde o marginální problém. SVOL připravil legislativní návrh tzv. službového spolku, který by jeho členům zajišťoval realizaci jednotlivých činností při hospodaření v lesích včetně činnosti OLH a nákup nebo prodej zboží související s hospodařením v lesích včetně prodeje dřeva na základě smlouvy uzavřené se členem spolku. To by pomohlo mnoha vlastníkům, kteří žijí ve městech, nemají potřebnou lesní techniku a zkušenosti, s ohledem na věk či zdravotní stav se nemohou práci v lese věnovat jako dřív, popřípadě nemají kontakty na dodavatele prací, ale přísné požadavky lesního zákona musí splňovat.

Podle TZ ASZ a SVOL (13. 12. 2021), red.

» STŘEDOČESKÝ KRAJ ZAČAL JEDNAT S OBCEMI O VYHLÁŠENÍ NÁRODNÍHO PARKU KŘIVOKLÁTSKO

Středočeský kraj začal jednat s obcemi, jichž se dotkne vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. Cílem je poskytnout starostům maximum informací. V plánu mají zástupci kraje také setkání s veřejností. Zřízení národního parku podpořili v červnu 2021 středočeští zastupitelé. Má zabrat zhruba 100 kilometrů čtverečních z nynější Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko, tedy asi 16 %. Jeho vyhlášení musí předcházet dopracování odborných podkladů, konečné slovo bude mít Poslanecká sněmovna.

Záměr vyhlásit dva nové národní parky oznámila budoucí vláda koalice Spolu a Pirátů se STAN v koaliční smlouvě jako součást plánů pro oblast životního prostředí: „Zdvojnásobíme plochu nejprůběžněji chráněného území. Vyhlásíme NP Křivoklátsko a NP Soutok („Moravská Amazonie“)“ (Koaliční smlouva, 8.11.).

Na základě informací serveru Aktuálně.cz by NP Křivoklátsko bylo možné podle politiků vyhlásit již za rok, NP Soutok do konce funkčního období.

Petr Hladík, expert na životní prostředí z KDU-ČSL, které případně Ministerstvo životního prostředí, uvedl: „Národní park Křivoklátsko je připravený včetně zonace a projednání. Stačí tedy jen politické rozhodnutí a zákonem tento národní park vyhlásit. Troufnu si říci, že zde není žádná překážka, aby se tomu tak do roka nestalo.“

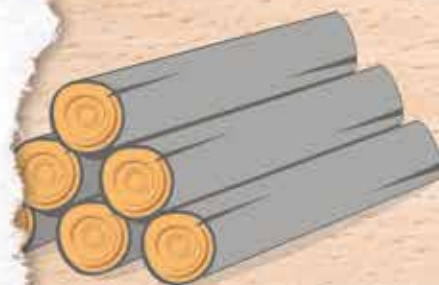
O vyhlášení národního parku Ministerstvo životního prostředí i hejtmanství uvažovaly už před několika lety, část obcí ale tehdy považovala nynější ochranu přírody prostřednictvím CHKO za dostačující. Středočeští zastupitelé však vyhlášení Národního parku Křivoklátsko podpořili. „Podpora Středočeského kraje je z pohledu Ministerstva životního prostředí velmi vítaná. Podporu hejtmánů Středočeského kraje jsme zaznamenali již i v minulosti a znamená pro nás naději, že toto téma je pro region opět aktuální,“ uvedl v červnu 2021 ministr životního prostředí Richard Brabec (ANO). „Co ale léta zdůrazňujeme a považujeme za naprosto klíčové, je podpora obcí, které jsou stěžejním partnerem na cestě k vyhlášení národního parku. Pokud bychom zaznamenali pozitivní zájem většiny obcí, dopředu ujišťujeme, že jsme připraveni odstartovat jednání k přípravě na vyhlášení,“ dodal ministr.

Zatímco příznivci národního parku dlouhodobě kritizují například způsob těžby dřeva či monokulturní porosty náchylné k poškození hmyzem a klimatickými vlivy, odpůrci se obávají například omezení pohybu, změny režimu lovu zvěře či přílišné ochrany stromů včetně neživotaschopných, čímž by se podle nich utlumila i životaschopnost celých lesů. Samostatnou kapitolou je možný nárůst turismu po vyhlášení národního parku, který může být přínosem pro místní podnikatele, ale v případě extrémního rozmachu může mít negativní dopad na přírodu.

Podle různých zdrojů (2. 12. 2021), red.

DYAS
QUALITY IN ALL LAYERS SINCE 1930

NAKUPUJEME
BUKOVOU
KULATINU

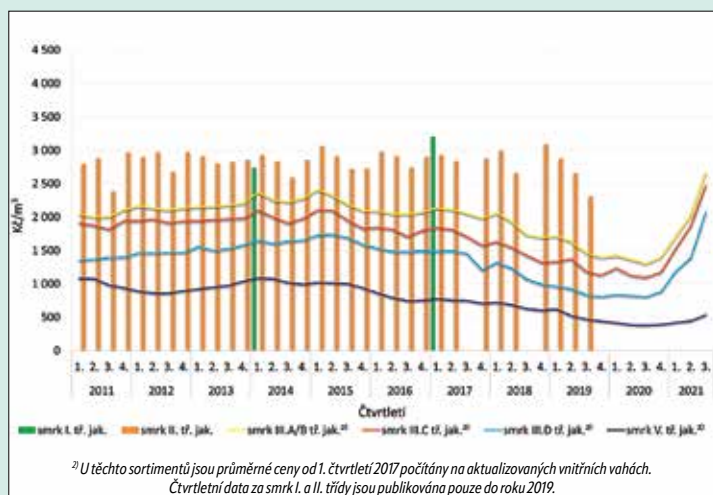

POZOR!
může nyní za:

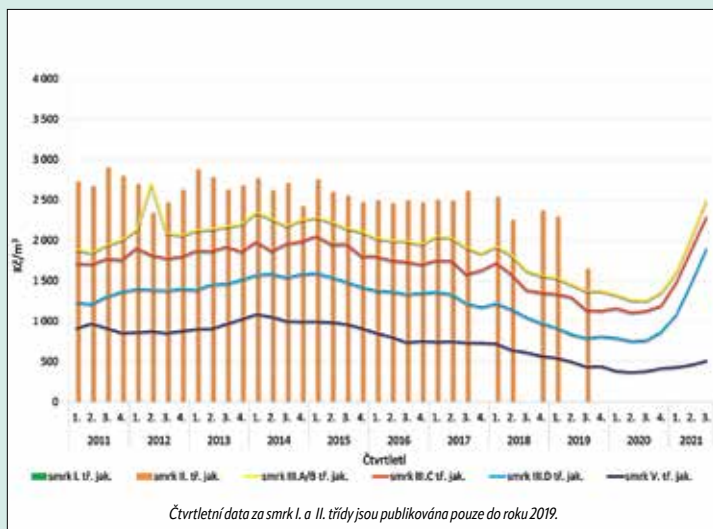
000 Kč

+420 724 942 057
www.dyas.eu

Vlastníci: Průměrné ceny jehličnatého surového dříví – smrku v letech 2011 až 2021

Nevlastníci: Průměrné ceny jehličnatého surového dříví – smrku v letech 2011 až 2021

PRŮMĚRNÉ CENY SUROVÉHO DŘÍVÍ pro tuzemsko za ČR v roce 2021 (Kč/m³)

Třída jakosti	Dřevina	Vlastníci		Dřevina	Nevlastníci	
		III. Q 2021	průměr za rok 2021		III. Q 2021	průměr za rok 2021
Jehličnaté sortimenty	III. A/B	SM ¹⁾	2 662	2 135	SM	2 498
		BO	1 686	1 441	BO	1 547
	III. C	SM ¹⁾	2 468	1 955	SM	2 282
		BO	1 701	1 342	BO	1 522
	III. D	SM ¹⁾	2 071	1 549	SM	1 889
		BO	1 456	1 135	BO	1 239
	IV. – pro výrobu dřevoviny		992	845		837
	V. – pro výrobu buničiny	SM ¹⁾	531	464	SM	504
		BO	546	465	BO	466
	VI. – palivo		517	480		505

¹⁾ U těchto sortimentů jsou průměrné ceny od 4. čtvrtletí 2016 spočteny na aktualizovaných vnitřních vahách.

INDEX CEN LESNICTVÍ, III. Q 2021

Třída jakosti	Dřevina	Vlastníci		Nevlastníci	
		II. Q 2021 = 100 %	III. Q 2020 = 100 %	II. Q 2021 = 100 %	III. Q 2020 = 100 %
III. A/B	SM	131,4	204,3	123,4	199,4
	BO	125,5	183,8	117,5	161,3
III. C	SM	132,1	225,7	121,6	202,9
	BO	130,5	160,1	112,6	192,3
III. D	SM	149,3	257,9	129,0	248,8
	BO	133,8	201,9	126,7	187,5
II.-III. D	MD	102,9	125,0	107,4	132,4
IV. – pro výrobu dřevoviny		118,1	145,2	106,8	115,3
V. – pro výrobu buničiny	SM	120,0	140,8	110,5	134,3
	BO	120,5	130,6	109,5	132,1
VI. – palivo		109,4	122,2	100,6	141,6
Celkem jehličnaté		131,5	197,8	120,7	184,5
Celkem listnaté		103,9	106,7	102,4	104,0
Úhrnem jehličnaté a listnaté		129,3	187,6	119,0	172,9

PRODANÉ MNOŽSTVÍ SUROVÉHO DŘÍVÍ PRO TUZEMSKO ZA ČR V ROCE 2021 OD NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH SPOLEČNOSTÍ OBCHODUJÍCÍCH SE DŘEVEM (M³)

Třída jakosti		3. čtvrtletí			2021 celkem		
		Celkem	Vlastníci	Nevlastníci	Celkem	Vlastníci	Nevlastníci
III. A/B	SM	447 495	298 539	148 956	1 540 716	1 040 678	500 038
	BO	11 348	7 643	3 705	74 131	46 079	28 052
III. C	SM	272 098	100 424	171 674	528 902	237 558	291 344
	BO	1 690	1 134	556	18 916	13 712	5 204
III. D	SM	667 480	482 014	185 466	1 589 849	1 103 757	486 092
	BO	20 867	13 446	7 421	90 898	50 910	39 988
II.-III. D třída jakosti	MD	35 579	24 831	10 748	142 567	94 729	47 838
IV. – pro výrobu dřevoviny		34 747	24 469	10 278	130 559	96 694	33 865
V. – pro výrobu buničiny	SM	486 701	307 845	178 856	1 529 055	1 011 129	517 926
	BO	43 006	20 802	22 204	171 871	84 494	87 377
VI. – palivo		57 048	45 585	11 463	185 292	153 368	31 924
Celkem listnaté a jehličnaté		2 137 264	1 355 813	781 451	6 229 975	4 048 043	2 181 932
z toho listnaté		55 693	28 825	26 868	211 448	112 908	98 540
z toho jehličnaté		2 081 571	1 326 988	754 583	6 018 527	3 935 135	2 083 392

DŘEVAŘSKÁ BURZA ZAKONČILA PRVNÍ ROK ELEKTRONICKÉHO OBCHODOVÁNÍ

Elektronický trh s dřívím se na Dřevařské burze v roce 2021 úspěšně zavedl. Elektronické obchodování s hotovými sortimenty, které nahradilo prezenční burzovní parket a které bylo během loňského roku rozšířeno o trh s dřívím nastojato a těžebními zbytky, funguje velmi dobře.

Dřevařská burza uzavřela celoroční bilanci zobchodovaného dříví na čísle 1 milion a 143 tisíc kubických metrů dříví. K tomuto číslu je možné ještě přičíst 54 tisíc kubických metrů prodaných těžebních zbytků.

Většinu zobchodovaného dříví tvořilo dříví nastojato, celkem 946 tisíc m³, doplněné 135 tisíci m³ hotových sortimentů. Z hlediska skladby dřevin obchodovaných sortimentů tvořil většinu smrk (cca 100 tisíc m³), doplněný téměř 10 tis. m³ modřínu, třetí místo objemově zaujal dub s necelými 8 tisíci m³. Podle počtu kontraktů ale byly poměry poněkud odlišné a smrk zde nebyl

dominantní, jelikož společně s modřínem a dalším jehličnatým dřívím (borovice, jedle a douglaska) tvoří jen polovinu kontraktů, ve druhé (listnaté) polovině dominuje dub, doplněný zejména akátem a jasanem.

Také finanční objem na Dřevařské burze prodaného dříví byl v roce 2021 rekordní, celkově přesáhl 1,5 miliardy korun. Největší část dříví byla prodána státnímu podniku Lesy České republiky, jejichž nabídku doplnila další desítky dodavatelů. „Z rostoucího počtu účastníků Dřevařské burzy máme radost, v polovině prosince jsme evidovali už 376 odběratelů a 12 dodavatelů.

Zajímavá je ale také jejich skladba, většina odběratelů je pochopitelně tuzemských, ale na trhu je registrováno také 30 odběratelů ze zahraničí. Na burze už dříví prodávají vedle správců státních lesů také lesnické společnosti nebo menší soukromí vlastníci lesů, takže je to opravdu pestré. Naší ambicí je oslovit v letošním roce další vlastníky lesů pro prodej dříví, pro které nemají předem nasmulovaný odbyt v místě, protože několikaletým kliknutím nabídnout dříví skoro 400 odběratelům je nepochybně efektivní. A lze si také tímto způsobem ověřit cenovou úroveň. Navíc je

obchodování na burze bezpečné, protože burza celý proces dozoruje, a zejména rychlé, protože burza přebírá administraci smluv. Naším cílem je proto v roce 2022 Dřevařskou burzu dále rozšířit, chceme dále navyšovat počty účastníků a kontraktů, objemy obchodů a sbírat náměty na další vylepšení obchodního systému, uzavírání smluv – závěrkových listů a dodavatelských vztahů,“ představil další plány generální sekretář burzy Miroslav Hájek.

*Ve spolupráci
s Dřevařskou burzou
Redakce*

MM TRADER CZ

**člen Českomoravské
komoditní burzy Kladno**

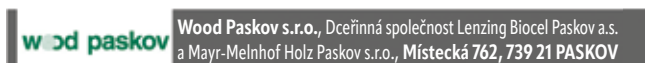
Obchodování s dřívím na burze

- Pomůžeme Vám s registrací do elektronického trhu burzy
- Informační servis o nabídce Vámi preferovaných sortimentů
- Podpora obchodování
- Uzavírání smluv z burzovních obchodů

Nákupy energií a pohonných hmot na burze

Pojďte se přidat k 7 tisícům odběratelů z řad firem, podnikatelů, státních a veřejných institucí, kteří na burze úspěšně snižují své náklady na elektřinu, plyn a naftu.

MM TRADER CZ, a.s.
Arbesova 492, 272 01 Kladno
šéfmaklér Miroslav Sochor
mobil: 602 127 335
e-mail: sochor@mmtrader.cz
www.mmtrader.cz

IČ: 26804778, tel.: 558 462 478, <http://www.woodpaskov.com>

Zajišťuje veškerý nákup:

- pilařské kulatiny pro Mayr-Melnhof Holz Paskov, s.r.o.,
- smrkové vlákniny pro Lenzing Biocel Paskov a. s.,

Bližší informace podají:

Ing. Tomáš Kraus – nákup smrkového vlákninového dříví pro Lenzing Biocel Paskov a.s., e-mail: tomas.kraus@woodpaskov.com, tel.: 607 850 658

Bc. René Zahradník – nákup bukové vlákniny pro Lenzing e-mail: r.zahradnik@lenzing.com, tel. +420 602 135 474

Ing. Roman Appel – nákup bukové vlákniny pro Lenzing e-mail: r.appel@lenzing.com, tel. +420 606 628 926

Miroslav Poláček – nákup pilařské kulatiny pro Mayr-Melnhof Holz Paskov s.r.o. e-mail: miroslav.polacek@woodpaskov.com, tel.: 606 064 127

IČ: 26060701, DIČ: CZ26060701, www.wotanforest.cz

Pro provoz Wotan Forest nakupujeme jehličnatou kulatinu www.wotanforest.cz/dokumenty/nakup-kulatiny.html

Kontakt:

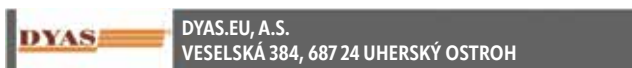
Vedoucí nákupu: **Petr Čepelák**, +420 702 282 205, petr.cepelak@wotan.cz

Kontakty nákupčí:

Provoz Borohrádek a Solnice: **Ing. Michal Šimon**, +420 602 540 475, michal.simon@wotan.cz

Provoz Protivín: **Ing. Miloslav Frnoch**, +420 602 625 009, miloslav.frnoch@wotan.cz

Provoz Slavonice: **Jaroslav Zeman**, +420 702 226 602, jaroslav.zeman@wotan.cz

I nadále vykupuje bukovou kulatinu.

Pro informace o cenách i kvalitách kontaktujte:

Ing. Andrýsek Dušan, tel.: 724 942 057

Popis kvalit je v základu tvořen dle doporučených pravidel pro měření a třídění dříví v ČR, doplněn o technické specifikace DYAS.EU, a.s. Min. průměr čepu je 30 cm bez kůry, max. průměr čela je 70 cm b. k. Délky 5–12 m, stoupání po 50 cm, nadměrek 2 % u BK. Délky 4 m, nadměrek 2 % u SM. Veškerá hmota je kupující kvalitativně a kvantitativně zařizována na odvozním místě.

tel.: 569 776 663, fax: 569 776 690, IČO: 25264605, DIČ: CZ25264605,

Přehled nakupovaných sortimentů pro jednotlivé pilařské provozy

Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o.

- Smrková kulatina – výřezy 4 m, 5 m, nadmíra 2 % jmenovité délky
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětvěná
- Min. tloušťka čepu 14 cm pro délky 4 m, 5 m (bez kůry), max. tloušťka STP 48 cm pro délky 4 m, 5 m (bez kůry)

Stora Enso Wood Products GmbH

Stora Enso WP Bad St. Leonhard GmbH

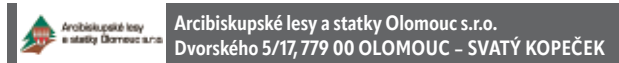
- Smrková kulatina – výřezy 3 m, 4 m, nadmíra 8 cm
- Borová kulatina – výřezy 3 m, 4 m, nadmíra 8 cm
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětvěná
- Min. tloušťka čepu 10 cm (měřeno bez kůry), max. tloušťka STP 59 cm (měřeno bez kůry)

Stora Enso Wood Products Planá s.r.o.

- Smrková kulatina – výřezy 3 m, 4 m; nadmíra 8 cm a výřezy 2,70 m; nadmíra 6 cm
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětvěná
- Min. tloušťka čepu 10 cm pro délky 2,70 m a 3 m, 4 m (bez kůry)
- Max. tloušťka STP 34 cm pro délky 2,70 m (bez kůry); max. tloušťka STP 34 cm pro délky 3 m, 4 m (bez kůry)
- Borová kulatina – výřezy 2,70 m; nadmíra 6 cm
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětvěná
- Min. tloušťka čepu 10 cm (bez kůry), max. tloušťka STP 34 cm (bez kůry)

Pro informace o cenách a kvalitách vykupovaného dříví kontaktujte příslušného regionálního nákupčího:

Regionální nákupčí	Region	Telefonní kontakt
Ing. Petr Richtř	severní Čechy	606 687 235
Ing. Zdeněk Lukas	západní Čechy	606 628 030
Josef Činčura	jižní Čechy	602 580 949
Jan Ondráček	východní Čechy	724 045 480
Ing. Ivan Řezníček	střední Čechy, Vysočina	724 281 357
Werner Lamberg	jižní Morava	602 490 821
Ing. Petr Španihel	sev. Morava a Slezsko	606 050 170

Výkup pilařské kulatiny

Pro vlastní pilařský závod ve Vápenné vykupujeme smrkovou pilařskou kulatinu: čep 35+ cm, délka 3, 4 a 5 m.

Kontakt pro výkup: **Ing. Josef Svoboda**, +420 721 652 351

Kontakt pro prodej řeziva: **Vlastimil Chaloupka**, +420 734 492 670 www.alsol.cz

IKEA Industry
MalackyIKEA INDUSTRY SLOVAKIA S.R.O., OZ Malacky Boards
TOVARENSKÁ 19, 901 01 MALACKY, SK

Nakupujeme FSC certifikované dříví z Jihomoravského, Zlínského, Moravskoslezského, Olomouckého kraje a Vysočiny. Jehličnatou a listnatou měkkou vlákninu v délkách 2m a 4m, FSC certifikované odpady pilařských provozů, před i po spotřebitelský dřevní odpad, dřevní materiál pro energetické zhodnocení, dle naší specifikace.

Pro informace o cenách a kvalitativních požadavcích kontaktujte:

Daniel Dytrych; mobil: +421 911 097 887

e-mail: daniel.dytrych@inter.ikea.com

Kloboucká
lesníKLOBOUCKÁ LESNÍ S.R.O.
VLÁRSKÁ 321, 763 31 BRUMOV-BYLNICE

IČ: 255 32 642 DIČ: CZ699003128

www.klobouckalesni.cz

Pro vlastní pilařský provoz v Brumově – Bylnici nakupujeme kulatinové dříví s čepem nad 35 cm, hlavních hospodářských dřevin (SM, MD, BO, DB, BK).

Informace k nákupu kulatiny:

■ **Ing. Luděk Szórád** 721 822 878, szorad@klobouckalesni.cz

■ **Michal Mikuš** 731 844 564, mikus@klobouckalesni.cz

Informace k prodeji řeziva a hoblovaných výrobků:

■ **Ing. Radim Černín** 602 554 780, cernin@klobouckalesni.cz

WOOD & PAPER A.S.
HLÍNA 138, 664 91 IVANČICE, BRNO-VENKOV

IČ: 26229854 DIČ: CZ26229854

tel: 546 41 82 11, fax: 546 41 82 14; www.wood-paper.cz

Jsmé významnou obchodní firmou působící na trhu se surovým dřívím v ČR a v zahraničí. Na českém trhu zastupujeme především firmy: Mondi Štětí a.s., Holzindustrie Maresch GmbH, Papierholz Austria GmbH, LABE WOOD, UPM a Mercer Holz.

Nakupujeme tyto sortimenty:

- jehličnatá vláknina – Mondi Štětí, Papierholz Austria, Mercer Holz
- brusné dříví – UPM Plattling, Papierholz Austria
- pilařská kulatina – Holzindustrie Maresch, LABE WOOD, UPM, Mercer Holz
- pilařská štěpka a biopaliva – Mondi Štětí

Pro bližší informace o cenách a kvalitách kontaktujte prosím příslušného regionálního nákupčího:

Regionální nákupčí	Region	Telefonní kontakt
Ing. Jan Řezníček	severní Čechy	602 127 272
Jan Mašek	východní Čechy	601 352 777
Ing. Vladimír Cahák	jižní Čechy	724 064 342
Ing. Luděk Koukal	Vysočina, střední Čechy	602 127 270
Ing. Kamil Peichl	Morava	733 665 254
Ing. Michal Simota	středozápadní Čechy	733 665 578

LESS & TIMBER, A.S.
CHRUDIMSKÁ 1882, 286 01 ČÁSLAV

Zabýváme se komplexním zpracováním silného dříví s průměrem nad 30 cm. Využíváme technologii pásových pil a naším cílovým výrobkem jsou lamely pro výrobu lepeného okenního hranolu a truhlářské řezivo.

Vykupujeme:

Pro pilu v Čáslavi: výřezy Smrk, Borovice, Jedle a Modřín

Pro pilu v Dlouhé Vsi: výřezy Smrk, Borovice, Modřín a Dub

Kontakty:

Vedoucí nákupu: **Tomáš Kameník**, +420 739 539 965, kamenik@lesstimber.cz

Nákupčí:

Antonín Pajer (Vysočina), +420 604 211 138, pajer@lesstimber.cz

Bc. Martin Novotný (S,V Čechy), +420 733 755 636, novotny@lesstimber.cz

Ing. Karel Boublík (J Čechy), +420 604 211 162, boublik@lesstimber.cz

Ing. Jaroslav Kratochvíl (JZ Čechy), +420 604 211 052, kratochvil@lesstimber.cz

Ing. Jan Buchar (St., J Čechy), +420 604 211 149, buchar@lesstimber.cz

David Pomichálek (St Čechy), +420 604 211 033, pomichalek@lesstimber.cz

Petr Příplata (Z Čechy), +420 733 755 605, priplata@lesstimber.cz

Ing. Zbyněk Kopecký (S Morava), +420 739 539 934, kopecky@lesstimber.cz

Ing. Jan Vokurka (J Morava), +420 604 211 020, vokurka@lesstimber.cz

PFEIFER HOLZ S.R.O.
CHANOVICE 102, 341 01 HORAŽŮVICE

IČO: 45349711, DIČ: CZ45349711

Přehled nakupovaných sortimentů pro závod Chanovice:

- Kulatina pro pilařské zpracování – dřevina smrk
- Výřezy 5m, 4m a celé délky 8m, 10m, 12m, 14m, 15m
- Požadovaný nadměrek 2 % z jmenovité délky
- Výřezy 5m – min. tloušťka čepu bez kůry 14 cm, max. tloušťka čepu 29 cm
- Výřezy 4m – min. tloušťka čepu bez kůry 20 cm, max. tloušťka čepu 45 cm
- Celé délky – min. tloušťka čepu bez kůry 14 cm, max. rozměr na oddenku 50cm

Přejímka probíhá v závodě – elektronická, 3D měření – dle doporučených pravidel pro měření a třídění dříví v České republice

Kontakty:

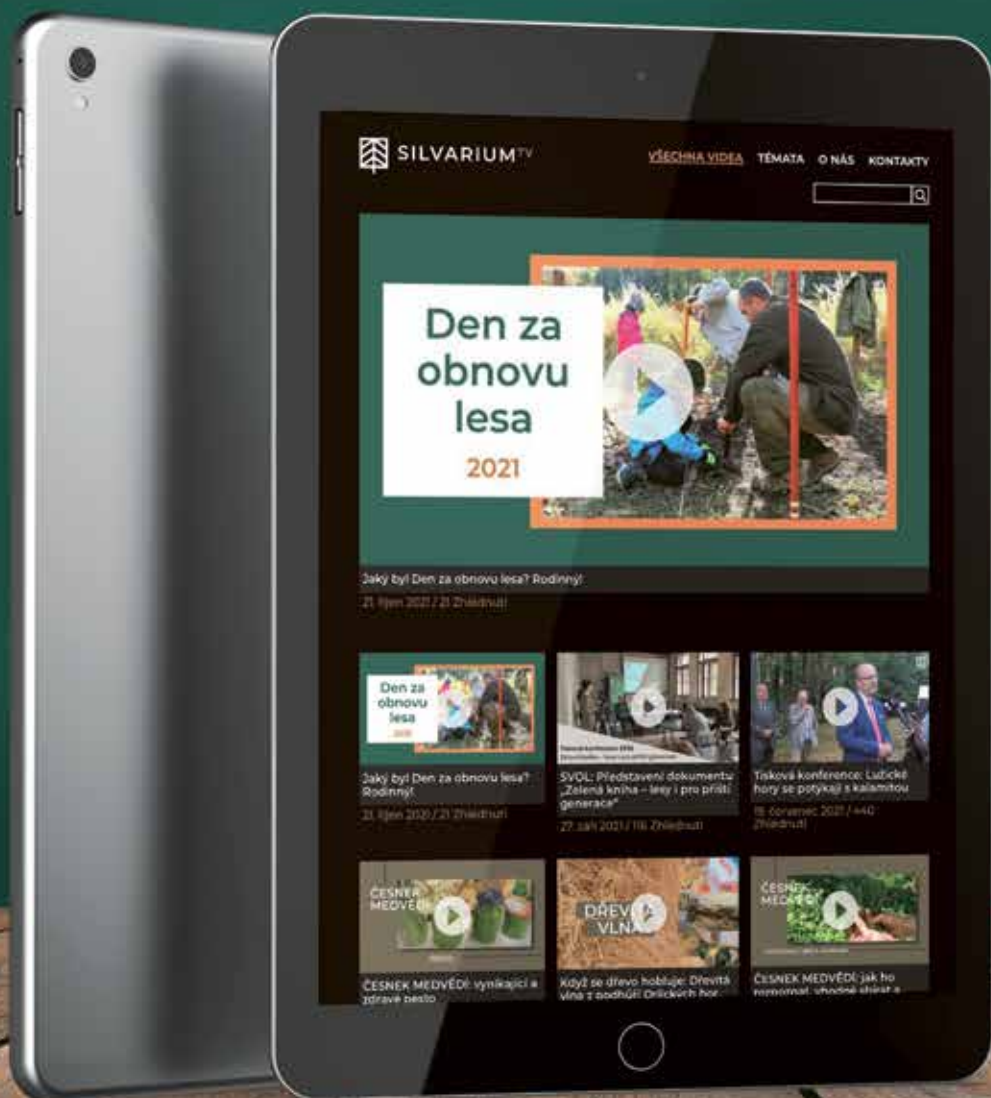
■ **Nákup kulatiny – Karel Salák**, tel.: 602 123 650,
e-mail: karel.salak@pfeifergroup.com

■ **Nákup kulatiny / Prodej sypkých materiálů – Jan Kotiš**,
tel.: 731 532 954, e-mail: jan.kotis@pfeifergroup.com

■ **Prodej řeziva – Dušan Soukup**, tel.: 602 158 093,
e-mail: dusan.soukup@pfeifergroup.com

SILVARIUM^{TV}

www.silvarium.tv

pour féliciter 2022

Přejeme Vám hodně štěstí, zdraví a úspěchů.
Děkujeme Vám za dodávky bukové kulatiny v roce 2021
a těšíme se na další spolupráci v roce 2022.

KESLA uvádí na trh nové Z-jeřáby řady 22XX

KVALITA * SÍLA * RYCHLOST * STABILITA * DOSAH * SNADNÁ ÚDRŽBA

V Lesnické práci 1 a 2/2020 jsme vám představili jeřáby KESLA a jejich dealera pro ČR a SR, společnost FISS Fiala. Finský výrobce KESLA je progresivní a inovativní výrobce jeřábů s 60letou tradicí. Na vývoji nové generace jeřábů KESLA se podílely i zkušenosti zákazníků z Česka. Díky silné pozici českého dealera ve výrobním závodech, včetně vysokých technických a servisních znalostí, byla společnost FISS Fiala, s.r.o., požádána o zpětné podněty do výroby jeřábů KESLA. Technici z Finska zodpovědní za kvalitu a vývoj jeřábů KESLA navštěvovali česká servisní střediska i samotné zákazníky, kteří jeřáby provozují v našich podmínkách. Na základě jejich podnětů byly připomínky z našeho trhu zakomponovány do vývoje a výroby nové generace jeřábů. KESLA uvádí na trh novou generaci Z-jeřábů jako 22. sérii. Nové Z-jeřáby jsou k dispozici ve třídách 12, 14 a 17 tun. Jejich design je založen na síle, rychlosti, stabilitě, dosahu a snadné údržbě.

Nový hlavní rozvaděč pro elektricky ovládané jeřáby

Konstrukce nových jeřábů byla zaměřena na zvýšení rychlosti a použitelnosti. K dosažení tohoto cíle se společnost KESLA například rozhodla použít hlavní rozvaděč s vyšším průtokovým objemem než dříve používaný. Dimenze hydraulického vedení ke zlomovacím válcům a válců výsuvu byly zvětšeny, což umožňuje vyšší rychlost pohybu jeřábu a lepší manévrovatelnost.

„Navrhli jsme nejúčinnější a nejtrvanlivější Z-jeřáb na trhu,”

říká Ari Pirhonen, obchodní ředitel.

Ventil je řízen elektrickým řídicím systémem Kesla proC, který je k dispozici v různých variantách ovládání, od mini joysticků až po možnost čtyř pák a dvou pedálů. K dispozici jsou také nové rozvaděče pro mechanické ovládání.

Zvýšení dosahu jeřábů až o 30 cm

Druhé rameno výsuvu u nových Z-jeřábů je téměř kompletně přepracováno. Potřeba změny byla částečně způsobena praktickými

důvody: větší hydraulické vedení vyžaduje více prostoru. Nová struktura zahrnuje například upravený design válce výsuvu, kryty různých velikostí a větší dimenzi čepů. Navzdory zvýšení užitečného dosahu až o 30 cm byly změny provedeny téměř bez jakéhokoli zvýšení hmotnosti jeřábu. Pro materiál nosných částí používá KESLA pouze vysoce kvalitní ocel s vysokou pevností. Jeřábová ramena byla ošetřena nanokeramickou povrchovou úpravou KESLA proTECT.

Navrženo pro snadnou údržbu

Prioritou konstruktérů společnosti KESLA je minimální a snadná údržba. Příkladem je

umístění tlakových filtrů u nových jeřábů. Stejně jako předchozí řada 21 mají i Z-jeřáby řady KESLA 22 vnitřní hadice v prvním rameni a vnější ve druhém výložníku. Ochrana takto pokračuje až k samotnému drapáku. „Kromě ochrany naši zákazníci ocenili také snadnou výměnu hadic,” říká Pirhonen.

Nové jeřáby využívají samostatné stabilizační podpěry o šířce 3 900 mm nebo 4 500 mm, což kladně ocenili uživatelé. Většina jeřábů ve třídě vyšší než 12 tun je vybavena širokými stabilizačními nohami. Nohy stabilizátoru mají několik volitelných délek zdvihu válce a úhlů otáčení.

Ergonomie a pohodlí

KESLA nedělá žádné kompromisy ohledně pracovního pohodlí: jeřáby pro odvozní soupravy řady KESLA 22Z mohou být vybaveny základní kabinou Vision Standard, lépe vybavenou kabinou Vision nebo prostornou kabinou Vision XL. Jeřáb lze vybavit také horním sedadlem s elektrickým ovládáním. Díky novým krokům je rozložení a složení jeřábu snadné, a především bezpečné.

Jeřáby KESLA nové řady 22XX budou poprvé představeny v ČR na výstavě Silva Regina 2022.

kontakt

FISS Fiala, s.r.o.
Tel.: 724 017 073
www.fissfiala.cz

NOVÁ GENERACE „Z“ JEŘÁBŮ KESLA 22XX

**KVALITA, SÍLA, RYCHLOST, STABILITA,
DOSAH, SNADNÁ ÚDRŽBA**

- Nové jeřáby KESLA používají jako materiál nosných částí vysoce kvalitní ocel Strenx (700) s vysokou pevností.
- Jeřábová ramena jsou ošetřena novou nanokeramickou povrchovou úpravou KESLA proTECT.
- Nově kompletně přepracovaný design druhého ramene a výsuvů.
- Nový rozvaděč s vyšším průtokem. Zvětšení hydraulického vedení ke zlamovacím válcům a válci výsuvů = vyšší rychlost pohybu jeřábu a lepší manévrovatelnost.
- Širší varianta stabilizačních podpěr 3 900 mm a 4 500 mm.
- Zvýšení dosahu jeřábů až o 30 cm. Nové dosahy 9,7 m a 10,2 m.
- Snadná denní údržba, změna pozice filtrů, vnitřní vedení hadic až k rotátoru, snadná výměna hadic.
- Není třeba dělat žádné kompromisy ohledně pracovního pohodlí s novou kabinou KESLA VISION.
- Ovládání jeřábů mechanickými pákami, elektro-hydraulicky Joysticky, minijoysticky.

**MATCHING
YOUR TALENT**

www.kesla.com

www.fissfiala.cz

PEFC 2022

LESNICKO -
DŘEVAŘSKÁ
KOMORA ČR

Pevné zdraví
a dobrá rozhodnutí
po celý rok
2022

PEFC[™]
PEFC08-01-01

JOHN DEERE

Dolní Jadruž 55, 348 15 Planá, tel.: +420 374 732 610
Nížkovice 60, 684 01 Nížkovice, tel.: +420 374 732 620
Třeboňská 268, 378 16 Lomnice nad Lužnicí, tel.: +420 374 732 630

www.merimex.cz
www.JohnDeere.com/Forestry

PF2022

 SUBERDEA
ENERGY a.s.

Krásné Vánoce a mnoho úspěchů v novém roce
Merry Christmas and Happy New Year

Dodavatel služeb pro společnost CB-EKO s.r.o.

pf 2022

*Spokojené, láskou
a porozuměním naplněné
svátky,
v roce 2022 hodně štěstí,
zdraví.
Ať pohody, lesů ani vod
neubývá...*

Ing. Pavel Drašík
předseda ČLS

ČESKÁ LESNICKÁ SPOLEČNOST, z. s.
Cti přírodu, hospodař s lesem, vzdělávej se!

SILVA REGINA

**MEZINÁRODNÍ
LESNICKÝ
A MYSLIVECKÝ
VELETRH**

3.–7. 4. 2022
Výstaviště Brno

silva-regina.cz

**TECH
AGRO**

**BIO
MASA**

SOUBĚŽNĚ
PROBÍHÁ:

Central
European
Exhibition
Centre

BVV
Veletrhy
Brno

BRNO

SILVA REGINA 2022 BUDE SROVNATELNÁ S PŘEDCHOZÍMI ROČNÍKY

Od 3. dubna 2022 proběhne na brněnském výstavišti Mezinárodní lesnický a myslivecký veletrh SILVA REGINA souběžně s veletrhy TECHAGRO a BIOMASA. Tento komplex patří mezi přední evropské akce ve svém oboru.

Na brněnské zemědělské a lesnické veletrhy jsou přihlášeny stovky firem a institucí v celém spektru zemědělské i lesnické techniky. Veletrh SILVA REGINA 2022, zejména jeho lesnická část, bude srovnatelný s předchozími ročníky, okolí pavilonu Z je zcela zaplněno. Zastoupeny jsou všechny hlavní obory veletrhu. Návštěvníci se mohou také těšit na venkovní pódium a timbersport.

Myslivost najdou návštěvníci tradičně v pavilonu Z. Po všechny dny bude v provozu pódium s odborným i zábavným programem, kterým bude provázet Petr Joo. Na galerii pavilonu Z budou umístěny další součásti mysliveckého doprovodného programu, především výstavy trofejí. Představena bude určitě některá z českých obor, pozornost bude věnována mysliveckým tradicím a znalostem. Stejně jako v předchozích ročnících bude zdůrazněna role myslivosti v péči o volně žijící zvěř, udržování biodiverzity a hospodaření v lesích.

Součástí veletrhů bude také včelařská výstava spojená s prodejem potřeb pro včelaře a výrobků z včelích produktů; k této výstavě patří každoročně rovněž přednášky pro včelaře. Prodávát se budou také farmářské a regionální potraviny, a to na expozici Agrární komory ČR. Chystá se i exponátová soutěž GRAND PRÍX.

Připravují se výhodné podmínky pro skupinové návštěvy (autobusové zájezdy), které mají od neděle do středy snížené vstupné, ve čtvrtek pak dokonce vstup zdarma. Pro individuální návštěvníky je nejvýhodnější nákup vstupenky přes web. Počítá se také s návštěvníckou soutěží o hodnotné ceny jak z oblasti zemědělství, tak myslivosti. Více informací na www.silva-regina.cz.

kontakt

www.silva-regina.cz

KALENDÁŘ AKCÍ 2022

LEDEN

Den otevřených dveří 8. 1. Hranice	Pořádá: Střední lesnická škola Hranice DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ SLŠ HRANICE Info: www.slshranice.cz
Dražba 18.-19. 1. Mříč	Pořádá: DEBLICE – lesy s.r.o. DRAŽBA CENNÝCH SORTIMENTŮ Info: www.deblicesy.cz , martin.cizek@deblicesy.cz , 773 169 640
Promítání filmu s diskuzí 19. 1. Praha	Pořádá: Fakulta lesnická a dřevařská ČZU v Praze LESY ZDRAVÉ A VÝNOSNÉ Info: www.fld.czu.cz
Den otevřených dveří 21. 1. Trutnov	Pořádá: Česká lesnická akademie Trutnov DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ ČLA TRUTNOV Info: www.clatrutnov.cz
Den otevřených dveří 22. 1. Hranice	Pořádá: Střední lesnická škola Hranice DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ SLŠ HRANICE Info: www.slshranice.cz
Dražba 31. 1.-2. 2. Činěves	Pořádá: DEBLICE – lesy s.r.o. DRAŽBA CENNÝCH SORTIMENTŮ Info: www.deblicesy.cz , martin.cizek@deblicesy.cz , 773 169 640
Odborný seminář 8. 2. Třebíč	Pořádá: MERCATA LES s.r.o. ODBORNÝ SEMINÁŘ MERCATA LES S.R.O. Info: mercata@mercata.cz

DYAS
QUALITY IN ALL LAYERS SINCE 1930

NAKUPUJEME
BUKOVOU
KULATINU

POZOR!
může nyní za:

000 Kč

+420 724 942 057
www.dyas.eu

POKyny PRO AUTORY ČLÁNKŮ V ČASOPISE LESNICKÁ PRÁCE

PŘÍSPĚVKY

- samostatné odborné články
- příspěvky vycházející z vědeckovýzkumných projektů
- příspěvky vycházející ze zajímavých studentských prací
- výsledky analýz a šetření z oblasti technických lesnických oborů
- diskusní příspěvky a komentáře k uveřejněným článkům a aktuálním problémům
- informace ze seminářů, konferencí a ze zahraničních exkurzí
- krátké informace do rubriky Události a zajímavosti

ROZSAHY ČLÁNKŮ

- preferovaný rozsah článků jsou 2 tiskové strany – cca 8 000 znaků včetně mezer
- Redakce uvítá grafické přílohy (fotografie, grafy, tabulky, atd.). Text článků je nutné v závislosti na jejich velikosti zkrátit.

NÁLEŽITOSTI ČLÁNKU

- nadpis – stručný a výstižný (max. 60 znaků včetně mezer);
- perex (úvod) – popsat stručně danou problematiku, obsah a záměr článku (max. 900 znaků vč. mezer);
- vlastní text by měl být členěn do kapitol o max. rozsahu cca 3 000 znaků vč. mezer se stručnými, výstižnými podnadpisy (nepoužívat členění vědeckých prací – tj. metodika, závěr apod., ale hesla vystihující faktický obsah kapitoly);
- závěrečná kapitola by měla jasně a stručně shrnout výsledky a doporučení pro cílovou skupinu čtenářů;
- na konci článku specifikace autora: jméno, titul, pracoviště, kontaktní e-mail;
- v případě, že jsou v článku fotografie, připojit jejich popisky a jméno autora.

V odborném časopise není nutné dodržovat požadavky kladené na vědecký článek. Můžete připojit vlastní názory či hypotézy, vlastní doporučení, osobní zkušenosti. Nepište heslovitě, ale celými větami. Použitá literatura a citace se z prostorových důvodů neuvádějí. V článku je uvedena informace, že použitá literatura je k dispozici u autora.

FOTOGRAFICKÉ PŘÍLOHY

Fotografie o rozlišení min. 300 dpi (velikost cca 1 MB a více), ve formátu jpg, tif, gif, eps, bmp apod., nekládat pouze do souborů doc (Word), ale vždy posílat zvlášť v příloze.

GRAFY

Grafy zasílat zvlášť v Excelu, nekládat pouze do souborů Word.

Příspěvky a fotografie (do 5 MB) zasílejte nejlépe prostřednictvím e-mailu na adresu: redakce@lesprace.cz.

V případě potřeby umístění článku v konkrétním čísle LP, avizujte prosím článek (téma, rozsah a termín dodání do redakce) alespoň měsíc před uzavěrkou.

Autorský výtisk zasílá redakce zdarma na vyžádání autora.

Tisk: Tiskárna TRIANGL, s.r.o., Praha 9

Distribuce v ČR: SEND s.r.o., Praha 9 - Horní Počernice

Registrace MK: MK ČR E 405, ISSN 0322-9254

Předplatné a objednávky inzerce v ČR přijímá výhradně redakce časopisu Lesnická práce písemně, telefonicky: 321 679 413, e-mail: předplatne@lesprace.cz

Na Slovensku: Magnet Press Slovakia, Šustekova 8, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, tel./fax: 00421267201931-33 (předplatné), e-mail: předplatne@press.sk

Ceník inzerce, pokyny pro autory apod. najdete na internetových stránkách www.lesprace.cz

Není-li uvedeno jinak, pochází veškeré použité fotografie z archivu redakce.

Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav příspěvků a možnost jejich případného zkrácení.

Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce a při zachování autorských práv.

Názory publikované v rubrice DISKUZE a v autorských článcích se nemusejí svou formou a obsahem shodovat se stanoviskem a názory redakce, redakční rady a vydavatele.

Články, u jejichž nadpisu je umístěno logo, vznikly v rámci komerční spolupráce s daným subjektem.

Cena předplatného v roce 2022: 924 Kč (včetně poštovního a DPH).

Zvýhodněné studentské předplatné 2022: 792 Kč (včetně poštovního a DPH)

Uzávěrky časopisu Lesnická práce pro rok 2022

Vydání	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Články	10.12.	14.1.	14.2.	14.3.	14.4.	16.5.	16.6.	15.7.	16.8.	16.9.	14.10.	14.11.
Inzerce	13.12.	17.1.	17.2.	17.3.	19.4.	19.5.	20.6.	19.7.	19.8.	19.9.	19.10.	18.11.

Distribuce časopisu – první týden v měsíci.

časopis
pro
myslivce
a přátele
přírody

V aktuálním lednovém čísle si můžete přečíst např. o:

- hlavních mysliveckých tématech v roce 2022 (velká novoroční anketa),
- zamyšlení nad současnou úrovní české myslivosti v kontextu s tvorbou zákona o myslivosti,
- vyhláše č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci,
- pracovním semináři o výsledcích výzkumu prevence afrického moru prasat,
- rozšíření oblasti intenzivního lovu černé zvěře kvůli AMP,
- netradičních hnízdních budkách pro kachny,
- lovech kormorána velkého ve středních Čechách,
- receptech na úpravu kormoráního masa,
- novém studijním programu Myslivost na Lesnické a dřevařské fakultě MENDELU v Brně,
- Memoriálu Tomáše Války,
- kulovnicích Strasser,
- výsledcích testu odrazivosti ocelových broků,
- muflonovi z honitby Diváky – někdejší světové rekordní trofeje z volnosti,
- loveckém zařízení Rieseneck u Hummelshainu,
- dalších úlovcích „lovce posedů“ Jana Holčupy.

Svět myslivosti
č. 1/2022 je na novinových stáncích
od 3. ledna 2022.

Zájemci o celoroční předplatné Světa myslivosti (oproti stánkovému prodeji je zvýhodněná cena), kontaktujte asistentku naší redakce paní Jehnětovou:

Lesnická práce, s. r. o., Zámek 1, P. O. Box 25
281 63 Kostelec nad Černými lesy
Tel./fax: 321 679 413, 321 679 414
E-mail: předplatne@lesprace.cz
www.svetmyslivosti.cz

 LESNICKÁ PRÁCE

 SILVARIUM^{TV}

kurovcoveinfo.cz

kurovcovamapa.cz

NEKRMBROUKA.CZ

 LESNICKÝ A MYSLIVECKÝ
DIGITÁLNÍ ARCHIV
lmda.silvarium.cz

 svět
myslivosti

svět
myslivosti.cz

AFRICKÝ MOR PRASAT

LESNICKÉ § JUDIKÁTY

 SILVARIUM^{CZ}

LESNICKÁ PRÁCE

NAKLADATELSTVÍ A VYDAVATELSTVÍ

PŘEDPLATNÉ ČASOPISŮ

LESNICKÁ PRÁCE A SVĚT MYSLIVOSTI V ROCE 2022

Vážení čtenáři,
rádi bychom Vám poděkovali
za zájem o naše časopisy a věříme,
že nám zachováte svou přízeň
i v roce 2022.

Automatizace předplatného

V rámci zkvalitnění služeb jsme v loňském roce přešli na nový systém evidence **PERIODIK ABO**, který většinu operací automatizuje. Systém je založen na komunikaci přes vaši **e-mailovou adresu**.

Předplatné pro rok 2022

Cena časopisu pro celoroční předplatitele **na rok 2022** bude **924 Kč** pro Lesnickou práci a **900 Kč** pro Svět myslivosti včetně 10% DPH. V ceně jsou zahrnuty všechny přílohy a stránky navíc.

Jak je možné časopis předplatit

E-mailem:
předplatne@lesprace.cz

Telefonicky:
604 211 171 či 321 679 413
(paní Jehnětová, v pracovní době 8:30-15:30 hod.).

Elektronicky:
www.lesprace.cz
www.svetmyslivosti.cz